



แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับ
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษามหาสารคาม

วิทยานิพนธ์
ของ
ศุภวารีย์ สิงโสม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

กันยายน 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับ
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษามหาสารคาม

วิทยานิพนธ์
ของ
ศุภวารีย์ สิงโสม

พูน บณฺฑิต ชีวะ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

กันยายน 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Guidelines for School Curriculum Management using the Deming Cycle for Small
Schools in Mahasarakham Secondary Education Area

Supawaree Singsom

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

September 2022

Copyright of Mahasarakham University



คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวศุภวารีย์ สิงโสม
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. สีนธะวา คามดิษฐ์)

.....กรรมการ

(ผศ. ดร. กาญจน์ เรืองมนตรี)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. โกวิทย์ เทศบุตร)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

.....

(รศ. ดร. ขวลิต ชูกำแพง)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....

(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษามหาสารคาม		
ผู้วิจัย	ศุภวารี สิงโสม		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันธะวา คามดิษฐ์		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาและเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม การดำเนินการวิจัยมี 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษา และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 220 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ จำนวน 6 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จากกระบวนการทั้ง 4 ด้าน 28 แนวทาง และความต้องการจำเป็นเรียงลำดับค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของกระบวนการจากมากไปน้อย ได้แก่ กระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตร ด้านการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตร และด้านการจัดทำและใช้หลักสูตร ตามลำดับ ส่วนแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง มีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางพบว่า ทั้งสองด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : แนวทาง, การบริหารหลักสูตร, วงจรเดมมิ่ง



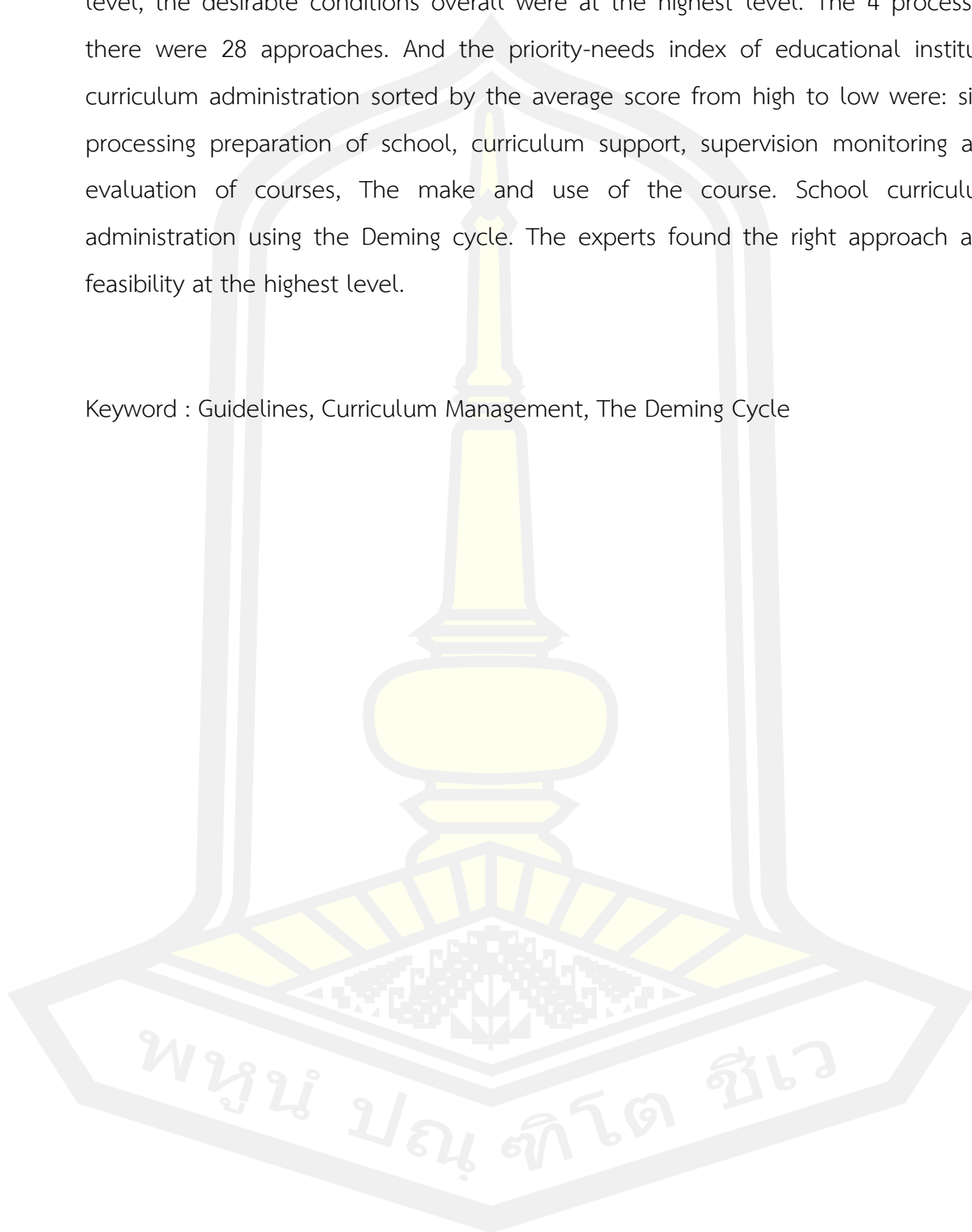
TITLE	Guidelines for School Curriculum Management using the Deming Cycle for Small Schools in Mahasarakham Secondary Education Area		
AUTHOR	Supawaree Singsom		
ADVISORS	Assistant Professor Sinthawa Khamdit , Ed.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Mahasarakham University	YEAR	2022

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the current conditions, the desirable conditions, the priority-needs index of educational institute curriculum administration. And to develop guidelines for school curriculum management using the Deming cycle for small number of student-schools in Mahasarakham Secondary Education Area. The research was divided into 2 phases. Phase 1 was to study the current conditions, the desirable conditions, the priority-needs index of educational institute curriculum administration for small number of student-schools in Mahasarakham Secondary Education Area. The sample group included the school administrator, the head of the school curriculum and the teachers in small number of student-schools. There were 220 people. The research instrument was the questionnaire. The statistics used in quantitative data analysis were Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation (S.D.) and the priority-needs index. Phase 2 was to develop guidelines for school curriculum management using the Deming cycle for small number of student-schools in Mahasarakham Secondary Education Area. It was qualitative research. Research instrument was an interview form. Informants were 6 experts from educational institutions with excellent practices analyzing data by content analysis.

Results showed that: the current conditions overall were at the high level, the desirable conditions overall were at the highest level. The 4 processes, there were 28 approaches. And the priority-needs index of educational institute curriculum administration sorted by the average score from high to low were: side processing preparation of school, curriculum support, supervision monitoring and evaluation of courses, The make and use of the course. School curriculum administration using the Deming cycle. The experts found the right approach and feasibility at the highest level.

Keyword : Guidelines, Curriculum Management, The Deming Cycle



กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธวา คามดิษฐ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ ประธานกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี กรรมการสอบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ เทศบุตร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง รวมทั้ง กราบขอบพระคุณคณาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษาและคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้และประสบการณ์ที่มีคุณค่ายิ่ง ขอกราบขอบพระคุณทุกท่านด้วยความเคารพอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ได้ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้ให้มีคุณภาพ และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง และให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขแนวทางให้มีความเหมาะสมและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ และเพื่อนนิสิตสาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา รุ่น พ.33 ทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำและส่งเสริมกำลังใจตลอดมา นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลืออีกหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้หมด จึงขอขอบคุณทุกท่านเหล่านั้นไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ สมาชิกในครอบครัวทุกคนที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดมา จนการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงอย่างสมบูรณ์

คุณค่าและคุณประโยชน์ที่พึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นคารวะบูชาพระคุณบิดามารดา บุรพจารย์ทุกท่าน ตลอดจนผู้มีคุณูปการทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้

ศุภวารี สิงโสม

พูน ปณ จิต ชีเว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพประกอบ.....	ด
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
คำถามในการวิจัย	5
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดของการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
การบริหารการศึกษา	12
การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา	14
การบริหารงานตามวงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA)	37
แนวทางและการพัฒนาแนวทาง	44
การประเมินความต้องการจำเป็น (PNI _{modified}).....	46
บริบทของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม	50

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	52
งานวิจัยในประเทศ	52
งานวิจัยต่างประเทศ	61
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	64
ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม	65
ระยะที่ 2 แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม	70
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	76
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	76
ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	76
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	77
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	144
ความมุ่งหมายของการวิจัย	144
สรุปผล	144
อภิปรายผล	146
ข้อเสนอแนะ	149
บรรณานุกรม	152
ภาคผนวก	159
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	160
ภาคผนวก ข ประสิทธิภาพเครื่องมือ	178
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์	185
ภาคผนวก ง ตัวอย่างภาพประกอบการดำเนินการวิจัย	199
ประวัติผู้เขียน	203

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 วิเคราะห์กระบวนการการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา	22
ตาราง 2 วิเคราะห์ข้อบ่งชี้การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา.....	25
ตาราง 3 วิเคราะห์ข้อบ่งชี้การจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา	28
ตาราง 4 วิเคราะห์ข้อบ่งชี้การส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา.....	32
ตาราง 5 วิเคราะห์ข้อบ่งชี้การกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา.....	35
ตาราง 6 จำนวนโรงเรียนและข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม แบ่งตามขนาด	50
ตาราง 7 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	66
ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และประสบการณ์ในการทำงาน.....	78
ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม.....	80
ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม กระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา... 81	
ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม กระบวนการด้านการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา 82	
ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม กระบวนการด้านการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา	84

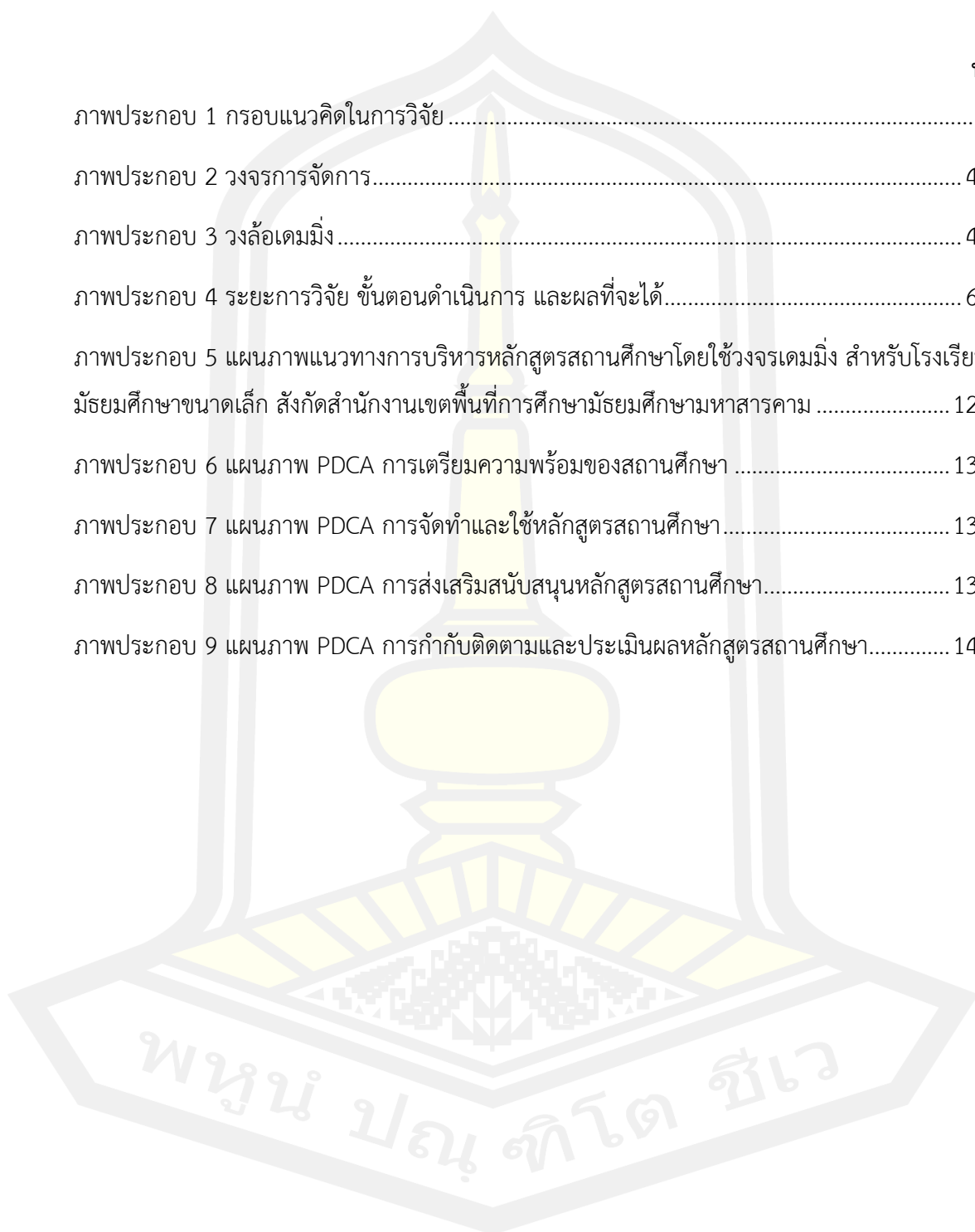
ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ จำเป็นของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม กระบวนการด้านการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตร สถานศึกษา	86
ตาราง 14 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็น เลิศ แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ในกระบวนการด้านการเตรียมความ พร้อมของสถานศึกษา	95
ตาราง 15 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็น เลิศ แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ในกระบวนการด้านการจัดทำและใช้ หลักสูตรสถานศึกษา	103
ตาราง 16 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็น เลิศ แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ในกระบวนการด้านการส่งเสริมสนับสนุน หลักสูตรสถานศึกษา	110
ตาราง 17 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็น เลิศ แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาด เล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ในกระบวนการด้านการกำกับ ติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา.....	118
ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม	142
ตาราง 19 ค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์	179
ตาราง 20 ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพ ที่พึงประสงค์	181

ตาราง 21 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจร เดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม.....	183
ตาราง 22 ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดม มิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม	184



สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
ภาพประกอบ 2 วงจรการจัดการ.....	41
ภาพประกอบ 3 วงล้อเดมมิง.....	42
ภาพประกอบ 4 ระยะเวลาวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่จะได้.....	65
ภาพประกอบ 5 แผนภาพแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม	128
ภาพประกอบ 6 แผนภาพ PDCA การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	131
ภาพประกอบ 7 แผนภาพ PDCA การจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา.....	134
ภาพประกอบ 8 แผนภาพ PDCA การส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา.....	138
ภาพประกอบ 9 แผนภาพ PDCA การกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา.....	141



บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาคน พัฒนาประเทศชาติ กระทรวงศึกษาธิการ จึงเป็นองค์กรหลักในการยกระดับคุณภาพการศึกษา การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เช่นเดียวกับพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 มาตรา 6 และในหมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 10 ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและ โอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและ มีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคล ซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาส ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ อีกทั้งหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 การจัดการ ศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียน มีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และ เติบโตตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2551)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ มาตรา 27 มีวิสัยทัศน์มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุล ทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นใน การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะ พื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เติบโตตาม ศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ซึ่งเป็นแม่แบบเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านต่าง ๆ เพราะการบริหารงานวิชาการนั้นเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา เป็นเครื่องชี้วัด ความสำเร็จและความสามารถในการหลาย ๆ ด้าน ทั้งด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนของครู และรวมไปถึงด้านการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอีกด้วย และภาระหน้าที่ของ การบริหารงานวิชาการนั้นประกอบด้วย การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็น

การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอน ในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษาการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เป็นเครื่องมือที่สำคัญของการบริหารงานวิชาการ เพราะเป็นตัวกำหนดหรือกรอบของแนวปฏิบัติที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมาย ดังนั้น หลักสูตรจะกำหนดสิ่งที่คาดหวังจะเกิดขึ้นกับผู้เรียนและแนวทางในการจัดให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ นำไปสู่การสอนเป็นกระบวนการ หรือวิธีการหนึ่งจะทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมาย หรือจุดประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ครูผู้สอนจึงต้องอาศัยหลักสูตรเพื่อช่วยในการสอนและการวัดประเมินผลว่า ผู้เรียนบรรลุตามที่กำหนดไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด พร้อมนำผลไปสู่การพัฒนาหลักสูตรปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งเป็นการบริหารที่กว้างขวาง ครอบคลุมหลายมิติที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย และต้องอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ มากมาย หลักสูตรจัดทำขึ้นด้วยความร่วมมือของบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ในการนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้ที่มีทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง (ขวลิต ชูกำแพง, 2559) และการพัฒนาหลักสูตรเป็นแนวทางและเกณฑ์มาตรฐานในการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรเป็นเครื่องมือสำคัญในการเปลี่ยนแปลงจุดมุ่งหมายและนโยบายทางการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ที่ว่า ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายจะต้องได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ปัญหาของการบริหารหลักสูตรของโรงเรียนขนาดเล็กนั้นมีความแตกต่างจากการบริหารหลักสูตรของโรงเรียนขนาดใหญ่มากพอสมควร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีมาตรการที่จะรวมโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งการรวมโรงเรียนเป็นการทำให้ผู้เรียนจำนวนหนึ่งขาดโอกาสทางการศึกษา เพราะสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวเป็นเหตุให้ผู้ปกครองไม่สามารถส่งนักเรียนไปเรียนนอกพื้นที่ห่างไกล ทำให้เด็กไม่ได้รับการศึกษาที่เท่าเทียมและทั่วถึง โรงเรียนขนาดเล็กจึง

จำเป็นต้องดำรงอยู่ โรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในการยกระดับคุณภาพให้เท่าเทียมกับโรงเรียนขนาดใหญ่ และเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน เป็นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนในยุคที่มีการขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม มีการปรับปรุงหลักสูตรเนื้อหาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงแต่จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) ซึ่งในการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องคำนึงถึงความต่างกันของบริบทโรงเรียน ความพร้อม อีกทั้งมีความแตกต่างกันในด้านงบประมาณ ทรัพยากร สถานที่ และบุคลากร รวมทั้ง นักเรียนในโรงเรียนแต่ละโรงเรียนมาจากพื้นฐานครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคมที่ต่างกัน มีความรู้ความสามารถที่แตกต่างกัน ดังนั้น การวางแผนในการบริหารหลักสูตรจึงควรพิจารณาให้สอดคล้องกับปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวด้วย

เนื่องจากจะมีการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะขึ้น โดยนำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ในพื้นที่ 8 จังหวัด 265 โรงเรียน เริ่มภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โดยหลักสูตรฐานสมรรถนะนี้ ครอบคลุมการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยไปจนถึงระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ การปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนี้เป็นอีกก้าวหนึ่งในการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและปฏิรูประบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สามารถรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษาและตอบโจทย์การพัฒนาของโลกอนาคต โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนทุกกลุ่มวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะที่จำเป็นของโลกอนาคต สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีวินัย มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และเป็นพลเมืองที่รู้สิทธิและหน้าที่ มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ มีความรักความภาคภูมิใจในความเป็นไทย และรู้คุณค่าของประวัติศาสตร์ สมรรถนะที่กำหนดให้เป็นพื้นฐานที่นักเรียนทุกคนต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นความสามารถติดตัวเมื่อจบการศึกษา มีลักษณะเป็นสมรรถนะข้ามสาระการเรียนรู้หรือคร่อมวิชา สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนได้ในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลาย หรือสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้สาระต่าง ๆ ได้ดีขึ้น เป็นสมรรถนะที่มีลักษณะที่ไม่ขึ้นกับเนื้อหาสาระของศาสตร์ใด ๆ ซึ่งเป็นชุดของขั้นตอนหรือการปฏิบัติเพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของสมรรถนะนั้น ๆ เป็นได้ทั้งกระบวนการที่ใช้เฉพาะศาสตร์หรือบูรณาการข้ามศาสตร์ หลักสูตรฐานสมรรถนะนั้นจะประกอบด้วย การจัดการตนเอง การคิดขั้นสูง การสื่อสาร การรวมพลังทำงานเป็นทีม การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง การอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน เพื่อนำไปสู่ คิดได้ ทำเป็น เห็นคุณค่า (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) ดังคำกล่าวของนางสาวตรีสุข เทียนทอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการที่ว่า “นักเรียนได้

เรียนรู้เหมือนกันในส่วนที่จำเป็นสำหรับทุกคนและเรียนรู้แตกต่างไปจากคนอื่นในสิ่งที่สนใจ ถนัดและชื่นชอบ ”

การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษาปัจจุบัน สถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการจัดทำหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ สร้างความมั่นใจต่อผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ใช้บริการในทุกด้านว่า ผู้เรียนจะมีคุณภาพและประสิทธิภาพตามมาตรฐาน และเกิดสมรรถนะที่สำคัญ ตลอดจนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว การบริหารหลักสูตรจึงเป็นสิ่งสำคัญ หลักสูตรที่มีคุณภาพ หากการบริหารหลักสูตรที่ไร้ประสิทธิภาพก็ไม่อาจเป็นผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ การบริหารหลักสูตรที่ดีจึงต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลายด้าน ทั้งบริบทภายในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สภาพแวดล้อม ขนาดโรงเรียน ทรัพยากรอื่น ๆ เป็นต้น

ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมด 35 โรงเรียน และมีโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 499 คน อยู่ทั้งหมด 21 โรงเรียน จาก 35 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 60 ตามรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2562 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยของระดับประเทศ อยู่ในเกณฑ์พอใช้จำนวน 22 โรงเรียน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 62.86 อยู่ในเกณฑ์ไม่พอใช้ จำนวน 13 โรงเรียน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 37.14 และพบว่าโรงเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ไม่พอใช้เป็นโรงเรียนขนาดเล็กทั้งหมด ทั้งนี้สามารถเกิดจากหลายสาเหตุ หลายปัจจัย ที่ส่งผลทำให้คุณภาพการจัดการศึกษาไม่ได้ตามระดับมาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ตามนโยบายที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานและการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และตามนโยบายที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา โดยให้มีการบริหารจัดการและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษามหาสารคาม, 2563)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก เพื่อนำไปสู่แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และผลการวิจัยในครั้งนี้จะได้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องจะได้นำไปเป็นข้อมูลในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

คำถามในการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ทราบสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
2. ได้แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
3. ได้ข้อเสนอแนะสำหรับบุคคล หรือหน่วยงานอื่น ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลในด้านแนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงได้กระบวนการการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544), กมล ภูประเสริฐ (2545), กรมวิชาการ (2545), รุจิร ภูสาระ และจันทราณี สงวนนาม (2545), ขวลิต ชูกำแพง (2551) และกระทรวงศึกษาธิการ (2552) ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา
2. การจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา
3. การส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา
4. การกำกับ ติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา

2. ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

2.1 ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษา และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม จำนวน 21 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 504 คน

2.2 ระยะที่ 2 แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษา 3 โรงเรียน จำนวน 6 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตอนที่ 2 การยกร่างแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

กรอบแนวคิดของการวิจัย

1. กรอบแนวคิดการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา มีขอบเขตเนื้อหาหรือขั้นตอนที่จะศึกษา การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544), กมล ภู่อะเสริฐ (2545), กรมวิชาการ (2545), รุจิร ภู่อะระ และจันทราณี สงวนนาม (2545), ขวลิต ชูกำแพง (2551) และ กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

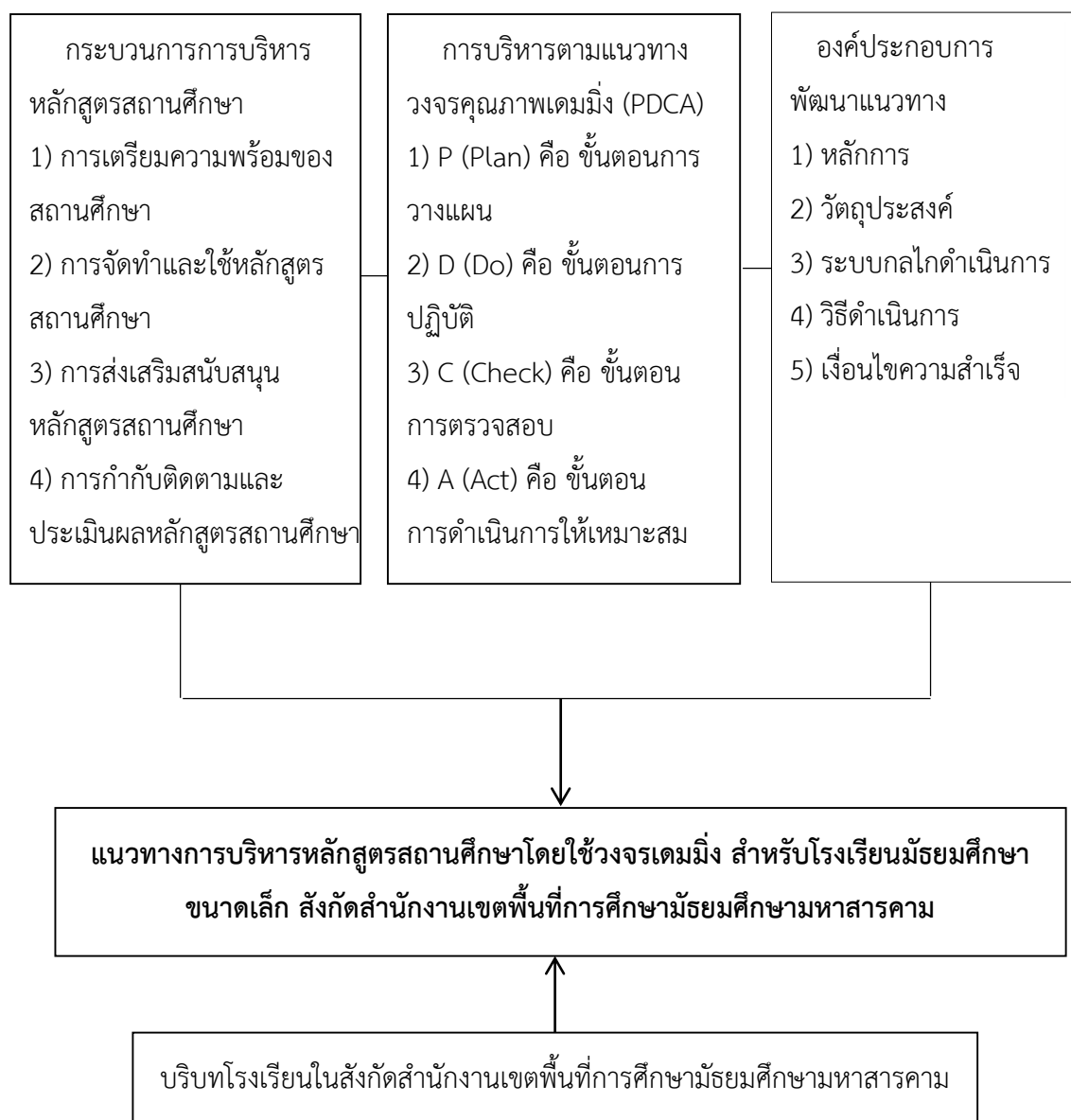
- 1.1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา
- 1.2 การจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา
- 1.3 การส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.4 การกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา

2. การบริหารตามแนวทางวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA) ของ Hitoshi (1995), Tozava (2001), ปรีทรศน์ พันธบุรยงก์ (2545), เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ (2554) และสุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2561) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 2.1 P (Plan) หมายถึง ขั้นตอนการวางแผน
- 2.2 D (Do) หมายถึง ขั้นตอนการปฏิบัติ
- 2.3 C (Check) หมายถึง ขั้นตอนการตรวจสอบ
- 2.4 A (Act) หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินการให้เหมาะสม

3. การพัฒนาแนวทาง หมายถึง กระบวนการสร้างขึ้นเพื่อให้ส่งผลต่อการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินงานให้มีลักษณะที่มีคุณภาพสูงขึ้น เพื่อนำไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จในการ ปฏิบัติงาน องค์ประกอบของแนวทางพัฒนาประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ระบบกลไกดำเนินการ 4) วิธีดำเนินการ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ

กรอบแนวคิดและทฤษฎีข้างต้นสามารถนำมาใช้ในการศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตร สถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ได้ดังภาพประกอบ 1



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ประกอบด้วยการทำงาน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา 2) การจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา 3) การส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา และ 4) การกำกับ ติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา โดยแต่ละด้านมีความหมาย ดังนี้

1.1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา หมายถึง การสำรวจสภาพปัจจุบันของบุคลากร การจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นระบบ การรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของบุคลากร การสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ และการศึกษาดูงานเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา

1.2 การจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาในทุกขั้นตอน โดยเริ่มตั้งแต่การประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดทำคู่มือครูในการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการจัดทำหลักสูตร การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบให้ครบถ้วน และการผ่านการพิจารณาเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา

1.3 การส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การจัดสรรการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรของทุกฝ่าย การสร้างบรรยากาศการร่วมคิด ร่วมทำในองค์กร การจัดระบบการบริหารงานทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพ การสนับสนุนให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา และการส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

1.4 การกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การสรุปผลการประเมิน และนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การจัดระบบการประกันคุณภาพภายในและการเตรียมความพร้อมสำหรับประกันคุณภาพภายนอก การวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การกำหนดความต้องการในการรับการนิเทศ การสร้างความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการนิเทศ การดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ และการให้ความสำคัญกับการประเมินคุณภาพผู้เรียน

2. การพัฒนาแนวทาง หมายถึง กระบวนการสร้างขึ้นเพื่อให้ส่งผลต่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินงานให้มีลักษณะที่มีคุณภาพสูงขึ้น เพื่อนำไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน องค์ประกอบของแนวทางพัฒนาประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ระบบกลไกดำเนินการ 4) วิธีดำเนินการ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ

3. วงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA) หมายถึง กระบวนการในการทำงาน หรือกิจกรรมขั้นตอนที่จะนำไปสู่การดำเนินงานเพื่อพัฒนาปรับปรุงและการควบคุมการทำงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 การวางแผน หมายถึง การวางแผนการดำเนินงานที่กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ การจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย กำหนดการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลา การดำเนินงานกำหนด ผู้รับผิดชอบดำเนินการ และกำหนดงบประมาณที่จะใช้เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแบบแผนที่กำหนดและเกิดผลการปฏิบัติที่ดี

3.2 การปฏิบัติ หมายถึง การดำเนินงานตามแผนการดำเนินงาน เป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3.3 การตรวจสอบ หมายถึง การพิจารณาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติตามแผนการดำเนินงานว่าผลจากการปฏิบัตินั้นก่อให้เกิดสิ่งที่กำหนดวางแผนไว้หรือไม่

3.4 การปรับปรุง หมายถึง การนำผลประเมินที่ได้มาทำการวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาแผนการทบทวนแผนการดำเนินงาน ปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการวางแผนและเสนอแนะปัญหา แนวทางการปรับปรุงแก้ไขปัญหา หรือการพัฒนาระบบที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น

4. สภาพปัจจุบัน หมายถึง การดำเนินการวางแผนหลักสูตรสถานศึกษาในปัจจุบันที่กำลังจัดระบบด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยเกิดขึ้นตามสภาพจริงในปัจจุบันของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

5. สภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง เป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นในการดำเนินการวางแผนหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ให้ประสบความสำเร็จ โดยสอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียน ตามลักษณะธรรมชาติการเรียนรู้และตอบสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

6. สถานศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่เปิดทำการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ที่มีจำนวนนักเรียน 1 - 499 คน ปีการศึกษา 2565 จำนวน 21 โรงเรียน

7. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ที่ทำหน้าที่รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

8. หัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่งานหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามที่ปฏิบัติงานอยู่จริง

9. ครูในสถานศึกษา หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ต่างๆ จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. การบริหารการศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา
 - 1.2 ความสำคัญของการบริหารการศึกษา
2. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
 - 2.1 ความหมายของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
 - 2.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา
 - 2.3 กระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
3. การบริหารงานตามวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA)
4. แนวทางและการพัฒนาแนวทาง
 - 4.1 ความหมายของแนวทางและการพัฒนาแนวทาง
 - 4.2 องค์ประกอบการพัฒนาแนวทาง
5. การประเมินความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})
6. บริบทของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

พหุ ประถมศึกษา

การบริหารการศึกษา

1. ความหมายของการบริหารการศึกษา

ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ (2542) ได้ให้ความหมายการบริหารการศึกษาไว้ว่า กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรมคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

หวน พินธุพันธ์ (2545) ได้ให้ความหมายการบริหารการศึกษาไว้ว่า กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคม ในทุก ๆ ด้าน เช่น ความสามารถ ทักษะ พฤติกรรม ค่านิยม หรือคุณธรรม ทั้งในด้านการสังคม การเมืองและเศรษฐกิจ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผน และไม่เป็นระเบียบแบบแผน การบริหาร การศึกษาเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคม ในทุกด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้ค่านิยมตรงกัน กับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีต่อบุคคล เพื่อให้บุคคลพัฒนาตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำรงชีวิตอยู่

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2554) ได้ให้ความหมายการบริหารการศึกษาไว้ว่า การดำเนินงานของกลุ่มคน เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ และ ความเป็นคนดีที่หมายถึงการดำเนินงานของกลุ่มคน ซึ่งอาจเป็นการดำเนินงานของครูใหญ่กับครูน้อย ในโรงเรียน อธิการบดีร่วมกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัยรัฐ กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับอธิบดีกรมต่าง ๆ และครูอาจารย์ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และกลุ่มคน บุคคลเหล่านี้ต่างร่วมมือกันพัฒนานคนให้มี คุณภาพทั้งสิ้น การจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดหาครูสถานที่ และพัสดุ ครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการ หรือมาทำการสอนในสถาบันการศึกษา การปกครอง นักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี มีวินัยและ อื่น ๆ ซึ่งการดำเนินงานเหล่านี้รวมเรียกว่า “ภารกิจทางการบริหารการศึกษา” หรือ “งานบริหาร การศึกษา” นั่นเอง

กล่าวโดยสรุป การบริหารการศึกษา คือ การดำเนินงานของกลุ่มคน เพื่อวางแผนจัดการ องค์กรให้ผู้เรียนและสังคมมีความเจริญงอกงามโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกการอบรม การสืบสวน ทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดการ สิ่งแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2. ความสำคัญของการบริหารการศึกษา

สมาน อัสวภูมิ (2549) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษาจึงมีความสำคัญ เพราะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ และเป็นศาสตร์ที่ได้รับการพัฒนาด้วย ปัจจุบันการบริหารการศึกษาต้องการมาตรฐานของความสามารถบางอย่างมีการฝึกอบรมอาชีพ มีการจัดทำอย่างมีระบบ เพราะการศึกษานอกจากจะเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนยุ่งยากแล้วยังมีตัวประกอบอื่น ๆ อีกมากที่มีผลสะท้อนต่อการบริหารการศึกษา ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ อยู่เรื่อย ๆ ซึ่งผู้บริหารการศึกษาจะต้องเผชิญการแก้ปัญหาเหล่านั้นอยู่ตลอดเวลา ในบางประเทศการบริหารการศึกษานั้นเป็นอาชีพที่สำคัญอย่างหนึ่งไม่น้อยกว่าอาชีพอื่น ๆ ซึ่งจะต้องได้รับการฝึกหัดอบรมมาเป็นเวลาหลายปีจึงจะมีความสามารถในการประกอบอาชีพได้ ผู้บริหารการศึกษาก็เช่นเดียวกัน จำเป็นจะต้องได้รับการฝึกหัดอบรมมาโดยตรงจึงจะจัดการศึกษาได้ดี และสามารถที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้

ปรัชญา เวสารัชช์ (2554) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารการศึกษาไว้ว่า เป็นการบริหารจัดการที่มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบ เข้าร่วมดำเนินการมีรูปแบบ ขั้นตอน กติกา และวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาเที่ยงตรงและเชื่อถือได้

ครรชิต มาลัยวงศ์ (2557) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษามีความสำคัญมาก เพราะการศึกษาของเยาวชนหรือคนในประเทศจะดีหรือเลว จะทำให้คนในประเทศแข่งขันกับคนในประเทศอื่น ๆ ได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับการบริหารการศึกษา หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ขึ้นอยู่กับผู้บริหารการศึกษาของบ้านเมืองนั่นเอง หากประเทศใดได้นักบริหารการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจงานด้านการศึกษา และผลกระทบของการศึกษาต่อความก้าวหน้าของประชาชนและประเทศชาติแล้ว ประเทศนั้นก็จะมีความรุ่งเรืองในทุก ๆ ทาง ในทางตรงกันข้าม หากประเทศใดไม่มีนักบริหารการศึกษาที่เก่ง และทำงานโดยกำหนดเอาความก้าวหน้าและความรุ่งเรืองของประเทศชาติเป็นธงชัยแล้ว ก็ยากที่ประเทศนั้นจะรุ่งเรืองได้

กล่าวโดยสรุป ความสำคัญของการบริหารการศึกษา คือ การบริหารจัดการที่มีระบบ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ และมีกระบวนการที่เชื่อถือได้ ซึ่งผู้บริหารการศึกษาจะต้องเผชิญการแก้ปัญหาต่าง ๆ จึงมีการศึกษาทางด้านการประกอบวิชาชีพบริหารการศึกษามาโดยตรงเพื่อจะจัดการศึกษาได้ดี หากมีการบริหารการศึกษอย่างมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ มีความสามารถอย่างแท้จริง ก็จะทำให้ผลลัพธ์ออกมาดี ประสพผลสำเร็จ

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

1. ความหมายของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

สันต์ ธรรมบำรุง (2525 อ้างอิงมาจาก ประสาท เนืองเฉลิม, 2554) ได้ให้ความหมายของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเป็นการบริหารงานด้านวิชาการในโรงเรียน การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุด การบริหารหลักสูตรสถานศึกษานั้นจะต้องบริหารอย่างเป็นระบบระเบียบ ระบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา มีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ การวางแผนหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตร

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543 อ้างอิงมาจาก ประสาท เนืองเฉลิม, 2554) ได้ให้ความหมายของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ไว้ว่า เป็นการวางแผนควบคุม กำกับ ดูแลการจัดระบบข้อมูล เกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน โครงการวิชาการที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตรและการสอน โดยสอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนตามลักษณะธรรมชาติการเรียนรู้และตอบสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตร และหลักการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่

1. เอกสารหลักสูตร มีความสมบูรณ์ ชัดเจน ทันสมัย และชี้แนวทางในการวางแผน จัดกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ผู้สอนมีคุณภาพ มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีต่อหลักสูตร สามารถ ดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้ตามเป้าหมายของหลักสูตร
3. ผู้เรียนมีความพร้อมเกี่ยวกับความรู้ ทักษะพื้นฐาน พร้อมทั้งจะเรียนหลักสูตรนี้ได้
4. มีบริการสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตรที่ดีและเพียงพอที่เอื้อต่อการใช้หลักสูตร
5. มีระบบการบริหารหลักสูตรที่ดีและมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งจะช่วยเหลือแนะนำ การใช้หลักสูตรการเรียนการสอนกับผู้เรียน
6. ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งจะช่วยเหลือแนะนำการใช้ หลักสูตรการเรียนการสอนกับผู้เรียน
7. มีบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้ออำนวยต่อการแสวงหาความรู้ และบรรยากาศทาง สังคม เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมกับผู้เรียน
8. ระบบควบคุมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การติดตามผลการใช้หลักสูตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) กล่าวว่า การบริหารจัดการ หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร ในระบบการศึกษาที่มีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น และสถานศึกษามีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละระดับมีบทบาทหน้าที่

และความรับผิดชอบในการพัฒนา สนับสนุน ส่งเสริม การใช้และการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในระดับชาติ

กล่าวโดยสรุป การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการวางแผน หลักสูตรสถานศึกษา กำกับ จัดระบบการเรียนการสอนด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้การนำหลักสูตรไปใช้ประสบความสำเร็จได้ โดยสอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนตามลักษณะธรรมชาติการเรียนรู้และตอบสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษาเป็นเอกสารสำคัญที่ครูจะใช้สำหรับการจัดทำหน่วยการเรียนรู้จัดการเรียนการสอน และการประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน ดังนั้นเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาควรมีข้อมูลที่ชัดเจนในการนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ ส่วนนำ คือ ข้อมูลในส่วนนี้ช่วยให้ครูผู้สอนทราบถึงเป้าหมายโดยรวมของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียน เช่น วิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลาง เป็นต้น โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา คือ เป็นส่วนที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดรายวิชาที่จัดสอนในแต่ละปี/ภาคเรียน ซึ่งประกอบด้วย รายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พร้อมทั้งจำนวน เวลาเรียน หรือหน่วยกิต ของรายวิชาเหล่านั้น คำอธิบายรายวิชา คือ ส่วนนี้เป็นรายละเอียดที่ช่วยให้ทราบว่าผู้เรียนจะเรียนรู้อะไรจากรายวิชานั้น ๆ ในคำอธิบายรายวิชาจะประกอบด้วย รหัสวิชา ชื่อรายวิชา ประเภทรายวิชา (พื้นฐาน/เพิ่มเติม) กลุ่มสาระการเรียนรู้ระดับชั้นที่สอน พร้อมทั้งคำอธิบายให้ทราบว่า เมื่อเรียนรายวิชานั้นแล้วผู้เรียนจะมีความรู้ทักษะ คุณลักษณะหรือเจตคติอะไร ซึ่งอาจจะนำไปทราบถึงกระบวนการเรียนรู้หรือประสบการณ์สำคัญที่ผู้เรียนจะได้รับด้วยก็ได้ และเกณฑ์การวัดประเมินผลและจบหลักสูตร คือ เป็นส่วนที่สถานศึกษากำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะจบการศึกษาในแต่ละระดับ

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542) กล่าวว่า การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เป็นการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่หรือการจัดทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น ด้วยวิธีการปรับหรือขยาย แก้ไขให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ (2537) กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษาควรมีการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุง หรือสร้างหลักสูตร ทั้งในแนวกว้างและแนวลึก เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยครอบคลุมถึงการพัฒนารวบรวม ออกแบบและสร้างหลักสูตร การใช้หลักสูตร และการประเมินหลักสูตร

อุมพร หล่อสมฤดี (2545) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาควรมีการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งแผนประสบการณ์หรือแผนการจัดการเรียนการสอนที่เกิดจากการตัดสินใจร่วมกันระหว่างบุคลากรของโรงเรียน เพื่อกำหนดการเรียนรู้ของนักเรียนที่ประกอบด้วย จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมและสื่อต่าง ๆ รวมทั้งการวัดและประเมินผล

กล่าวโดยสรุป หลักสูตรสถานศึกษามีความสำคัญในการกำหนดการจัดการศึกษา ที่สนองความต้องการ ที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตนและความแตกต่างระหว่างบุคคล ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสมซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ประสบความสำเร็จด้วยตนเอง มีชีวิตอยู่ในชุมชน สังคมและโลกอย่างมีความสุข

3. กระบวนการการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยการนำกระบวนการบริหารงานมาประยุกต์ใช้ ซึ่งการดำเนินการมีดังต่อไปนี้

1. การเตรียมการ เป็นการวางแผนการใช้หลักสูตร โดยการเตรียมการเกี่ยวกับหลักสูตร ได้แก่ การตรวจสอบหลักสูตรแม่บทก่อนนำไปใช้ การประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการเตรียมความพร้อมของสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตร
2. การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งมีทั้งฝ่ายปฏิบัติการหลักสูตร และฝ่ายสนับสนุน ตลอดจนฝ่ายควบคุมการใช้หลักสูตร
3. การประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร เมื่อมีการนำหลักสูตรไปใช้ควรจะต้องมีการประเมินผลเกี่ยวกับหลักสูตร วัตถุประสงค์ของการประเมินผล เพื่อพิจารณาว่าตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ เพื่อที่จะได้ใช้ในการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับหลักสูตร

กมล ภูประเสริฐ (2545) ได้เสนอขอบเขตการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การรวบรวมเอกสารและวัสดุต่าง ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรให้สมบูรณ์และเพียงพอต่อการดำเนินงานด้านหลักสูตร
2. การรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับชุมชน เช่น ประวัติความเป็นมาของชุมชน สภาพทางเศรษฐกิจวัฒนธรรมท้องถิ่น จัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น เป็นต้น
3. การทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และภารกิจที่จะต้องปฏิบัติงานเกี่ยวกับหลักสูตรให้แก่ครู อาจารย์ บุคลากรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4. การดำเนินการใช้หลักสูตร จัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา
การจัดกระบวนการในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรให้สมบูรณ์ของสถานศึกษา

5. การนิเทศกำกับ ติดตามและประเมินผล เป็นการติดตามผลตอบรับปัญหาที่
เกิดขึ้นหลังจากใช้หลักสูตรเรียบร้อยแล้ว เพื่อสะท้อนผลและแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร

6. การสรุปการดำเนินงานของสถานศึกษา สรุปผล วิเคราะห์ผลที่ได้จาก
การดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

7. การปรับปรุงพัฒนา ส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา วางแผนการประเมิน
การใช้หลักสูตร นำข้อบกพร่องหรือปัญหาที่เกิดจากการใช้หลักสูตรมาประเมิน เพื่อปรับปรุงให้มี
ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรมวิชาการ (2545) ได้กล่าวถึง กระบวนการการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
เพื่อให้ผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่พัฒนาหลักสูตรได้บริหารจัดการหลักสูตรและการใช้หลักสูตรให้เกิด
ประสิทธิภาพ จะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา เพื่อที่จะร่วมกันจัดทำหลักสูตรให้เกิด
ประสิทธิภาพสูงสุด จะต้องมีการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ เพื่อวางแผนร่วมกัน

2. การจัดทำ และการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจะต้อง
มีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของการจัด
การศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดลักษณะอันพึงประสงค์ การกำหนดโครงสร้างหลักสูตร
สถานศึกษาแต่ละช่วงชั้น และสัดส่วนเวลาเรียน การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระ
การเรียนรู้รายปีหรือรายภาค การจัดทำคำอธิบายรายวิชา/หน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการ
เรียนรู้ การกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ การกำหนด
การวัดผลและประเมินผล และการบริหารจัดการงบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และ
บุคลากรให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา

3. การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร หลักสูตรนั้นจะต้องมีการวางแผนการใช้
มีขั้นตอนการดำเนินการ รูปแบบ เครื่องมือ และวิธีใช้ที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

4. การดำเนินการใช้หลักสูตร กระบวนการใช้หลักสูตร เป็นสิ่งสำคัญ หากขั้นตอนนี้
เกิดข้อผิดพลาดในการใช้หลักสูตรน้อย จะทำให้หลักสูตรเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

5. การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล โดยมีการการนิเทศ กำกับ ติดตาม และ
การประเมินผลการใช้หลักสูตร และงานวิชาการภายในสถานศึกษาและงานวิชาการภายนอก
สถานศึกษา

6. การสรุปผลการดำเนินงาน เมื่อใช้หลักสูตรเรียบร้อยแล้ว จะเข้าสู่กระบวนการ
สรุปผลการใช้หลักสูตร เพื่อที่จะเข้าสู่การปรับปรุงข้อบกพร่อง จะนำปัญหาไปแก้ไขเพื่อพัฒนาต่อไป

7. การปรับปรุงพัฒนา ส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษาเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นการต่อยอดพัฒนาหลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

รุจิรุ สุสาระ และจันทราณี สงวนนาม (2545) ได้เสนอขอบเขตการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อม โดยการจัดชั้นเรียนหรือการจัดกลุ่มเรียนการจัดครูเข้าสอน การจัดทำแผนการเรียนรู้ การตารางสอนหรือตารางเรียน เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดทำหลักสูตรและการใช้หลักสูตร เป็นต้น

2. การนิเทศติดตามผล และส่งเสริมการใช้หลักสูตร หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่ส่งเสริมงานวิชาการ เพื่อให้ทราบผลที่เกิดขึ้น ปัญหาและอุปสรรค ระหว่างการใช้หลักสูตร และนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาหลักสูตรต่อไป

3. การบริหารการใช้หลักสูตร ไม่ว่าจะเป็นการบริหารทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด บุคลากร ผู้นำหลักสูตรไปใช้ ผู้รับบริการ และการสะท้อนผลที่เกิดขึ้นต่าง ๆ กระบวนการบริหารหลักสูตรในทุกขั้นตอนให้มีประสิทธิภาพ

ชวลิต ชูกำแพง (2551 อ้างอิงมาจาก สันต์ ธรรมบำรุง, 2527) ให้ความหมายการบริหารหลักสูตรไว้ว่า การบริหารหลักสูตรนั้นเป็นการนำหลักสูตรไปใช้การประเมินหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร โดยอาศัยบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ การบริหารหลักสูตรใด ๆ ให้มีประสิทธิภาพผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีความรู้ และความเข้าใจ เกี่ยวกับตัวหลักสูตรนั้นและนำหลักสูตรนั้นไปใช้ ซึ่งระบบการบริหารหลักสูตรจะต้องมีองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่

1. การวางแผนหลักสูตร เป็นการเริ่มต้นของกระบวนการจัดทำหลักสูตร จะต้องมีการวางแผน การเตรียมความพร้อม บุคลากรที่มีตามศักยภาพ เพื่อให้เกิดข้อผิดพลาดได้น้อยที่สุด

2. การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นกระบวนการที่สำคัญ เพราะเป็นขั้นตอนที่พบปัญหาหรือเกิดข้อผิดพลาดโดยตรงที่เราคาดเดาไม่ได้ ผู้เรียนจะมีการตอบสนองต่อการนำหลักสูตรไปใช้ได้ดีหรือไม่ ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร เป็นสิ่งที่เรานำไปปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

3. การประเมินหลักสูตร ขั้นตอนสุดท้ายที่จะได้ทราบว่า หลักสูตรที่จัดทำขึ้นเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันหรือไม่ ควรปรับปรุง เพิ่มเติม เสนอแนะอย่างไร มีข้อพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้เสนอขอบเขตการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ไว้ว่า บทบาทสถานศึกษาที่สำคัญ คือ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และดำเนินการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสถานศึกษาจะต้องออกแบบหลักสูตรให้ครอบคลุมส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาผู้เรียน

ให้บรรลุถึงคุณภาพมาตรฐาน อันเป็นความคาดหวังที่กำหนดไว้ร่วมกันในการพัฒนาเยาวชนทุกคน ในชาติ หลักสูตรสถานศึกษาต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชน และท้องถิ่น การบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ สถานศึกษาจะต้องมีการเตรียมวางแผนเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ เตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร โดยพิจารณาถึงงบประมาณ อาคารสถานที่ เตรียมบุคลากรเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร มีการส่งเสริมสนับสนุนการนำหลักสูตรไปสู่ การปฏิบัติอย่างเหมาะสม นอกจากนั้นสถานศึกษาจะต้องมีการติดตาม ดูแลคุณภาพ การจัดทำ หลักสูตร และการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบต่อเนื่องและครบวงจร และนำผลจากการติดตาม กำกับดูแลคุณภาพนั้นมาพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและ ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และจากแนวคิดดังกล่าวจึงได้กำหนดขอบข่ายการบริหารจัดการหลักสูตรระดับ สถานศึกษาไว้ 3 ด้าน ดังนี้

1. การจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยทั่วไปนั้นดำเนินการโดย คณะกรรมการหรือคณะทำงาน ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการคือ แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงาน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ มีแหล่งข้อมูลสำคัญมากมายที่เป็นประโยชน์ต่อ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการต่อไปคือการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาพิจารณาจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญได้แก่ วิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา (เวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน/เพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน) คำอธิบายรายวิชา และเกณฑ์การจบหลักสูตร พร้อมกันนี้สถานศึกษาจะต้อง จัดทำเอกสารระเบียบการวัดผลประเมินผล เพื่อใช้ควบคุมกับหลักสูตรสถานศึกษา เสร็จแล้วเสนอ คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ นำเสนอร่างเอกสารหลักสูตรสถาน ศึกษา และ ระเบียบการวัดประเมินผลต่อคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ หากมี ข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการก็นำข้อเสนอแนะดังกล่าวไปพิจารณาปรับปรุงร่างหลักสูตร สถานศึกษาให้มีความเหมาะสม ชัดเจนยิ่งขึ้น ก่อนการอนุมัติใช้หลักสูตร เมื่อได้รับความเห็นชอบ จากคณะกรรมการสถานศึกษาแล้ว ให้จัดทำเป็นประกาศหรือคำสั่งเรื่องให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาและประธานกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ลงนาม เมื่อทุกฝ่ายเห็นชอบก็จะ นำไปสู่ขั้นให้หลักสูตรสถานศึกษา ครูผู้สอนนำหลักสูตรสถานศึกษาไปกำหนดโครงสร้างรายวิชาและ ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย นำไปสู่การวิจัยและติดตาม ผลการใช้หลักสูตร ดำเนินการติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ เพื่อนำผลจาก การติดตามมาใช้เป็นข้อมูลพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพ และมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

2. การส่งเสริม สนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา การกำกับดูแลคุณภาพสถานศึกษา มีวิธีการคือ ร่วมกันกำหนดความต้องการในการรับบริการนิเทศ หรือกำกับ ติดตาม เพื่อเฝ้าระวังมิให้

คุณภาพการจัดทำและใช้หลักสูตรเกิดปัญหา อุปสรรคและส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียน และสร้างความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตาม การใช้หลักสูตรในเชิงบวกแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาว่า มิได้เป็นกระบวนการจับผิดแต่เป็นกระบวนการ ดูแล ช่วยเหลือ เพื่อให้การใช้หลักสูตรที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อที่จะกำหนดข้อตกลงเพื่อการขับเคลื่อนการนิเทศ ติดตามร่วมกันและมีแผนการดำเนินการอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตาม อย่างเป็นระบบ ครบวงจร ทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา อย่างต่อเนื่องและครอบคลุม สถานศึกษาจะต้องมีการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในและการเตรียมความพร้อมสำหรับประกันคุณภาพภายนอกและสถานศึกษาต้องจัดระบบประกันคุณภาพที่เน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ต้องมีการดำเนินการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยมีแผนพัฒนาคุณภาพ มีเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจน มีแผนปฏิบัติการต้องเน้นผลคุณภาพผู้เรียน มีการรายงานผลเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง และนำผลมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน มีการวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อนำผลมาประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียน และความต้องการของผู้ปกครองชุมชน มีการวิจัยประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยจัดให้มีการประเมินโดยสถานศึกษาความถี่ให้มีการประเมินการบริหารหลักสูตรทั้งระบบ มีการสรุปผลการประเมิน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา เพื่อมุ่งเน้นการประเมินส่วนที่เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ และควรคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ และคุณลักษณะของผู้เรียน และเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทำวิจัยปฏิบัติการ (Action research) เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดเรียนการสอนของตนเอง

3. การกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา การมอบหมายให้มีคณะทำงานด้านการพัฒนาบุคลากร ซึ่งต้องดำเนินงานและมีบทบาทในเรื่องนี้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง มีการประเมินความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรและวางแผนการพัฒนาบุคลากรให้เป็นรูปธรรม ทั้งแผนระยะสั้นและแผนระยะยาวและดำเนินการพัฒนาบุคลากรตามแผน ซึ่งอาจดำเนินการได้ในหลายลักษณะ เช่น การประชุมสัมมนา การอบรมเชิงปฏิบัติการการศึกษา ดูงาน โดยเฉพาะเน้นการพัฒนาครูผู้สอนซึ่งเป็นตัวจักรที่สำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้ ครูจะต้องสามารถจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร และการเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสม สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้การนำหลักสูตรไปใช้บรรลุเป้าหมายส่งเสริมสนับสนุนให้มีม หรือศูนย์รวมความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้แบบอิงมาตรฐาน เพื่อการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง ส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสเข้าอบรม แลกเปลี่ยนความรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารจะต้องเป็นที่ปรึกษาของครูในกรณีที่มีปัญหาทางด้านวิชาการหรือบริหารจัดการ และควรจัดให้มีการประชุมเพื่อแก้ปัญหา ตลอดจนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแสวงหาวิธีการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ มีการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอสำหรับการพัฒนาหลักสูตร และ

ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร รวมทั้งงบประมาณเพื่อใช้ในการพัฒนาบุคลากร และจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมสนับสนุนให้มี สื่อวัสดุอุปกรณ์และเอกสารต่าง ๆ อย่างเพียงพอ เป็นปัจจุบัน และสอดคล้องกับความต้องการ ให้มีห้องเรียน สถานที่เรียน และห้องพิเศษต่าง ๆ อย่างเพียงพอ เช่น ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องเรียนคอมพิวเตอร์ โรงฝึกงาน ห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ห้องประชุมขนาดต่าง ๆ สนามกีฬา และโรงยิม เป็นต้น มีการจัดสรรการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า โดยเฉพาะด้านการใช้อาคารสถานที่ต่าง ๆ เช่น คำนึงถึงขนาดของห้องเรียนและจำนวน ห้องเรียนห้องสมุดที่เอื้ออำนวยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ที่ต้องการและบริหารทรัพยากรบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การจัดครูเข้าสอนเป็นสิ่งที่ต้อง พิจารณาอย่างรอบคอบ เพราะครูจะเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างมากในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จึงควรจัดให้ครูได้สอนตรงตามความรู้ความสามารถและความถนัด รวมทั้งการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลา ให้ฝ่ายต่าง ๆ ทั้งผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ครู และนักเรียนซึ่งเป็นผู้ได้รับผลโดยตรงจาก การใช้หลักสูตร ได้มีส่วนร่วมในการวางแผน พัฒนาหลักสูตร และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างบรรยากาศการร่วมคิด ร่วมทำสถานศึกษาควรจัดสรรเวลาให้ครู ได้วางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน มีการพูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน ทำงานโดยใช้ กระบวนการกลุ่ม พยายามลดภาระงานอื่น ๆ ของครู โดยให้มุ่งทำงานสอนเป็นหลัก สร้างเครือข่ายให้ เกิดการมีส่วนร่วม และการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ซึ่งอาจเป็นเครือข่ายภายใน เช่น เครือข่าย ผู้ปกครอง หรือเครือข่ายภายนอก เช่น เครือข่ายสถานศึกษา เครือข่ายหน่วยงานทั้งภาครัฐและ เอกชน ซึ่งสามารถจะสนับสนุนและส่งเสริมให้มีทรัพยากรและปัจจัยเพิ่มขึ้นในการบริหารจัดการ หลักสูตรให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ จัดระบบการบริหารงานทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ทั้งเรื่องการจัดกลุ่มผู้เรียนและโครงการที่จะส่งเสริมการเรียนรู้และคุณธรรม การจัดตารางสอนของ สถานศึกษา การลงโทษและให้รางวัลผู้เรียน สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ทั้งห้องสมุด แหล่งการเรียนรู้ มุมค้นคว้าแก่ครูผู้สอนและนักเรียน การพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน สนับสนุนให้มีระบบ ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ ทรัพยากร เศรษฐกิจ อาชีพ และความต้องการของท้องถิ่นเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการ เรียนรู้ ครูสามารถนำสภาพปัญหาต่าง ๆ บุคลากรเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียน ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อบริหารจัดการความรู้ ในส่วนที่เป็นประสบการณ์ในตัวครูนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้หรือบริหารชั้นเรียน อย่างเหมาะสม อีกทั้งเป็นการส่งเสริมให้มีการพัฒนทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม และส่งเสริม สนับสนุนให้มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ให้เพื่อนครู

และบุคลากรทางการศึกษาได้เรียนรู้นวัตกรรมใหม่ ๆ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมความเป็นนักวิชาการ
แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาอีกด้วย

จากแนวคิดการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่กล่าวมาในเบื้องต้น สามารถนำไป
วิเคราะห์ได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 วิเคราะห์กระบวนการการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

แหล่งข้อมูล กระบวนการการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา	ปริญญาร่วงศ์อนุตรโรจน์ (2544)	กมล ภูประเสริฐ (2545)	กรมวิชาการ (2545)	รุจิร ภูสาระ และจันทราณี สงวนนาม (2545)	ชาลิต ชูกำแพง (2551)	กระทรวงศึกษาธิการ (2552)	ความถี่
1. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓			4
2. การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ		✓					1
3. การจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา	✓	✓	✓			✓	4
4. การทำความเข้าใจหลักสูตร		✓					1
5. การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร			✓		✓		2
6. การดำเนินการใช้หลักสูตร			✓		✓		2
7. การส่งเสริม สนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา		✓	✓			✓	3
8. การกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6
9. การสรุปการดำเนินงานของสถานศึกษา		✓	✓				2
10. การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร				✓			1

จากตาราง 1 การวิเคราะห์กระบวนการการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โดยเรียงความถี่
จากมากไปหาน้อยของ 4 อันดับแรก คือ การกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา
การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา การจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา และการส่งเสริม
สนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์แต่ละด้าน จึงขอเสนอรายละเอียดแนวทางของการดำเนินงานในแต่ละด้าน โดยนำเสนอตามลำดับของกระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร ดังนี้ 1. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา 2. การจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา 3. การส่งเสริม สนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา และ 4. การกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา

1. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาไว้ว่า ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยการตรวจสอบหลักสูตรแม่บทก่อนนำไปใช้ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา สรุปตัวบ่งชี้ได้ดังนี้

1. สำรวจสภาพปัจจุบันของบุคลากร โดยอาจจัดทำแบบสอบถามความรู้ความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ประชุมชี้แจง ประชุมปฏิบัติการเพื่อทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. ศึกษาดูงานจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลาย สืบเอกสารหรือศึกษาจากโรงเรียนนำร่องเครือข่ายหรือแกนนำ
5. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและเอกสารประกอบหลักสูตร
6. ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของบุคลากร
7. จัดอบรมสัมมนาหรือฝึกปฏิบัติตามความต้องการของบุคลากร
8. สร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนรู้
9. ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 คณะอนุกรรมการระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและคณะกรรมการอื่น ๆ ตามความจำเป็น
10. จัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นระบบ
11. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมายของสถานศึกษาเป็นลายลักษณ์อักษร ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสนองนโยบาย กฎ และระเบียบต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแผนแม่บทการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในช่วงระยะเวลาที่กำหนด โดยกำหนดเป็นแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

12. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน องค์กรในชุมชนทุกฝ่ายได้รับทราบด้วยวิธีการที่หลากหลาย และขอความร่วมมือในการบริหารจัดการ หลักสูตรของสถานศึกษา

กมล ภูประเสริฐ (2545) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนในการเตรียมความพร้อมของ สถานศึกษา ประกอบด้วย

1. การรวบรวมเอกสารและวัสดุต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหลักสูตรให้สมบูรณ์และ เพียงพอต่อการดำเนินงานด้านหลักสูตร
2. การรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับชุมชน เช่น ประวัติความเป็นมา ของชุมชน สภาพทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นต้น
3. การทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และภารกิจที่จะต้องปฏิบัติงานเกี่ยวกับ หลักสูตรให้แก่ครู อาจารย์ บุคลากรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. การจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและความต้องการ ของชุมชนและท้องถิ่น

กรมวิชาการ (2545) ได้กล่าวถึง การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาไว้ว่า การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาเป็นขั้นตอนแรกที่สำคัญที่ทุกคนควรตระหนัก เพราะเป็น จุดเริ่มต้นของการจัดทำหลักสูตรที่สมบูรณ์ โดยมีการสำรวจสภาพปัจจุบัน การสร้างเครือข่ายและ แลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ การศึกษาดูงาน การเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ เพื่อวางแผนร่วมกัน หากมีการเตรียมความพร้อมที่ดีจะทำให้ร่วมกันจัดทำหลักสูตรให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุด

รุจิรี ภูสาระ และจันทรานี สงวนนาม (2545) ได้กล่าวถึง การเตรียมความพร้อม ของสถานศึกษาไว้ว่า การเตรียมความพร้อมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยการรวบรวม เอกสารที่เกี่ยวกับหลักสูตร การจัดชั้นเรียนหรือการจัดกลุ่มเรียนการจัดครูเข้าสอน การจัดทำ แผนการเรียนรู้ การตารางสอนหรือตารางเรียน ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมในการ จัดทำหลักสูตรและการใช้หลักสูตรจะทำให้กระบวนการในการดำเนินงานจัดทำหลักสูตรเกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

จากแนวคิดการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาที่กล่าวมาในเบื้องต้นสามารถ นำไปวิเคราะห์ได้ดังตาราง 2

ตาราง 2 วิเคราะห์ข้อบ่งชี้การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

แหล่งข้อมูล ข้อบ่งชี้การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	ปรียาพร วงศ์บุตรโรจน์ (2544)	กมล ภูประเสริฐ (2545)	กรมวิชาการ (2545)	รุจิร ภูสำระ และจันทราณี สงวนนาม (2545)	ความถี่
1. การสำรวจสภาพปัจจุบันของบุคลากร	✓		✓	✓	3
2. จัดทำเอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับหลักสูตร	✓				1
3. การรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวกับหลักสูตร		✓		✓	2
4. การทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร	✓	✓			2
5. การศึกษาดูงานเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา	✓		✓		2
6. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	✓				1
7. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของบุคลากร	✓	✓			2
8. จัดอบรมสัมมนาหรือฝึกปฏิบัติตามความต้องการของบุคลากร	✓				1
9. การสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนรู้	✓		✓		2
10. การดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา	✓				1
11. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นระบบ	✓	✓		✓	3
12. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	✓				1
13. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตร	✓				1

จากตาราง 2 การวิเคราะห์ข้อบ่งชี้การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาโดยเรียงความถี่จากมากไปหาน้อยของ 7 อันดับแรก คือ การสำรวจสภาพปัจจุบันของบุคลากร การจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นระบบ การรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวกับหลักสูตร การทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของบุคลากร การสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ และการศึกษาดูงานเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาตามลำดับ

กล่าวโดยสรุป การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา หมายถึง การสำรวจ สภาพปัจจุบันของบุคลากร การจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นระบบ การรวบรวม เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและ ความต้องการของบุคลากร การสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ และ การศึกษาดูงานเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา

2. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารหลักสูตร การดำเนินการจัดทำและใช้หลักสูตร มีดังนี้

1. มีการประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อการประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร และการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน เพื่อเป็น แนวทางในการเปลี่ยนแปลงและเข้าใจหลักสูตร
2. การปฐมนิเทศนักเรียน เป็นการชี้แจงเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียน ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและสามารถปรับตัวเกี่ยวกับการศึกษา
3. การจัดทำคู่มือครูในการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
4. การจัดตารางสอน บทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติ
5. การจัดครูเข้าสอนตามความรู้และลักษณะงาน โดยคำนึงถึงการแบ่งชั่วโมงที่ เหมาะสม ตลอดจนภาระหน้าที่อื่นของครู
6. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ เครื่องมือ อุปกรณ์การสอน สื่อการสอน วัสดุฝึก อาคารสถานที่ รวมถึงการอำนวยความสะดวกทางกายภาพด้านต่าง ๆ
7. การฝึกงานภาคปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ในวิชาชีพ ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

กมล ภูประเสริฐ (2545) ได้กล่าวถึงการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่า การจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา เป็นการจัดกระบวนการในการดำเนินการ จัดทำหลักสูตรให้สมบูรณ์ของสถานศึกษา และในกระบวนการจัดทำหลักสูตรนั้นจะต้องมีการ เตรียมการใช้หลักสูตร เพื่อให้สถานศึกษามีความรู้ทั้งในด้านบุคลากรอาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ รวมทั้งบุคคลในชุมชนที่ร่วมดำเนินการ และผ่านการพิจารณาเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้หลักสูตรนั้นเกิดความร่วมมือกันของทุกฝ่าย

กรมวิชาการ (2545) ได้กล่าวถึงการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่า จะต้องกำหนดในการบริการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3. กำหนดลักษณะอันพึงประสงค์
4. กำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา แต่ละช่วงชั้น และสัดส่วน เวลาเรียน
5. กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค
6. จัดทำคำอธิบายรายวิชา
7. จัดทำหน่วยการเรียนรู้
8. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
9. กำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
10. กำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้
11. กำหนดการวัดผลและประเมินผล
12. บริหารจัดการงบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และบุคลากร

ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้กล่าวถึงการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยทั่วไปนั้นดำเนินการโดยคณะกรรมการหรือคณะทำงาน ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการโดยสังเขปดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงาน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน
2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ มีแหล่งข้อมูลสำคัญมากมายที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อาทิ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น ข้อมูลจากการวิเคราะห์ สภาพ ปัญหา จุดเน้น ความต้องการของชุมชน และของสถาน ศึกษาแต่ละแห่ง ตลอดจนความต้องการของผู้เรียน
3. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พิจารณาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญได้แก่ วิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา (เวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน/เพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน) คำอธิบายรายวิชา และเกณฑ์การจบหลักสูตร พร้อมกันนี้สถานศึกษาจะต้องจัดทำเอกสารระเบียบ การวัดผลประเมินผล เพื่อใช้ควบคู่กับหลักสูตรสถานศึกษา
4. คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ นำเสนอร่างเอกสารหลักสูตรสถาน ศึกษา และระเบียบการวัดประเมินผล ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ หากมีข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการก็นำข้อเสนอแนะดังกล่าวไปพิจารณาปรับปรุงร่างหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสม ชัดเจนยิ่งขึ้น ก่อนการอนุมัติใช้หลักสูตร เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาแล้ว ให้จัดทำเป็นประกาศหรือคำสั่งเรื่องให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาและประธานกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ลงนาม

5. ใช้หลักสูตรสถานศึกษา ครูผู้สอนนำหลักสูตรสถานศึกษาไปกำหนดโครงสร้างรายวิชาและออกแบบหน่วยการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย

6. วิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตร ดำเนินการติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ เพื่อนำผลจากการติดตามมาใช้เป็นข้อมูลพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพและมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

จากแนวคิดการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่กล่าวมาในเบื้องต้น สามารถนำไปวิเคราะห์ได้ดังตาราง 3

ตาราง 3 วิเคราะห์ขอบข่ายการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา

แหล่งข้อมูล ขอบข่ายการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา	ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544)	กมล ภูประเสริฐ (2545)	กรมวิชาการ (2545)	กระทรวงศึกษาธิการ (2552)	ความถี่
1. การประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	✓	✓			2
2. การปฐมนิเทศนักเรียน	✓				1
3. การจัดทำคู่มือครูในการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร	✓			✓	2
4. การจัดตารางสอน บทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติ	✓				1
5. การจัดครูตามความรู้และลักษณะงาน	✓				1
6. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการจัดทำหลักสูตร	✓	✓			2
7. การฝึกงานภาคปฏิบัติ	✓				1
8. การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง			✓	✓	2
9. บริหารจัดการงบประมาณให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา			✓		1
10. การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน	✓			✓	2
11. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบให้ครบถ้วน			✓	✓	2
12. การผ่านการพิจารณาเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา		✓		✓	2
13. วิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตร				✓	1

จากตาราง 3 การวิเคราะห์ข้อบ่งชี้การจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยเรียงความถี่จากมากไปหาน้อยของ 7 อันดับแรก คือ การประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดทำคู่มือครูในการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการจัดทำหลักสูตร การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบให้ครบถ้วน และการผ่านการพิจารณาเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาตามลำดับ

กล่าวโดยสรุป การจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดทำคู่มือครูในการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการจัดทำหลักสูตร การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบให้ครบถ้วน และการผ่านการพิจารณาเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา

3. การส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา

กมล ภูประเสริฐ (2545) ได้กล่าวถึง การส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่า การส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษาเป็นการประชุมชี้แจงการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน ทราบถึงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นแกนกลางของหลักสูตรสถานศึกษาได้ทราบและเข้าใจร่วมกัน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษาต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ โดยสร้างเครือข่ายให้เกิดการมีส่วนร่วมทั้งภาครัฐและเอกชน จัดระบบการบริหารงานทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพ

กรมวิชาการ (2545) ได้กล่าวถึง การส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่า การส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษาเป็นการกระตุ้นให้มีการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่ได้ร่วมกันจัดทำขึ้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด การสร้างบรรยากาศการร่วมคิดร่วมทำในองค์กร การจัดสรรการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า เพื่อให้กระบวนการดำเนินงานการพัฒนาหลักสูตรนั้นเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้กล่าวถึง การส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่า

1. มอบหมายให้มีคณะทำงานด้านการพัฒนาบุคลากร ซึ่งต้องดำเนินงานและมีบทบาทในเรื่องนี้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง
2. ประเมินความต้องการความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรและวางแผนการพัฒนาบุคลากรให้เป็นรูปธรรม ทั้งแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว
3. ดำเนินการพัฒนาบุคลากรตามแผน ซึ่งอาจจะดำเนินการได้ในหลายลักษณะ เช่น การประชุมสัมมนา การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน โดยเฉพาะเน้นการพัฒนาครูผู้สอน

ซึ่งเป็นตัวจักรที่สำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้ ครูจะต้องสามารถจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร และการเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสม สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้การนำหลักสูตรไปใช้บรรลุเป้าหมาย

4. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีมุม หรือศูนย์รวมความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้แบบอิงมาตรฐาน เพื่อการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง

5. ส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสเข้าอบรม แลกเปลี่ยนความรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารจะต้องเป็นที่ปรึกษาของครูในกรณีที่มีปัญหาทางด้านวิชาการหรือบริหารจัดการ และควรจัดให้มีการประชุมเพื่อแก้ปัญหา ตลอดจนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแสวงหาวิธีการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ

6. จัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอสำหรับการพัฒนาหลักสูตร และติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร รวมทั้งงบประมาณเพื่อใช้ในการพัฒนาบุคลากร และจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

7. ส่งเสริมสนับสนุนให้มีสื่อวัสดุอุปกรณ์และเอกสารต่าง ๆ อย่างเพียงพอเป็นปัจจุบัน และสอดคล้องกับความต้องการ ให้มีห้องเรียน สถานที่เรียน และห้องพิเศษต่าง ๆ อย่างเพียงพอ เช่น ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องเรียนคอมพิวเตอร์ โรงฝึกงาน ห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ห้องประชุมขนาดต่าง ๆ สนามกีฬา และโรงยิม เป็นต้น

8. จัดสรรการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า โดยเฉพาะด้านการใช้อาคารสถานที่ต่าง ๆ เช่น คำนึงถึงขนาดของห้องเรียนและจำนวนห้องเรียน ห้องสมุด ที่เอื้ออำนวยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ

9. บริหารทรัพยากรบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การจัดครูเข้าสอน เป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ เพราะครูจะเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างมากในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จึงควรจัดให้ครูได้สอนตรงตามความรู้ความสามารถและความถนัด รวมทั้งการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

10. ให้ฝ่ายต่าง ๆ ทั้งผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ครู และนักเรียน ซึ่งเป็นผู้ได้รับผลโดยตรงจากการใช้หลักสูตรได้มีส่วนร่วมในการวางแผน พัฒนาหลักสูตร และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา

11. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างบรรยากาศการร่วมคิด ร่วมทำ สถานศึกษาควรจัดสรรเวลาให้ครูได้วางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน มีการพูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์กันทำงาน โดยใช้กระบวนการกลุ่ม พยายามลดภาระงานอื่น ๆ ของครู โดยให้มุ่งทำงานสอนเป็นหลัก

12. สร้างเครือข่ายให้เกิดการมีส่วนร่วม และการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษา ซึ่งอาจเป็นเครือข่ายภายใน เช่น เครือข่ายผู้ปกครอง หรือเครือข่ายภายนอก เช่น เครือข่ายสถานศึกษา เครือข่ายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งสามารถจะสนับสนุนและส่งเสริมให้มีทรัพยากรและปัจจัยเพิ่มขึ้นในการบริหารจัดการหลักสูตรให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

13. จัดระบบการบริหารงานหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ทั้งเรื่องการจัดกลุ่มผู้เรียน และโครงการที่จะส่งเสริมการเรียนรู้และคุณธรรม การจัดตารางสอนของสถานศึกษา การลงโทษและให้รางวัลผู้เรียน

14. สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ทั้งห้องสมุด แหล่งการเรียนรู้มุมค้นคว้า แก่ครูผู้สอนและนักเรียน การพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน

15. สนับสนุนให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ ทรัพยากร เศรษฐกิจ อาชีพ และความต้องการของท้องถิ่น เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ ครูสามารถนำสภาพปัญหาต่าง ๆ บูรณาการเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียน

16. ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อบริหารจัดการความรู้ในส่วนที่เป็นประสบการณ์ในตัวครูนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้หรือบริหารชั้นเรียนอย่างเหมาะสม อีกทั้งเป็นการส่งเสริมให้มีการพัฒนาทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม

17. ส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ให้เพื่อนครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้เรียนรู้นวัตกรรมใหม่ ๆ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมความเป็นนักวิชาการแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาอีกด้วย

จากแนวความคิดการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษาที่กล่าวมาในเบื้องต้น สามารถนำไปวิเคราะห์ได้ดังตาราง 4



ตาราง 4 วิเคราะห์ข้อบ่งชี้การส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา

แหล่งข้อมูล ข้อบ่งชี้การส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา	กมล ภูประเสริฐ (2545)	กรมวิชาการ (2545)	กระทรวงศึกษาธิการ (2552)	ความถี่
1. การมอบหมายหน้าที่ให้คณะทำงานอย่างเป็นระบบ			✓	1
2. การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร			✓	1
3. การดำเนินการพัฒนาบุคลากรตามแผน			✓	1
4. มีศูนย์รวมความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร			✓	1
5. การส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสเข้าอบรมอย่างต่อเนื่อง			✓	1
6. การจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ			✓	1
7. การส่งเสริมสนับสนุนให้มีสื่อวัสดุอุปกรณ์และเอกสารต่าง ๆ อย่างเพียงพอ			✓	1
8. การจัดสรรการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า		✓	✓	2
9. การบริหารทรัพยากรบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ			✓	1
10. การมีส่วนร่วมในการวางแผน พัฒนาหลักสูตรของทุกฝ่าย	✓		✓	2
11. การสร้างบรรยากาศการร่วมคิด ร่วมทำในองค์กร		✓	✓	2
12. การสร้างเครือข่ายให้เกิดการมีส่วนร่วม			✓	1
13. การจัดระบบการบริหารงานหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ	✓		✓	2
14. การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้			✓	1
15. การสนับสนุนให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร	✓		✓	2
16. การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา	✓		✓	2
17. การส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ	✓		✓	2

จากตาราง 4 การวิเคราะห์การส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา โดยเรียงความถี่จากมากไปหาน้อยของ 7 อันดับแรก คือ การจัดสรรการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม และคุ้มค่า การมีส่วนร่วมในการวางแผน พัฒนาหลักสูตรของทุกฝ่าย การสร้างบรรยากาศการร่วมคิด ร่วมทำในองค์กร การจัดระบบการบริหารงานหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ การสนับสนุนให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา และการส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ตามลำดับ

กล่าวโดยสรุป การการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การจัดสรร การใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า การมีส่วนร่วมในการวางแผน พัฒนา หลักสูตรของทุกฝ่าย การสร้างบรรยากาศการร่วมคิด ร่วมทำในองค์กร การจัดระบบการบริหารงาน หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ การสนับสนุนให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา และ การส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

4. การกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544) ได้กล่าวถึง การกำกับติดตามและประเมินผล หลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่า เมื่อมีการนำหลักสูตรไปใช้ควรจะต้องมีการประเมินผลเกี่ยวกับหลักสูตร วัตถุประสงค์ของการประเมินผล เพื่อพิจารณาว่าตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ เพื่อที่จะได้ ใช้ในการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับหลักสูตร สร้างความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรในเชิงบวกแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา และมีการนิเทศติดตามอย่างเป็น ระบบ

กมล ภูประเสริฐ (2545) ได้กล่าวถึง การกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตร สถานศึกษาไว้ว่า การกำกับติดตามหรือการประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร เป็นการ วางแผนติดตาม กำกับการใช้หลักสูตรโดยมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การกระตุ้นเร่งเร้า สนับสนุน ช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และคอยแก้ปัญหาให้แก่ผู้ปฏิบัติ การกำกับติดตามที่มีเป้าหมายที่จะช่วยให้งานนั้น ๆ สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ การร่วมกันวางแผนการประเมินการใช้หลักสูตร การสรุป วางแผนในการนำ ข้อบกพร่องหรือปัญหาที่เกิดจากการใช้หลักสูตรมาประเมินเพื่อปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรมวิชาการ (2545) ได้กล่าวถึงการนิเทศ กำกับ ติดตาม และการประเมินผลในการ บริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา คือ การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล ในการใช้หลักสูตร และ งานวิชาการภายในสถานศึกษาและงานวิชาการภายนอกสถานศึกษา การกำหนดความต้องการในการ รับการนิเทศ การสรุปผลการดำเนินงาน การจัดระบบการประกันคุณภาพภายในและการเตรียม ความพร้อมสำหรับประกันคุณภาพภายนอก เมื่อใช้หลักสูตรเรียบร้อยแล้วจะเข้าสู่กระบวนการ

สรุปผลการใช้หลักสูตรเพื่อที่จะเข้าสู่การปรับปรุงข้อบกพร่อง การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อพัฒนาหลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

รุจิร ภู่อาระ และจันทราณี สงวนนาม (2545) ได้กล่าวถึงการนิเทศ กำกับ ติดตาม และการประเมินผลในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่า การนิเทศติดตามผล และส่งเสริมการใช้หลักสูตร หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่ส่งเสริมงานวิชาการ เป็นกระบวนการเพื่อให้ทราบผลที่เกิดขึ้น ควรจัดระบบการประกันคุณภาพภายในและนอก การทำวิจัย การสรุปผล สะท้อนปัญหาและอุปสรรค ระหว่างการใช้หลักสูตร และนำมาปรับปรุงแก้ไข พัฒนาหลักสูตรต่อไป

ชวลิต ชูกำแพง (2551 อ้างอิงมาจาก สันต์ ธรรมบำรุง, 2527) ได้กล่าวถึงการนิเทศ กำกับ ติดตาม และการประเมินผลในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่า ในกระบวนการบริหารหลักสูตรจะต้องมีการประเมินหลักสูตร เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่จะได้ทราบว่าหลักสูตรที่จัดทำขึ้นเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันหรือไม่ ควรปรับปรุง เพิ่มเติม เสนอแนะอย่างไร มีข้อพัฒนาปรับปรุง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้กล่าวถึง การกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. ร่วมกันกำหนดความต้องการในการรับการนิเทศ หรือกำกับ ติดตาม เพื่อเฝ้าระวังมิให้คุณภาพการจัดทำและใช้หลักสูตรเกิดปัญหา อุปสรรคและส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียน
2. สร้างความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรในเชิงบวกแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาว่า มิได้เป็นกระบวนการจับผิดแต่เป็นกระบวนการดูแลช่วยเหลือ เพื่อให้การใช้หลักสูตรที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ
3. กำหนดข้อตกลงเพื่อการขับเคลื่อน การนิเทศติดตามร่วมกันและมีแผนการดำเนินการอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม
4. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา อย่างต่อเนื่องและครอบคลุม
5. สถานศึกษามีการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในและการเตรียมความพร้อมสำหรับประกันคุณภาพภายนอก
6. สถานศึกษาต้องจัดระบบประกันคุณภาพที่เน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
7. ต้องมีการดำเนินการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยมีแผนพัฒนาคุณภาพ มีเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจน
8. แผนปฏิบัติการต้องเน้นผลคุณภาพผู้เรียน มีการรายงานผลเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง และนำผลมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน

9. มีการวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อนำผลมาประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสม สอดคล้องกับผู้เรียน และความต้องการของผู้ปกครองชุมชน

10. มีการวิจัย ประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยจัดให้มีการประเมิน โดยสถานศึกษาความถี่ให้มีการประเมิน การบริหารหลักสูตรทั้งระบบ

11. สรุปผลการประเมิน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

12. สถานศึกษาควรมุ่งเน้นการประเมินส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน เป็นสำคัญ และควรคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ และคุณลักษณะของผู้เรียน

13. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทำวิจัยปฏิบัติการ (Action research) เพื่อแก้ปัญหา และพัฒนาการจัดเรียนการสอนของตนเอง

จากแนวคิดการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตร ที่กล่าวมาในเบื้องต้น สามารถนำไปวิเคราะห์ได้ดังตาราง 5

ตาราง 5 วิเคราะห์ขอบข่ายการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา

แหล่งข้อมูล ขอบข่ายการกำกับติดตาม และประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา	ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544)	กมล ภูประเสริฐ (2545)	กรมวิชาการ (2545)	รุจิร ภูสาร และจันทราณี สงวนนาม (2545)	ชวลิต ชูกำแหง (2551)	กระทรวงศึกษาธิการ (2552)	ความถี่
1. การกำหนดความต้องการในการรับการนิเทศ			✓			✓	2
2. การสร้างความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการนิเทศ	✓					✓	2
3. การกำหนดข้อตกลงแผนการดำเนินการอย่างชัดเจน						✓	1
4. การดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ	✓					✓	2

ตาราง 5 (ต่อ)

แหล่งข้อมูล ขอบข่ายการกำกับติดตาม และประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา	ปริญญาร วังคือนุตรโรจน์ (2544)	กมล ภูประเสริฐ (2545)	กรมวิชาการ (2545)	รุจิร ภูสาร และจันทราณี สงวนนาม (2545)	ชวลิต ชูกำแหง (2551)	กระทรวงศึกษาธิการ (2552)	ความถี่
5. การจัดระบบการประกันคุณภาพภายในและการเตรียมความพร้อมสำหรับประกันคุณภาพภายนอก			✓	✓		✓	3
6. การจัดระบบประกันคุณภาพที่เน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน						✓	1
7. การดำเนินการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง						✓	1
8. แผนปฏิบัติการที่เน้นผลคุณภาพผู้เรียน						✓	1
9. การวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา				✓		✓	2
10. การวิจัย ประเมินผลการใช้หลักสูตร						✓	1
11. การสรุปผลการประเมิน และนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา		✓	✓	✓	✓	✓	5
12. การให้ความสำคัญกับการประเมินคุณภาพผู้เรียน				✓		✓	2
13. การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทำวิจัยปฏิบัติการ						✓	1

จากตาราง 5 การวิเคราะห์ขอบข่ายการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา โดยเรียงความถี่จากมากไปหาน้อยของ 7 อันดับแรก คือ การสรุปผลการประเมิน และนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การจัดระบบการประกันคุณภาพภายในและการเตรียมความพร้อมสำหรับประกันคุณภาพภายนอก การวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การกำหนดความต้องการในการรับการนิเทศ การสร้างความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการนิเทศ การดำเนินการให้มีการนิเทศติดตามอย่างเป็นระบบ และการให้ความสำคัญกับการประเมินคุณภาพผู้เรียนตามลำดับ

กล่าวโดยสรุป การกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การสรุปผลการประเมิน และนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การจัดระบบ การประกันคุณภาพภายในและการเตรียมความพร้อมสำหรับประกันคุณภาพภายนอก การวิจัยพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา การกำหนดความต้องการในการรับการนิเทศ การสร้างความเข้าใจและทัศนคติ เกี่ยวกับการนิเทศ การดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ และการให้ความสำคัญกับการประเมินคุณภาพผู้เรียน

การบริหารงานตามวงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA)

1. ความหมายของวงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA)

วงจรคุณภาพเดมมิง (Deming Cycle) เป็นวงจรในการบริหารและพัฒนางานให้มี ประสิทธิภาพ โดยมีกระบวนการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน (Plan) การลงมือปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงแก้ไขดำเนินการให้เหมาะสม (Act) ซึ่งมีผู้ให้หลักการ ดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

Deming (1986 อ้างอิงจาก สุธรรม ธรรมพัฒนานนท์, 2561) กล่าวว่า การจัดการอย่าง มีคุณภาพเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีกระบวนการผลิตและมีการบริการ ที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น โดยเรียกว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) หรือวงจรเดมมิง (Deming Cycle) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 Plan คือ การกำหนดสาเหตุของปัญหา แล้วจากนั้นทำการวางแผนเพื่อการ เปลี่ยนแปลงหรือทดสอบ เพื่อการปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

ขั้นที่ 2 Do คือ การปฏิบัติตามแผนหรือทดลองปฏิบัติเป็นการนำร่องในส่วนย่อย

ขั้นที่ 3 Check คือ การตรวจสอบเพื่อทราบว่าบรรลุผลตามแผนหรือหากมีสิ่งใดที่ทำ ผิดพลาด หรือได้เรียนรู้อะไรมาแล้วบ้าง

ขั้นที่ 4 Act คือ การยอมรับการเปลี่ยนแปลง หากบรรลุผลเป็นที่น่าพอใจหรือ หากผลการปฏิบัติไม่เป็นไปตามแผน ให้ทำซ้ำวงจร โดยใช้การเรียนรู้จากการกระทำในวงจรที่ได้ ปฏิบัติไปแล้ว

ซึ่งวงจรคุณภาพเป็นกระบวนการที่ดำเนินอย่างต่อเนื่องสามารถเริ่มต้นจากขั้นตอนใด ก็ได้ ขึ้นอยู่กับปัญหาและขั้นตอนในการทำงาน อาจเริ่มจากการตรวจสอบสภาพความต้องการ เปรียบเทียบกับสภาพที่เป็นจริง ซึ่งจะให้ได้ข้อสรุปว่าต้องดำเนินการอย่างไร แก้ไขปัญหาอย่างไร เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนไปตามเป้าหมายที่วางไว้

Hitoshi (1995) กล่าวว่า การบริหารงานคุณภาพด้วยระบบวงจรคุณภาพ จัดเป็น กิจกรรมการปรับปรุงและการควบคุมที่ประกอบด้วย การวางแผน การนำไปปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปฏิบัติการแก้ไข โดยการวางแผน การนำแผนที่วางไว้มาปฏิบัติ ตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้ และ ถ้าผลลัพธ์ไม่ได้ตามที่คาดหวังไว้ จะมีการทบทวนแผนการเริ่มต้นอีกครั้ง ดังนั้น การควบคุมและการปรับปรุง สามารถอธิบายได้อีกแบบหนึ่งคือ การทำการวางแผน การกระทำ การตรวจสอบ และการแก้ไขซ้ำอีก การทำตามวงจรคุณภาพอย่างตั้งใจและถูกต้องจะช่วยให้เกิดความเชื่อมั่นในการทำงาน เมื่อวงจรคุณภาพหมุนซ้ำจะทำให้เกิดการปรับปรุงและระดับของผลลัพธ์สูงขึ้นเรื่อย ๆ และ งานส่วนใหญ่จะกระทำซ้ำในสิ่งที่เคยทำมาก่อน ถึงแม้ว่างานนั้นจะดูเหมือนว่าเป็นงานใหม่ทั้งหมด ก็ยังคงมีส่วนประกอบหลายส่วนที่เหมือนหรือคล้ายกับสิ่งที่เคยทำมาก่อน การปรับปรุงคุณภาพ ส่วนใหญ่จะเป็นการพิจารณาวิธีการของงานที่กระทำซ้ำอย่างระมัดระวังและเป็นระบบ ตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้ ตลอดจนมีการแก้ไขความไร้ประสิทธิภาพที่ค้นพบ ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

1. การวางแผน (Plan) ในบรรดาขั้นตอนทั้ง 4 ขั้นตอน ควรพิจารณาการวางแผน เป็นส่วนที่สำคัญที่สุด เนื่องจากการวางแผนเป็นส่วนที่ทำให้ส่วนอื่นสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าแผนการไม่เหมาะสมจะทำให้ส่วนอื่นไร้ประสิทธิภาพตามไปด้วย แต่ถ้ามีการเริ่มต้นวางแผนที่ดีจะทำให้มีการแก้ไขน้อยและกิจกรรมจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น การวางแผนที่ดีนั้นจำเป็นที่จะต้องมีการวิเคราะห์สถานการณ์ การจำแนกปัญหา การตั้งเป้าหมาย เข้าใจถึงข้อจำกัด ขอบเขต รวมถึงการนำมาพิจารณา มองถึงวิธีการปรับปรุงที่เป็นไปได้ ตัดสินใจถึงแผนปฏิบัติการ กำหนดวิธีการสำหรับตรวจสอบและประเมินผลลัพธ์ที่ได้ การพัฒนาแผน โดยปกติปัญหาที่ถูกนำมาแก้ไขปรับปรุงนั้นประกอบด้วยหลายสาเหตุ ดังนั้น ผู้นำองค์กรจึงควรจะมีการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ ผู้นำองค์กรจะต้องมีการจัดทำและพัฒนาแผนการปรับปรุง และการพัฒนาแผน ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดกิจกรรมพื้นฐานที่ต้องการปรับปรุงอย่างชัดเจน แยกกิจกรรมออกตามโครงสร้างองค์กร กระจายส่วนย่อยของกิจกรรมพื้นฐานไปตามฝ่ายต่าง ๆ ในองค์กร กำหนดวิธีการประเมินความสำเร็จ ในการบรรลุวัตถุประสงค์ของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน ซึ่งบุคคลที่มีตำแหน่งสูงสุดในองค์กรควรเป็นผู้ ตัดสินใจในการมอบหมายงานและวิธีการประเมินผล โดยผ่านการพบปะสนทนากับแต่ละฝ่าย ในองค์กร ขณะเดียวกันหัวหน้าฝ่ายงานจะต้องออกแบบและพัฒนาแผนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้รับมอบหมาย โดยแผนการจะได้รับการกระจายออกเป็นลำดับลงมาทั่วทั้งองค์กร ซึ่งวิธีการนี้จะถูก พัฒนาอย่างเหมาะสมในแต่ละระดับในโครงสร้างขององค์กร จนกระทั่งถึงระดับที่ไม่จำเป็นต้อง กระจายลงไปอีก ขั้นตอนสุดท้ายคือ การตัดสินใจของบุคลากรที่ต้องทำงาน ทรัพยากรที่ต้องการ และ ตารางเวลาที่ต้องปฏิบัติตาม และทำแผนการพัฒนาให้อยู่ในรูปของเอกสารทั้งหมดอย่างละเอียด ทั้งนี้เพื่อให้มั่นใจว่าจะมีการสื่อสารแผนการได้อย่างแม่นยำที่สุด ขณะที่แผนการควรมีความ ระมัดระวังในแนวทางที่มีส่วนช่วยในการสร้างแผนการอย่างถูกต้อง ประกอบด้วย ควรมีการชี้แจง

แผนการให้ชัดเจนถึงข้อจำกัดด้านทรัพยากรและเวลาที่มี รวมทั้งต้องหาวิธีการทั้งหมดที่เป็นไปได้ ภายใต้ข้อจำกัด หลังจากมีการพิจารณาข้อเสนอแนะทั้งหมดแล้วต้องทำการเลือกวิธีการที่ดีที่สุด เป็นแผนการปฏิบัติ ต้องมีการพัฒนาระเบียบวิธีการในการตรวจสอบและประเมินผลลัพธ์เพื่อดูว่า แผนการมีประสิทธิภาพและมีการกระทำตามแผนและประสานกันกับแผนการเริ่มแรกหรือไม่ ต้องมีการ รวบรวมสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอและจัดอย่างเป็นระบบ ตลอดจนมีการนำมาใช้งานอย่างเต็มที่ ในการวางแผนงาน ต้องมีการพิจารณาถึงสิ่งที่ต้องกระทำกับสิ่งที่น่ากระทำ โดยต้องมีความสมดุล ระหว่างเป้าหมายกับทรัพยากร

2. การลงมือปฏิบัติ (Do) เพื่อให้มั่นใจว่ามีการนำแผนการมาปฏิบัติอย่างถูกต้อง จึงจำเป็นต้องมีขั้นตอนในการสร้างความมั่นใจว่าฝ่ายที่รับผิดชอบในการนำแผนการไปปฏิบัติได้รับ ทราบถึงความสำคัญและความจำเป็นในแผนการนั้น ๆ การสร้างความมั่นใจว่าการติดต่อสื่อสาร ไปยังฝ่ายที่มีหน้าที่ในการปฏิบัติอย่างเหมาะสม การให้มีการศึกษาและการอบรมที่ต้องการ เพื่อนำแผนการนั้น ๆ มาปฏิบัติ และการจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นในเวลาที่เหมาะสม

3. การตรวจสอบ (Check) เมื่อทำการตรวจสอบและประเมินผลลัพธ์ของการปฏิบัติ ตามแผนต้องมีการประเมินการปฏิบัติตามแผนหรือไม่ และตัวแผนการเองมีความเหมาะสมหรือไม่ การที่ไม่ประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้เป็นเพราะไม่ปฏิบัติตามแผนการ ความไม่เหมาะสม ของแผนการ หรือจากทั้งสองประการรวมกัน เป็นเรื่องที่จะต้องหาสาเหตุมาจาก ประการไหน เนื่องจากการปฏิบัติการแก้ไขจะแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ถ้าความล้มเหลวมาจาก แผนการไม่เหมาะสม อาจเป็นผลมาจากสาเหตุความผิดพลาดในการทำความเข้าใจกับสถานการณ์ที่ เป็นอยู่ การเลือกใช้เทคนิคผิด เนื่องจากมีข้อมูลข่าวสารไม่เพียงพอและมีความรู้ในขั้นตอน การวางแผนไม่เพียงพอ การประเมินผลกระทบจากการปฏิบัติตามแผนผิดพลาดหรือประเมิน ความสามารถของบุคลากรที่ต้องนำแผนมาใช้ผิดพลาดถ้าความล้มเหลวจากการไม่ปฏิบัติตามแผน อาจเป็นผลมาจากสาเหตุขาดความตระหนักถึงความจำเป็นในการปรับปรุง การติดต่อสื่อสารที่ ไม่เหมาะสมและมีความเข้าใจในแผนที่ไม่เพียงพอ การให้การศึกษาและการฝึกอบรมไม่เพียงพอ ปัญหาเกี่ยวกับตัวผู้นำและการประสานงานระหว่างการปฏิบัติ หรือประเมินทรัพยากรที่ต้องใช้ น้อยเกินไป

4. การปฏิบัติการแก้ไข (Act) ขณะเมื่อทำการปฏิบัติการแก้ไขมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ต้องแยกแยะให้ชัดเจนระหว่างปรากฏการณ์หรืออาการของปัญหาและการกำจัดสาเหตุ ดังที่ได้ กล่าวมาแล้วว่า มีงานจำนวนมากมายที่ทำเป็นประจำในงานชนิดนี้ การกำจัดแค่อาการไม่ได้ช่วย แก้ปัญหาที่มีอยู่ เป็นเพียงแค่การเลื่อนการแก้ปัญหาออกไปเท่านั้น ดังนั้น ถ้าความล้มเหลวมาจาก การวางแผนไม่เหมาะสม การทบทวนแผนการจึงไม่เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหา ต้องมีการปรับปรุง คุณภาพของกระบวนการวางแผนโดยการหาปัจจัยที่ไม่เหมาะสม สาเหตุของการวางแผน และทำการ

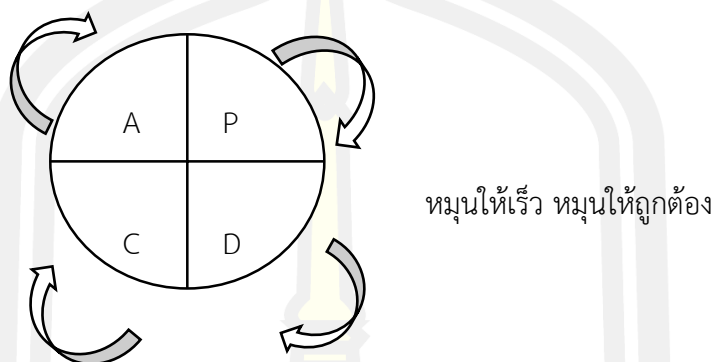
ปฏิบัติการแก้ไข ความก้าวหน้าของการปรับปรุง ความก้าวหน้าของการปรับปรุงจะเกิดขึ้นได้โดยการ กำจัดสาเหตุมิใช่กำจัดอาการ และเมื่อไม่สามารถบรรลุถึงเป้าที่วางไว้ ควรมีการวิเคราะห์หาเหตุและ มีการทบทวนแผนการ ดังเช่นที่กล่าวมาในหัวข้อการตรวจสอบ สาเหตุมาจากตัววางแผนการที่ไม่เหมาะสมหรือมีการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง ดังนั้น เพื่อทำการปรับปรุง ต้องมีการบ่งชี้สาเหตุแห่งความ ล้มเหลวอย่างถูกต้องและมีการเปลี่ยนแปลงแผน เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมไปได้อย่างมี ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ควรมีการวางแผนการปรับปรุงคุณภาพเป็นรายปีและมีการทบทวนทุกปี เพื่อให้มั่นใจว่าแผนการดังกล่าวมีความไว้วางใจและเหมาะสม

Tozava (2001) กล่าวว่า วงจรคุณภาพ คือ กระบวนการที่เปรียบเสมือนวงล้อ ที่เต็มไปด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบ การปรับปรุงแก้ไข เมื่อวงล้อหมุนไป 1 รอบ จะทำให้งานบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และ หากการดำเนินงานนั้นเกิดการสะดุด แสดงว่ามีขั้นตอนบางขั้นตอนหายไป เช่น ส่วนการวางแผน หายไป เรียกว่า ประเภที่ไม่มีแผนการ ส่วนการตรวจสอบ/ปรับปรุงหายไป เรียกว่า พวกทำแล้วทิ้ง ซึ่งกระบวนการทำงานของวงจรคุณภาพ มีดังนี้

1. การวางแผน (Plan) คือ การตั้งเป้าหมาย การวางวัตถุประสงค์ เนื่องจาก การควบคุมดูแล คือ กระบวนการที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย หากไม่มีวัตถุประสงค์ก็เป็นเรื่องยาก ในการควบคุมวงจรคุณภาพ เนื่องจากไม่ทราบว่าจะต้องทำไปเพื่ออะไร หรือเริ่มต้นอย่างไร เมื่อตั้ง วัตถุประสงค์เรียบร้อยแล้วต้องกำหนดแผนการ โดยแผนการต้องครอบคลุมว่า ใครจะทำ ทำอะไร ต้องทำให้เสร็จเมื่อไหร่ และจะอย่างไร ซึ่งครอบคลุมการแบ่งหน้าที่ วิธีการต่างๆให้ครบถ้วน
2. ลองทำ (Do) คือ ก่อนจะลงมือทำนั้น ต้องเตรียมขั้นตอนต่าง ๆ เสียก่อน หากจะลงมือทำเรื่องใหม่ก็ต้องได้รับการฝึกหรืออบรมเสียก่อนจึงจะสามารถทำตามแผนการได้
3. ตรวจสอบ (Check) คือ การพิจารณาว่าผลการลองทำนั้นก่อให้เกิดสิ่งที่ยังวางแผน ว่าจะได้รับได้หรือไม่ หากการวางแผนไม่มีการกำหนดว่าต้องทำอะไร เมื่อไหร่ หรือควรยึดสิ่งใดไว้เป็น เป้าหมายตั้งแต่ต้นก็จะส่งผลให้ไม่มีอะไรมาเป็นตัวเทียบได้ว่า ผลจากการลองทำนั้นได้ผลตามแผน หรือไม่
4. ปรับใช้ (Act) คือ ผลจากการตรวจสอบ กล่าวคือ ไม่ควรวางใจในทันทีหากผล เป็นไปตามแผน จะต้องมีการทำซ้ำในหลาย ๆ ครั้ง เพื่อตรวจสอบความผิดพลาด และปรับเปลี่ยน กระบวนการให้เข้ากับบริบท รูปแบบการทำงาน แล้วลองทำใหม่

นอกจากการเปลี่ยนแปลงกระบวนการลองทำแล้ว การพิจารณาว่าทำไมกระบวนการ เดิมจึงไม่ได้ผลตามแผน การหาสาเหตุที่แท้จริงเพื่อหากระบวนการแก้ปัญหานั้นถึงราก ซึ่งถือเป็นสิ่งที่ สำคัญมาก เนื่องจากช่วยนำไปในการวางแผนใหม่ ลองทำใหม่ ลองตรวจสอบใหม่ หรือนำไปสู่วงจร คุณภาพรอบใหม่ เพื่อหาเป้าหมายและกระบวนการอันถูกต้องที่แท้จริง

ปริทรรศน์ พันธบุรุษ (2545) กล่าวว่า วงจรคุณภาพ (PDCA : Plan Do Check Act) คือ องค์ประกอบหลักของวงจรการจัดการ ซึ่งสามารถแสดงวงจรการจัดการได้ดัง ภาพประกอบ 2



ที่มา : ปริทรรศน์ พันธบุรุษ (2545)

ภาพประกอบ 2 วงจรการจัดการ

จากแผนภาพข้างต้นคำว่า “หมุนให้เร็ว หมุนให้ถูกต้อง” ที่อยู่ด้านขวาของวงจรการจัดการ นั้นคือ การหมุนวงจรอย่างถูกต้องตามขั้นตอน 1 รอบ จะส่งผลให้เกิดการปรับปรุงหรือแก้ไขปัญหานั้นได้ 1 ระดับ การหมุนให้เร็วจะทำให้เกิดการปรับปรุงอย่างรวดเร็ว

P (Plan) คือ เริ่มต้นจากการแสวงหาจุดที่เป็นปัญหาระหว่างระดับความแตกต่างจุดที่มุ่งหวังและสภาพที่เป็นจริง เมื่อจับจุดที่เป็นปัญหาได้แล้ว จัดทำแผนมาตรการในการแก้ไข แล้วจึงสู่ขั้น D ต่อไป

D (Do) คือ การปฏิบัติตามแผนมาตรการแก้ไขแผนใหม่ล่าสุด เพราะแผนคือสิ่งที่ปรับปรุงแก้ไขได้อยู่เสมอ ต้องแน่ใจว่าแผนที่ลงมือปฏิบัติเป็นแผนที่ใหม่ล่าสุดจริงๆ

C (Check) คือ การเปรียบเทียบระหว่างผลลัพธ์กับค่าเป้าหมายเสมอ

A (Act) คือ การปฏิบัติหลังการตรวจสอบ ซึ่งเป็นไปได้หลายประการ ดังนี้

1. ในกรณีที่ผลลัพธ์ต่ำกว่าเป้าหมายจะต้องมีการทบทวนแผนของมาตรการแก้ไข แล้วดูว่าสิ่งที่ยังคงเป็นปัญหายู่นั้นมีสิ่งใดที่ปฏิบัติได้ทันทีให้ลงมือปฏิบัติเลย ส่วนสิ่งที่ปฏิบัติไม่ได้ทันทีให้สะท้อนสู่แผนการแก้ไขปัญหารอบต่อไป

2. ในกรณีที่ผลลัพธ์ดีกว่าเป้าหมาย จะต้องมีการทบทวนการกำหนดเป้าหมายว่าต่ำเกินไปหรือไม่ ควรมีการปรับเป้าหมายให้ดีกว่าเดิมหรือไม่ ผลลัพธ์เหนือกว่าความคาดหวัง โดยปัจจัยภายนอกอื่น ๆ หรือไม่

3. ในกรณีที่ผลลัพธ์ได้ตรงตามเป้าหมายให้ทบทวนดูว่าได้มีการปฏิบัติตามแผน มาตรการแก้ไขครบถ้วนหรือไม่ ถ้าใช่ แสดงว่าแผนนี้ถูกต้องและควรกำหนดเป็นวิธีการปฏิบัติงาน มาตรฐานเพื่อรักษาให้ผลลัพธ์คงอยู่ในระดับที่ต้องการต่อไป

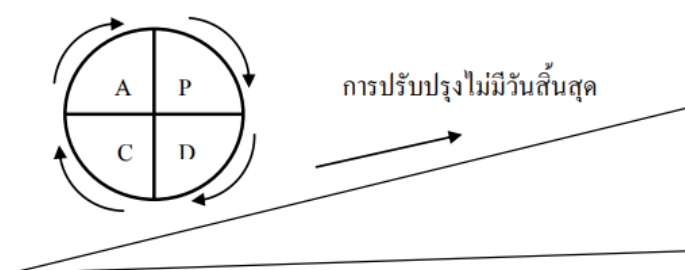
เรื่องวิทย เกษสุวรรณ (2554) กล่าวว่า ผู้บริหารในระดับสูงต้องมีบทบาทในการ บริหารงานหลายด้าน และต้องมีการจัดการคุณภาพขององค์กร การบริหารองค์กรให้ประสบ ความสำเร็จต้องอาศัยหลักการที่เรียกว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Plan) หมายถึง วางแผนโดยใช้ข้อมูลที่มีอยู่หรือ อาจเก็บรวบรวมข้อมูลขึ้นมาใหม่ นอกนั้นอาจทดสอบเพื่อเป็นการนำร่องก่อนก็ได้

ขั้นตอนที่ 2 การทำ (Do) หมายถึง การลงมือทำ ลงมือเอาแผนไปทำ ซึ่งอาจทำใน ขอบข่ายเล็ก ๆ ดูก่อน เพื่อทดลองดูก่อน

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ (Check) หมายถึง การตรวจสอบ หรือสังเกตสิ่งที่เกิดขึ้น ว่ามีการเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใดและเป็นไปในทางใด

ขั้นตอนที่ 4 การแก้ไข (Act) หรือลงมือแก้ไข (Corrective Action) หมายถึง หลังจากที่ได้ศึกษาผลลัพธ์แล้วอาจจะไม่เป็นไปตามที่ต้องการหรือมีปัญหาที่ต้องแก้ไขก็ต้อง ดำเนินการแก้ไขตามที่จำเป็น หลังจากนั้นสรุปเป็นบทเรียนและพยากรณ์เพื่อเป็นพื้นฐานในการคิดหา วิธีการใหม่ ๆ ต่อไป ซึ่งการปฏิบัติดังกล่าวสามารถแสดงได้ตามภาพประกอบ 3 ดังนี้



ที่มา : เรื่องวิทย เกษสุวรรณ (2554)

ภาพประกอบ 3 วงล้อเดมมิง

กล่าวโดยสรุป วงจรคุณภาพเดมมิง (Deming Cycle) มีขั้นตอนการดำเนิน 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน P (Plan) หมายถึง การวางแผนการดำเนินงานการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ การจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย กำหนดการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลาการดำเนินงาน กำหนด ผู้รับผิดชอบดำเนินการ และกำหนดงบประมาณที่จะใช้เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตาม

แบบแผนที่กำหนดและเกิดผลการปฏิบัติที่ดี การปฏิบัติ D (Do) หมายถึง การดำเนินงานตามแผนการดำเนินงาน เป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การตรวจสอบ C (Check) หมายถึง การพิจารณาการประเมินผลลัพธ์ของการปฏิบัติตามแผนการดำเนินงานว่าผลจากการปฏิบัตินั้นก่อให้เกิดสิ่งที่กำหนดวางแผนไว้หรือไม่ และการปรับปรุง A (Act) หมายถึงการนำผลประเมินที่ได้มาทำการวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาแผนการทบทวนแผนการดำเนินงาน ปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการวางแผนและเสนอแนะปัญหา แนวทางการปรับปรุงแก้ไขปัญหา หรือการพัฒนาระบบที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น

2. ความสำคัญของการบริหารตามวงจรเดมมิง (PDCA)

กรมวิชาการ (2544) ได้ให้ความสำคัญของกระบวนการบริหารตามวงจรเดมมิงไว้ว่า ความสำคัญของการนำวงจรเดมมิงมาใช้ในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาดังนี้

1. นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะต่าง ๆ ครบถ้วนตามหลักสูตร มาตรฐานการศึกษาและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน
2. โรงเรียนมีทิศทางในการจัดการศึกษาที่ชัดเจนตามมาตรฐานกลางที่กำหนด โดยมีระบบบริหารคุณภาพ มีการทำงานที่เป็นมาตรฐานจากความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่าย มีการแสดงความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาที่สามารถตรวจสอบได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
3. ชุมชนมีความมั่นใจในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เข้าร่วมจัดการศึกษาและส่งเสริมช่วยเหลือในสถานศึกษา
4. สถานศึกษาและหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดการศึกษามีความมั่นใจและพึงพอใจในคุณภาพของผู้จบการศึกษา รับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อหรือทำงาน

พงษ์กร พูลสมบัติ (2548) ได้ให้ความสำคัญของกระบวนการบริหารตามวงจรเดมมิงไว้ว่า กระบวนการจัดการเป็นสิ่งที่ยากที่สุดสำหรับผู้บริหาร ทั้งนี้เพราะผู้บริหารไม่มุ่งเน้นกระบวนการ ทุกคนมุ่งไปทำงาน กิจกรรม คน โครงสร้าง แต่ไม่มุ่งที่กระบวนการ กระบวนการจัดการที่สถานศึกษาควรจะนำมาใช้ในการบริหารคุณภาพ คือ การควบคุมคุณภาพโดยใช้วัฏจักรบริหารคุณภาพของเดมมิงในกิจกรรมต่าง ๆ ทุกระดับ การบริหารและการปฏิบัติ PDCA ย่อมาจาก Plan – Do – Check – Action แปลว่า วางแผน – ปฏิบัติ – ตรวจสอบ – ปรับปรุง ซึ่งต้องดำเนินการอย่างมีวินัย ให้ครบวงจรหมุนเวียนพัฒนาไปไม่มีหยุดไม่มีหย่อน

สมาน ศรประสิทธิ์ (2548) ได้ให้ความสำคัญของกระบวนการบริหารตามวงจรเดมมิงไว้ว่า การทำงานในแบบครบวงจรที่ครอบคลุมตั้งแต่กำหนดการทำงาน และจัดทำเค้าโครงของการทำงาน ควบคุมไปถึงการปฏิบัติงานตามแผนงานหรือนำเอาแผนที่ได้กำหนดไว้ไปปฏิบัติและครอบคลุมถึงการควบคุม กำกับ ตรวจสอบ และติดตามประเมินผลในที่สุด ช่วยให้การบริหารของหน่วยงานนั้นมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน และรายละเอียดในการดำเนินงานที่ชัดเจน

กล่าวโดยสรุป ความสำคัญของการบริหารตามวงจรเดมมิง คือ มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีขั้นตอนและมีรายละเอียดในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทุกระดับที่ชัดเจน โดยนำวงจรเดมมิงมาใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการของสถานศึกษาให้ไปสู่มาตรฐานหรือตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

แนวทางและการพัฒนาแนวทาง

1. ความหมายของแนวทางและการพัฒนาแนวทาง

ราชบัณฑิตสถาน (2554) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แนวทาง หมายถึง ทางปฏิบัติที่วางไว้เป็นแนวทาง

เปลื้อง ณ นคร (2554) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แนวทาง หมายถึง ทางปฏิบัติที่ควรทำสรุปได้ว่า แนวทาง หมายถึง วิธีที่ใช้ยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินงานต่าง ๆ ที่ผู้เสนอได้ศึกษาหรือพัฒนาขึ้นเพื่อนำไปใช้ให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติต่อไป

สนยา พลศรี (2547) ได้ให้ความหมายการพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการเตรียมการของมนุษย์ไว้ล่วงหน้าในลักษณะของแผนและโครงการ แล้วบริหารจัดการให้เป็นไปตามแผนและโครงการจนประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2550) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทาง (Directed Change) หรือการเปลี่ยนแปลงที่ได้วางแผนไว้แน่นอนล่วงหน้า (Planned Change)

ราชบัณฑิตยสถาน (2554) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนา หมายถึง การทำให้เจริญสรุปได้ว่า การพัฒนา หมายถึง กระบวนการ หรือวิธีการที่ส่งเสริมให้เกิดความรู้ความสามารถ มีทักษะในด้านต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่ดีขึ้น ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเองหรือการกระทำที่ผู้อื่นจัดให้

กล่าวโดยสรุป ความหมายแนวทางการพัฒนา หมายถึง กระบวนการสร้างขึ้นเพื่อให้ส่งผลต่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินงานให้มีลักษณะที่มีคุณภาพสูงขึ้น เพื่อนำไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน

2. องค์ประกอบการพัฒนาแนวทาง

Everard และ Geoffery (1990) ได้เสนอแนะองค์ประกอบของการพัฒนาแนวทางที่ดีจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังนี้

1. บริบทหรือเงื่อนไข การพัฒนาแนวทางที่ดีจะต้องดูบริบท สภาพโดยทั่วไป หรือเงื่อนไขที่จำกัดในสิ่งนั้นหากบริบทไม่ประสงค์ไม่เอื้ออำนวย แม้เครื่องมือหรือวิธีการที่ดีจะไม่สามารถพัฒนาได้อย่างเต็มที่ตามศักยภาพ

2. หลักการหรือแนวคิด หลักการคือสาระสำคัญที่ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ แนวคิดที่เกิดขึ้นจะเป็นแนวปฏิบัติ หากหลักการและแนวคิดที่ดีจะทำให้การพัฒนาแนวทางประสบผลสำเร็จเป็นไปตามเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

3. วัตถุประสงค์ การกำหนดวัตถุประสงค์เป็นการวางเป้าหมายไว้ว่า สิ่งที่จะทำจะตรงตามที่ตั้งไว้หรือไม่ ระบุให้ชัดเจน จะช่วยการพัฒนาแนวทางเป็นไปตามระบบของกระบวนการพัฒนามากยิ่งขึ้น

4. กระบวนการดำเนินงาน กระบวนการดำเนินงานเป็นขั้นตอนที่สำคัญ เมื่อกำหนดเป้าหมาย วางแผน วิเคราะห์ ศึกษาสภาพ ทุกขั้นตอนเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนที่สำคัญคือการลงมือปฏิบัติ ดำเนินงานตามแผนที่วางไว้

สุนันทา เลาหนันท์ (2540) ได้เสนอองค์ประกอบของการพัฒนาแนวทางโดยเสนอว่า จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ แนวคิด วัตถุประสงค์ที่ดีจะนำพาการพัฒนาแนวทางเป็นไปตามระบบของกระบวนการที่ถูกต้องตามเป้าหมาย แนวคิดที่เป็นกระบวนการมีหลักเหตุผล มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน จะทำให้เกิดปัญหาในการจัดกระบวนการได้น้อย จึงนำไปสู่ความสำเร็จ

2. บริบทและเงื่อนไข สภาพการณ์เป็นสิ่งสำคัญ โดยการพัฒนาแนวทางจะต้องศึกษาเงื่อนไข สภาพปัจจุบันให้ละเอียดเพื่อความผิดพลาดหรือเกิดปัญหาน้อยที่สุด

3. ยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์เป็นสิ่งที่วางแผนไว้ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายจำเพาะหากการพัฒนาแนวทางมียุทธศาสตร์ที่ดี กระบวนการดำเนินงานจะเป็นไปอย่างมีระบบและเกิดประสิทธิภาพ

4. กระบวนการดำเนินงาน การดำเนินงานที่ดีจะทำให้การพัฒนาแนวทางตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนั้นขั้นตอนนี้เป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้การพัฒนาแนวทางบรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

5. ผลที่ได้รับจากการนำแนวทางไปใช้ เป็นองค์ประกอบสุดท้ายที่ต้องประเมินผลในการนำไปใช้ เกิดข้อผิดพลาดหรือปัญหาอย่างไร เพื่อพัฒนาปรับปรุงในครั้งต่อไป

มารุต พัฒนา (2557) ได้เสนอว่า การพัฒนาแนวทาง ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

1. หลักการของแนวทาง หลักการและเหตุผลของแนวทางการพัฒนานะบุว่า เราต้องการทำอะไร มีหลักการอย่างไร เพื่อนำไปสู่กระบวนการต่อไปที่เป็นระบบ

2. วัตถุประสงค์ของแนวทางเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากเป็นตัวชี้วัดได้ว่า การพัฒนาแนวทางนั้นประสบผลสำเร็จหรือไม่
3. ระบบและกลไกของแนวทาง ระบบกลไกของการพัฒนาระบบของการพัฒนาจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อมีระบบที่ดี วางแผนการทำงานที่ดี เกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุด
4. วิธีดำเนินงานของแนวทาง กระบวนการดำเนินงานเพื่อให้เกิดแนวทางพัฒนาที่มีคุณภาพ จำเป็นต้องมีการดำเนินงานที่ดี
5. เงื่อนไขของแนวทาง แนวทางการพัฒนาจะมีเงื่อนไขเสมอ เพื่อใช้เครื่องมือให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากแนวคิด การพัฒนาแนวทาง ที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปองค์ประกอบของแนวทางพัฒนาประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ระบบกลไกดำเนินการ 4) วิธีดำเนินการ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ

การประเมินความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})

1. ความหมายของความต้องการจำเป็น

Kaufman และ English (1981) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความขัดแย้งระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและสิ่งที่ปรารถนาจะเกิดขึ้นหรือต้องการให้เกิดขึ้น

Mckillip (1987) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง การตัดสินใจคุณค่าของกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่งเกี่ยวกับปัญหาที่พบและพยายามในการแก้ปัญหา 4 ประการ ดังนี้

1. ความต้องการจำเป็นเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับคุณค่า แตกต่างกันแต่ละบุคคล
2. ความต้องการจำเป็นเป็นเรื่องเฉพาะของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง
3. ความต้องการจำเป็นอยู่ในรูปของปัญหาเมื่อผลผลิตไม่เพียงพอ
4. ความต้องการจำเป็นเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการตัดสินใจหรือการแก้ปัญหา

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล (2550) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นกระบวนการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่จะเป็นและสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน หากมีความขัดแย้งระหว่างความแตกต่างที่พบก็จะชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นเช่นองค์กรหรือหน่วยงาน ผู้บริหารวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อหาความสามารถที่ต้องพัฒนาของบุคลากรโดยนำความสามารถมาตรฐาน (สิ่งที่ควรจะเป็น) ในการดำเนินงานด้วยความสามารถที่บุคลากรมีอยู่จริง (สิ่งที่เป็นอยู่จริง) จะได้ความสามารถที่ต้องการพัฒนา (ความแตกต่าง) ซึ่งจะนำไปสู่การจัดหลักสูตรฝึกอบรมบุคลากรต่อไป

กล่าวโดยสรุป ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ควรจะเป็นกับสิ่งที่เป็นอย่างจริงในปัจจุบัน เป็นสภาพที่ต้องได้รับการพัฒนาและปรับปรุง แก้ไขตามการรับรู้ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

2. ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

Witkin และ Altschuld (1995) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบที่นำมาใช้เพื่อกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่มุ่งหวัง โดยเน้นความแตกต่างของผลลัพธ์ (Outcome gaps) และนำมาจัดเรียงลำดับ และเลือกความ ต้องการจำเป็นมาแก้ไข ซึ่งสอดคล้องกับนิยามของ Kaufman, Rojas และ Mayer (1993)

สุวิมล ว่องวานิช (2548) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง การวิเคราะห์อย่างเป็นระบบเพื่อแสดงความแตกต่างระหว่างผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและผลลัพธ์ที่พึงปรารถนา การจัดเรียงลำดับความสำคัญ และการเลือกความต้องการจำเป็นมาแก้ไข

พชรวิทย์ จันทรศิริสิริ (2560) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น ว่าเป็นกระบวนการที่เป็นระบบที่ใช้ในการตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาจากสภาพที่เป็นจริงไปยังสภาพที่พึงประสงค์ โดยมีการกำหนดความแตกต่างของสภาพที่มุ่งหวังกับสภาพที่เป็นจริง แล้วทำการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความแตกต่างและเลือกสิ่งที่ต้องการจำเป็นที่สุดมาแก้ไข

กล่าวโดยสรุป การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการของการวิเคราะห์ช่องว่าง หรือความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็น และมีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นว่าความต้องการจำเป็นอะไรสำคัญก่อนหลัง เพื่อนำผลมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

3. จุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

Witkin และ Altschuld (1995) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น เป็นการดำเนินการเพื่อมุ่งพัฒนาและปรับปรุงโปรแกรมการบริการโครงสร้างขององค์กร และการดำเนินการเพื่อมุ่งพัฒนาและปรับปรุงโปรแกรมการบริการโครงสร้างขององค์กร และการดำเนินงานขององค์กรให้ดีขึ้นหรือผสมผสานองค์ประกอบเหล่านี้เข้าด้วยกันการประเมินความต้องการจำเป็นจะวางหลักเกณฑ์ในการกำหนดว่าจะจัดสรรเงินพนักงาน อุปกรณ์ และทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้อย่างไร

คมศร วงษ์รักษา (2540) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายที่เป็นพื้นฐานสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็นมี 4 ประการ คือ

1. เพื่อให้ได้ข้อมูลเพื่อการวางแผน ซึ่งจะส่งผลในการจำแนกเป้าหมายการตัดสินใจถึงขอบเขตของเป้าหมายว่าจะทำได้แค่ไหน

2. เพื่อเป็นการตรวจวิเคราะห์หรือการจำแนกแยกแยะปัญหาหรือหาจุดอ่อนของสิ่งที่ศึกษา อันจะทำให้การวางแผนเป็นไปอย่างเหมาะสม

3. เพื่อใช้เป็นส่วนประกอบสำหรับการประเมินหลาย ๆ รูปแบบ

4. เพื่อนำไปใช้กับการรับรองสถาบันการศึกษา เช่น การประเมินผลผลิตในเรื่องของนักศึกษา ผลการประเมินชนิดนี้นำไปจำแนกความพยายามทางการศึกษาของโรงเรียนว่าเกิดประสิทธิผลหรือไม่ และยังจำแนกของเขตวิชาหรือสถานที่ตั้ง ซึ่งสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษามีน้อย

สุวิมล ว่องวานิช (2542) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น คือ ความพยายามให้ได้ข้อมูลที่ช่วยเสริมการวางแผนการดำเนินงาน ทำให้การพัฒนากิจการหรือการแก้ปัญหาต่าง ๆ สอดคล้องกับสภาพที่เกิดขึ้นจริงนั้น

กล่าวโดยสรุป การประเมินความต้องการจำเป็นมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวางแผนการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

4. ขั้นตอนในการประเมินความต้องการจำเป็น

มยุรีย์ เขียวอ่อน (2541) ได้เสนอขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตของการประเมินความต้องการจำเป็นให้ชัดเจน โดยขั้นตอนต่าง ๆ จะต้องสอดคล้องสัมพันธ์กัน

2. ออกแบบประเมินความต้องการจำเป็น โดยทำการกำหนดรายการที่จะศึกษาให้ชัดเจน ซึ่งรวมถึงจุดมุ่งหมายเฉพาะในการศึกษา ขอบเขตเนื้อหาของความต้องการจำเป็นที่จะประเมินและชนิดของความต้องการจำเป็นที่ต้องการจำแนก จุดมุ่งหมายที่ชัดเจนและตรงเป้าหมายจะนำไปสู่การเก็บรวบรวมการวิเคราะห์ข้อมูลและกระบวนการรายงานผลที่ดี ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลอาจรวมถึงการจัดการเรื่อง การสำรวจ การสัมภาษณ์ และการจัดลำดับ

3. ประเมินความต้องการจำเป็น โดยการหาความแตกต่างระหว่างสถานะที่เป็นเป้าหมายกับสถานะที่เป็นจริง จากนั้นจึงศึกษาสาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างซึ่งเป็นปัญหา

4. จัดลำดับความต้องการจำเป็นหรือการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาซึ่งควรทำในรูปแบบของความจำเป็นสูงสุดและต่ำสุด โดยการวางขั้นตอนการเชิงปริมาณเพื่อจัดลำดับความสำคัญรวมทั้งการจัดหมวดหมู่ของความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์สามารถใช้ในการวางแผนปฏิบัติการได้

5. การรายงานผลและการใช้ผล ผลที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็นจะทำให้เราทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่จะต้องแก้ไข ทำให้เราสามารถกำหนดเป้าหมายของโครงการหรือการวางแผนโครงการต่าง ๆ ตลอดจนสามารถตัดสินใจเลือกหนทางแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องกับองค์กร ซึ่งคุณลักษณะเฉพาะประการหนึ่งของการประเมินความต้องการจำเป็นคือการใช้ผลเพื่อการวางแผน การแก้ปัญหา การกำหนดเกณฑ์

สำหรับการวัดผลสัมฤทธิ์ หรือการยกระดับมาตรฐานและการตรวจสอบมาตรฐานการศึกษา ดังนั้น ในขั้นสุดท้ายของกระบวนการคือ การนำผลที่ค้นพบไปใช้ให้เกิดประโยชน์ การใช้ประโยชน์จากการศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นต้องใช้การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในช่วงเวลาที่จำกัดคือ สามารถส่งข่าวสารไปยังผู้รับสารได้เหมาะสมในช่วงเวลาที่มีอยู่

สุวิมล ว่องวานิช (2548) ได้เสนอขั้นตอนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นจาก นักวิชาการด้านการประเมินไว้ โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการออกเป็น 3 ระยะ

1. ระยะแรก เป็นระยะก่อนการประเมินประกอบด้วยขั้นตอนการเตรียมการ มีการกำหนดจุดมุ่งหมายหรือวิสัยทัศน์ที่ต้องการจะให้เกิด กำหนดกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์จากผลการประเมินความต้องการจำเป็นกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น และขั้นตอนการออกแบบการประเมินเกี่ยวข้องกับการกำหนดนิยามประเภท ขอบข่ายของการประเมิน ความต้องการจำเป็นการวางแผนงานด้านทรัพยากรค่าใช้จ่าย และระยะในการดำเนินงาน

2. ระยะที่สอง เป็นระยะระหว่างการประเมิน มีการกำหนดวิธีการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อกำหนดความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

3. ระยะที่สาม ระยะหลังการประเมิน มีการนำผลไปใช้ประโยชน์ การเสนอผลหรือ รายงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ กำหนดแนวทางการแก้ไขจัดปัญหาที่เกิดจากความต้องการจำเป็น ในขั้นของการนำผลไปใช้ประโยชน์นี้ แนวคิดของ Witkins และ Altschuld จะแตกต่างจากแนวคิด อื่นตรงที่มีการนำเสนอให้มีการวางแผนการดำเนินงาน เพื่อจัดปัญหาที่เกิดจากความต้องการจำเป็น มิได้หยุดแค่ขั้นการกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหาเท่านั้น แต่ต้องวางแผนว่าจะนำเอาแนวทางที่ กำหนดไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างไร เพื่อบรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์

กล่าวโดยสรุป ขั้นตอนประเมินความต้องการจำเป็นประกอบด้วยเรื่องที่สำคัญ คือ การกำหนดจุดประสงค์ของการประเมินความต้องการจำเป็น การกำหนดขอบเขตของการประเมิน ความต้องการจำเป็นการกำหนดวิธีการของการประเมินความต้องการจำเป็น การจัดเรียงลำดับ ความต้องการจำเป็นการรายงานผลการประเมินความต้องการจำเป็น และการใช้ผลการประเมิน ความต้องการจำเป็น

บริบทของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามมีทั้งหมด 35 โรงเรียน ซึ่งบริหารงานภายใต้สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิสัยทัศน์ (Vision) คือ “สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามเป็นองค์กรที่ ส่งเสริม สนับสนุน บริหารจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ได้มาตรฐาน สู่ความเป็นสากล อย่างยั่งยืน บนพื้นฐานของ ความเป็นไทย” มีพันธกิจที่ส่งเสริม สนับสนุนการ พัฒนาศักยภาพผู้เรียนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันโดยพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต ทักษะวิชาชีพคุณลักษณะ ในศตวรรษที่ 21 และการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ ตระหนักถึงความเสมอภาคลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม เน้นให้สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) พัฒนาระบบบริหารจัดการแบบ บูรณาการ และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายมุ่งสู่ Thailand 4.0 ซึ่งมีโรงเรียนในสังกัดความดูแลทั้งหมด 35 โรงเรียน จำแนกตามขนาดได้ดังตาราง 6

ตาราง 6 จำนวนโรงเรียนและข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม แบ่งตามขนาด

ขนาดโรงเรียน	จำนวน โรงเรียน	จำนวน บุคลากร	จำนวน นักเรียน	ระดับคะแนน O-Net ม.6 เมื่อวัดกับค่าเฉลี่ยระดับประเทศ
ขนาดเล็ก	21	483	4,126	ยังไม่พอใช้
ขนาดกลาง	5	274	4,022	พอใช้
ขนาดใหญ่	5	511	9,548	พอใช้
ขนาดใหญ่พิเศษ	4	799	13,253	พอใช้
รวม	35	2,067	30,949	พอใช้

หมายเหตุ : ขนาดเล็กตั้งแต่ 499 คนลงมา, ขนาดกลาง 500-999 คน, ขนาดใหญ่ 1,000-1,499 คน และขนาดใหญ่พิเศษ 1,500 คนขึ้นไป

จากตาราง 6 สรุปได้ว่า จำนวนโรงเรียนหรือสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษามหาสารคาม ที่แบ่ง ขนาดตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ มีจำนวนทั้งสิ้น 35 แห่ง โดยแบ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 21 แห่ง โรงเรียนขนาดกลาง 5 แห่ง โรงเรียนขนาดใหญ่ 5 แห่ง และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 4 แห่ง และระดับคะแนน O-Net ม.6 (ปีการศึกษา 2563) เมื่อวัดกับค่าเฉลี่ยระดับประเทศพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในเกณฑ์ยังไม่พอใช้

จากการศึกษานโยบายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีนโยบายที่เกี่ยวข้อง 2 นโยบาย คือ นโยบายที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานและการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และนโยบายที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

นโยบายที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน และการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐาน การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เน้นการสร้างโอกาสให้เด็กวัยเรียน และผู้เรียนทุกคนเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพที่เป็นมาตรฐานเสมอกัน ไม่ว่าผู้เรียนจะยาก ดี มี จน จะอยู่ในพื้นที่ใดของประเทศ อยู่ในชุมชนเมือง พื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร หรือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของประเทศ โดยสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายโลก เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน สร้างกลไกความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ ในทุกระดับตั้งแต่ระดับองค์กรปกครองท้องถิ่นหรือตำบล ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค และส่วนกลาง สร้างมาตรฐานสถานศึกษาตามบริบทของพื้นที่ จัดสรรงบประมาณแผ่นดินเพื่อสนับสนุนให้เด็กวัยเรียนทุกคน ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาอย่างเพียงพอ และเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริง โดยคำนึงถึงความจำเป็นตามสภาพพื้นที่ภูมิศาสตร์ สภาพทางเศรษฐกิจ และที่ตั้งของสถานศึกษา จัดหาทุนการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษ ให้เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และจัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ แลงบลงทุนให้สถานศึกษาตามความจำเป็น ตลอดจนนำเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) มาใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมถึงพัฒนาระบบการติดตามสนับสนุนและประเมินผลเพื่อสร้างหลักประกันสิทธิการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพของประชาชน ซึ่งการบริหารงานตามนโยบายที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานและการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามปีการศึกษา 2563 นั้น พบว่าเป็นตามวัตถุประสงค์เป้าหมาย

ของโครงการ ร้อยละ 100 ส่วนการประเมินตามเกณฑ์ระดับคะแนน O-Net ม.6 เมื่อวัดกับค่าเฉลี่ยระดับประเทศพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในเกณฑ์ ยังไม่พอใช้ ตามเป้าประสงค์

นโยบายที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา มีการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้สถานศึกษา หรือกลุ่มสถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารและจัดการศึกษา ครอบคลุมทั้งด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป และปรับบทบาทภารกิจของหน่วยงาน ทั้งระดับสำนักงานทั้งส่วนกลาง และระดับภูมิภาค โดยปรับโครงสร้างของหน่วยงานทุกระดับ ตั้งแต่สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานส่วนกลาง ให้มีความทันสมัยพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา แต่การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษาของโรงเรียนแต่ละที่ในสังกัด โดยเฉพาะขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก ยังคงสร้างความมั่นใจต่อผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ให้บริการในทุกด้าน ว่าผู้เรียนจะมีคุณภาพและประสิทธิภาพตามมาตรฐาน และเกิดสมรรถนะที่สำคัญตลอดจนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว สามารถมองเห็นได้เชิงประจักษ์ว่ายังคงเกิดความเหลื่อมล้ำพอสมควร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สุริยา ทองจรัส (2559) ได้ทำการวิจัย การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางแก้ปัญหา การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 2 วิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สภาพ และปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และ 2) แนวทางแก้ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ซึ่งวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ และปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 จำนวน 110 คน เครื่องมือที่ใช้ในการ วิจัย คือ แบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าความเชื่อมั่น .92 สถิติที่ใช้ใน การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และขั้นตอนที่ 2 แนวทางแก้ปัญหา การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา มีผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิค การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการวางแผนหลักสูตร/กำหนดจุดหมาย รองลงมา คือ ด้านการจัดทำหลักสูตร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการปรับปรุงหรือ เปลี่ยนแปลงหลักสูตร และปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตร รองลงมา คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และ 2) แนวทางแก้ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา มีวิธีปฏิบัติในการ แก้ปัญหา จำนวน 27 รายการ จำแนกเป็น ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา จำนวน 6 รายการ ด้านการวางแผนหลักสูตร จำนวน 6 รายการ ด้านการจัดทำหลักสูตร จำนวน 4 รายการ ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ จำนวน 5 รายการ ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล จำนวน 4 รายการ และด้านการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตร จำนวน 4 รายการ

อรทัย เจริญสิทธิ์ (2559) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาวิธีการเปรียบเทียบสเกลผลการเรียน สะสมตลอดหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า โดยการขจัดอิทธิพลของขนาดโรงเรียน และใช้คะแนนผลการสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานเป็นคะแนนเชื่อมโยง การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาวิธีการเปรียบเทียบสเกลผลการเรียนสะสมตลอดหลักสูตรมัธยมศึกษา ตอนปลาย ด้วยการขจัดอิทธิพลของขนาดโรงเรียน และใช้คะแนนผลการสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ขั้นพื้นฐานเป็นคะแนนเชื่อมโยง ด้วยวิธีการเปรียบเทียบสเกล 5 วิธี 2) เปรียบเทียบความตรงเชิง พยากรณ์ด้วยวิธีการเปรียบเทียบสเกล 5 วิธี กับผลการเรียนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2556 และ 3) ศึกษาความเหมาะสมของการกำหนดสัดส่วนของคะแนนการทดสอบทาง การศึกษาระดับชาติในการใช้เป็นส่วนหนึ่งการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า 1. ค่าเฉลี่ยของ GPA ของโรงเรียนแต่ละขนาดมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 โดยที่โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีค่าเฉลี่ย GPA สูงที่สุด และโรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ย GPA ต่ำที่สุด และค่าเฉลี่ยของคะแนน O-NET ของโรงเรียนแต่ละขนาดมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเฉลี่ยของคะแนน O-NET สูงที่สุด และโรงเรียน ขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยของคะแนน O-NET ต่ำที่สุด และ GPA และคะแนนรวม O-NET และคะแนน O-NET รายวิชา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และความสัมพันธ์เป็นไป ในเชิงบวก 2. การเปรียบเทียบความตรงเชิงพยากรณ์ พบว่า เกเรตเฉลี่ยสะสมที่ได้จากการเปรียบเทียบ สเกลด้วยวิธีกำหนดสัดส่วน มีความตรงเชิงพยากรณ์สูงสุด รองลงมาคือ วิธีวิเคราะห์การถดถอย และอันดับสามคือ วิธีอิกวิเปอร์เซ็นไทล์แบบลูกโซ่ โดยที่การเปรียบเทียบสเกลทั้ง 3 วิธี มีความตรงเชิง พยากรณ์สูงกว่าเกเรตเฉลี่ยสะสมที่ไม่ได้รับการเปรียบเทียบ ส่วนเกเรตเฉลี่ยสะสมที่ได้จากวิธีวิเคราะห์ ถดถอยพหุระดับ และการเปรียบเทียบเชิงเส้นแบบลูกโซ่ มีความตรงเชิงพยากรณ์ต่ำกว่าที่ได้จาก เกเรตเฉลี่ยสะสมที่ไม่ได้รับการเปรียบเทียบ โดยความตรงเชิงพยากรณ์ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.394 – 0.447 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. การกำหนดสัดส่วนของคะแนน O-NET ที่เหมาะสมในการใช้ เป็นส่วนหนึ่งการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรพบว่าสัดส่วนของ GPAและคะแนน O-NET ที่ 50:50

มีความตรงเชิงพยากรณ์สูงที่สุด โดยการใช้คะแนนรวมของ O-NET 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ มีผลการวิจัยไปในทิศทางเดียวกัน

นัยนา บุญหล้า (2560) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับโรงเรียนคาทอลิก ในสังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัด การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับโรงเรียนคาทอลิกในสังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี 2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับโรงเรียนคาทอลิกในสังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี 3) พัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับโรงเรียนคาทอลิก ในสังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วยระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับโรงเรียนคาทอลิก ในสังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานีผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับโรงเรียนคาทอลิก ในสังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 139 คน ระยะที่ 3 การพัฒนาแนวทางการบริการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับโรงเรียนคาทอลิก ในสังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี ผู้คุณวุฒิ 9 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบประเมินสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .965 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับโรงเรียนคาทอลิก ในสังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 48 ตัวชี้วัด และผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 2) สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับโรงเรียนคาทอลิกในสังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับโรงเรียนคาทอลิก ในสังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 3) แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับโรงเรียนคาทอลิกในสังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี พบว่า 1. ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา มีแนวทางพัฒนา 14 แนวทาง 2. ด้านการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษามีแนวทางพัฒนา 6 แนวทาง 3. ด้านกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษามีแนวทางพัฒนา 16 แนวทาง และ 4. ด้านการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา มีแนวทางพัฒนา 18 แนวทาง และผลการประเมินแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับโรงเรียนคาทอลิกพบว่าอยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้ของแนวทางอยู่ในระดับมากที่สุด

พัชรภรณ์ พานทอง (2560) ได้ทำการวิจัย ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี 2) เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามเพศ ระดับชั้นที่สอน และประสบการณ์การสอน และ 3) ศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนสายสามัญโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5 ระดับ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบในการเปรียบเทียบ (t) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรีพบว่า โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยคือ ด้านการนิเทศกำกับติดตาม ประเมินผล ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา 2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรีโดยจำแนกตามเพศ ระดับชั้นที่สอน และประสบการณ์การสอน พบว่า แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3. ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาจังหวัด สุพรรณบุรี สามารถสรุปผลได้ดังนี้ 3.1 ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ควรพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร ควรมีการจัดทำแผนภูมิการปฏิบัติงานแสดงสายงาน หน้าที่ ความรับผิดชอบของบุคลากรอย่างถูกต้องและเหมาะสม มีการมอบหมายงาน และกระจายอำนาจงานในหน้าที่ให้บุคลากรอย่างเหมาะสม และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ปกครองนักเรียนได้รับทราบ 3.2 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ควรมีการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละช่วงชั้น สัดส่วนเวลาเรียน วิทยุทัศน์ การกิจ เป้าหมายของการจัดการศึกษา เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลิตสื่อการเรียนรู้ สนับสนุนอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน หรือแหล่งการเรียนรู้ให้พร้อม และมีการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแสดงความคิดเห็น 3.3 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม

ประเมินผล ควรมีการออกแบบหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติในการวัด และประเมินผลการศึกษา ให้เหมาะสมกับ หลักสูตรสถานศึกษามีการกำหนดรูปแบบ วิธีการและหลักเกณฑ์การวัด และ ประเมินผลให้สอดคล้องกับแนวการวัดและประเมินผลของหลักสูตร และมีการจัดทำแผนปฏิบัติการ โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

วสุ อังศุเกียรติถาวร (2560) ได้ทำการวิจัย การศึกษาการบริหารหลักสูตรรายวิชา การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 4 การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สภาพการบริหารหลักสูตร 2) ปัญหาการบริหารหลักสูตรและ 3) แนวทางแก้ไข ปัญหาการบริหารหลักสูตรรายวิชา การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา เขต 4 วิจัยดำเนินการวิจัย มี 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหาร หลักสูตรรายวิชา การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ คณะกรรมการบริหาร หลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 4 ปี การศึกษา 2557 จำนวน 209 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามประเภทมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารหลักสูตรรายวิชา การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้เชี่ยวชาญ 10 คน ซึ่งได้มาโดยการ เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้านเทคนิคและ การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารหลักสูตรรายวิชา การศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเองของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 4 ในภาพรวม พบว่า มีระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากสูงที่สุดมาต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านที่ 1 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านที่ 3 การกำกับดูแลคุณภาพ และด้านที่ 2 การส่งเสริมและสนับสนุน 2) ปัญหาการบริหาร หลักสูตรรายวิชา การศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเองของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 4 ในภาพรวม พบว่า มีระดับปัญหาอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับจากค่าสูงที่สุดมาต่ำที่สุด ได้แก่ ด้าน ที่ 3 การกำกับดูแลคุณภาพ ด้านที่ 1 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และด้านที่ 2 การส่งเสริมและ สนับสนุน และ 3) แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารหลักสูตรรายวิชา การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 4 ปัญหา ได้แก่ ผู้บริหารควรมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตามการบริหารหลักสูตรรายวิชา การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เป็นสำคัญ ผู้บริหารควรมีการวางแผนการนิเทศ กำกับติดตามอย่างเป็นระบบ โดยใช้เทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย ผู้บริหารควรมีการกำกับและ ส่งเสริมให้มีการทบทวนเพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตร และผู้บริหารควรดำเนินการในส่วนของงาน ระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ธีระเดช เรือนแก้ว (2560) ได้ทำการวิจัย แนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนนอมก๋อยวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนนอมก๋อยวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศและเพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนอมก๋อยวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการศึกษาใน 4 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนนอมก๋อยวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ สถิติที่ใช้คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ โดยการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนที่มีความเป็นเลิศ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยการสังเคราะห์ผลตามประเด็นที่ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็น ขั้นตอนที่ 3 การจัดทำร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนนอมก๋อยวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้วจัดทำร่างแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนอมก๋อยวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ขั้นตอนที่ 4 การตรวจสอบร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนนอมก๋อยวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนนอมก๋อยวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยของสภาพการบริหารในระดับมาก โดยด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
2. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเบื้องต้นประกอบในการจัดทำหลักสูตรที่ครบถ้วนและดำเนินการเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
3. แนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนอมก๋อยวิทยาคม ยึดแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วยขอบเขตเนื้อหา 4 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 2) การดำเนินการระดับชั้นเรียน 3) การส่งเสริมสนับสนุนระดับสถานศึกษา 4) การกำกับ ดูแลคุณภาพระดับสถานศึกษาตัวบ่งชี้ความสำเร็จ โดยทุกด้านประกอบด้วย หลักการ วิธีการ กิจกรรม ผลการตรวจสอบแนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนนอมก๋อยวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการดำเนินการระดับชั้นเรียน ด้านการส่งเสริมสนับสนุนระดับสถานศึกษา และด้านการกำกับดูแลคุณภาพระดับสถานศึกษาด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้และมีความมีประโยชน์ มีค่าดัชนีสอดคล้องผ่านเกณฑ์การตรวจสอบ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางได้

ฝนทิพย์ ขำคม (2560) ได้ทำการวิจัย ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์ในการ

ทำงาน และวุฒิการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำนวน 76 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการนิเทศการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พัศดาว โยงไทยสง (2560) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูในการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะครูในการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 2) ศึกษาสภาพปัญหาปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะครูในการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 3) พัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูในการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ขั้นตอนการดำเนินงานแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะครูในการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ กลุ่มตัวอย่างสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จำนวน 320 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan และใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ระยะที่ 3 การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูในการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูในการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ 26 ตัวชี้วัด คือ การวางแผนการใช้หลักสูตร การเตรียมบุคลากร การประชาสัมพันธ์ การใช้หลักสูตรกับผู้เกี่ยวข้อง การนำหลักสูตรไปใช้ในการบริหารและบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ บรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ การจัดโครงการประเมินผลการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียน 2. สภาพปัจจุบัน การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูในการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3. แนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูในการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ด้านการประชาสัมพันธ์ การใช้หลักสูตรกับผู้เกี่ยวข้อง มีการกำหนดแผนการปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษา และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักสูตรต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ จนถึงเมื่อมีการใช้หลักสูตรจริงแก่ผู้ปกครองและคณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียน ชุมชน เกี่ยวกับจุดหมาย หลักการ โครงสร้าง การจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยวิธีการต่างๆ ได้แก่ การใช้เอกสารสิ่งพิมพ์ การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน

ชาญณรงค์ พันธแก่น (2561) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาภาษาถิ่นอีสานใต้จังหวัดศรีสะเกษ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาภาษาถิ่นอีสานใต้ 2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และ 3) พัฒนาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาภาษาถิ่นอีสานใต้ จังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 44 คน ครูผู้สอน 286 คน รวมทั้งสิ้น 330 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาภาษาถิ่นอีสานใต้ของสถานศึกษา ที่จะใช้ในการวิจัย 6 ขั้นตอน ดังนี้ การจัดตั้งคณะทำงาน การวินิจฉัยความต้องการ/สำรวจสภาพปัญหา การกำหนดจุดประสงค์/จุดมุ่งหมายที่ชัดเจน การเลือกเนื้อหาสาระจัดทำโครงสร้างหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินหลักสูตร 2) สภาพปัจจุบันการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาภาษาถิ่นอีสานใต้ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ การวินิจฉัยความต้องการ/สำรวจสภาพปัญหา การเลือกเนื้อหาสาระจัดทำโครงสร้างหลักสูตร การกำหนดจุดประสงค์/จุดมุ่งหมายที่ชัดเจน การจัดตั้งคณะทำงาน การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินหลักสูตร สภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาภาษาถิ่นอีสานใต้ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การประเมินหลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การเลือกเนื้อหาสาระจัดทำ

โครงสร้างหลักสูตร การกำหนดจุดประสงค์/จุดมุ่งหมายที่ชัดเจน การวินิจฉัยความต้องการ/สำรวจสภาพปัญหา และการจัดตั้งคณะทำงาน 3) แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาภาษาถิ่นอีสานใต้ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ด้านความเหมาะสมผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและด้านความเป็นไปได้ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าโดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

เรณู บุญเสริม (2561) ได้ทำการวิจัย รูปแบบการบริหารหลักสูตรสู่ประสิทธิผล การจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรสู่ประสิทธิผล การจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารหลักสูตรสู่ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยศึกษาสภาพจากการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก เกี่ยวกับสภาพการบริหารหลักสูตรสู่ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก 17 โรงเรียน จำนวน 51 คน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) และศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสู่ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครู 2 โรงเรียน จำนวน 6 คน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง 2) การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารหลักสูตรสู่ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มากร่างรูปแบบการบริหารหลักสูตรสู่ประสิทธิผล การจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก และตรวจสอบความเหมาะสมโดยใช้วิธีการสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) จำนวน 9 คน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง 3) การประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารหลักสูตรสู่ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครู 21 โรงเรียน จำนวน 63 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารหลักสูตรสู่ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กระบวนการบริหารหลักสูตร องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ ปัจจัยการบริหารหลักสูตร และแนวทางการบริหารหลักสูตรสู่ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย ปัจจัยการบริหารหลักสูตร กระบวนการบริหารหลักสูตร และประสิทธิผล การจัดการเรียนรู้ 2. รูปแบบการบริหารหลักสูตรสู่ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย 4องค์ประกอบ 1) บริบท ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกโรงเรียน 2) ปัจจัยการบริหารหลักสูตร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู หลักสูตร สื่อ แหล่งเรียนรู้ บรรยากาศ 3) กระบวนการบริหารหลักสูตร ได้แก่ การวิเคราะห์หลักสูตร การกำหนดจุดหมาย การจัดทำ

หลักสูตรด้วยเครือข่ายสถานศึกษา การใช้หลักสูตรโดยใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น การนิเทศหลักสูตรการประเมินหลักสูตร และ 4) ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3. ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารหลักสูตรสู่ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

งานวิจัยต่างประเทศ

Teberg (2000) ได้ทำการศึกษาความต้องการพัฒนาและปฏิรูปหลักสูตรของครู จำนวน 185 คน ในโรงเรียนขนาดกลางในเมืองนอกเมือง และชนบทในรัฐนอร์ทเวสต์เทิร์น โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ซึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลโดยรวมที่เกี่ยวกับครูและโรงเรียน ส่วนที่ 2 ระดับความต้องการในการได้รับการสนับสนุนในด้านการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร ส่วนที่ 3 คำถามปลายเปิดสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามและมีการสนทนากลุ่มเล็ก (Focus Group interviews) ผลการวิจัยพบว่า ครูได้ระบุความต้องการ เวลาในการวางแผน อภิปราย สังเกต และการแสดงความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับศิลปะการสอนและครูต้องการให้ผู้บริหารของรัฐมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับสาธารณชนโดยสนับสนุนงบประมาณ และครูต้องการสนับสนุนจากเพื่อนครูและผู้บริหาร และต้องการข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลยุทธ์ด้านการสอนและการประเมินในชั้นเรียน

Maruca (2002) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจการเรียนและเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อภาษาสเปน การศึกษาในครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียน จำนวน 51 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่อยู่ในโครงการของสถาบันผู้ปกครอง เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา PIQE โดยเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ ผลการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคะแนนจากการตอบแบบสอบถามของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการไม่มีความแตกต่างกัน แต่ความสนใจเรียนและทัศนคติต่อภาษาสเปน ของนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนที่รับการอบรมระบุว่าได้มีการพัฒนาทักษะ และทัศนคติที่ดีต่อภาษาสเปน

Lam (2011) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาหลักสูตรและการพิจารณาโรงเรียนต้นแบบด้านหลักสูตรกรณีศึกษาฮ่องกง การศึกษาค้นคว้ามีวัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนประถมศึกษาในท้องถิ่นและวิธีการในการพัฒนาในช่วงสี่ปีที่ผ่านมา วิธีการกรณีที่หนึ่งโรงเรียนได้รับการคัดเลือก เนื่องจากนวัตกรรมของหลักสูตรที่ประสบความสำเร็จในช่วงหลายปีกรณีที่สอง การเข้าชมเว็บไซต์ที่สร้างขึ้นเพื่อโรงเรียนในกรณีที่หนึ่งในปี 2003 และในปี 2007 สัมภาษณ์ครู 8 คน ผลการศึกษาพบว่า เป็นความสำเร็จของการพัฒนารูปแบบหลักสูตรของโรงเรียนที่มีความคล้ายคลึงกับ Decker Walker “รูปแบบธรรมชาติ” ซึ่งเป็นแนวคิดที่ได้จากการปรึกษาหารือ

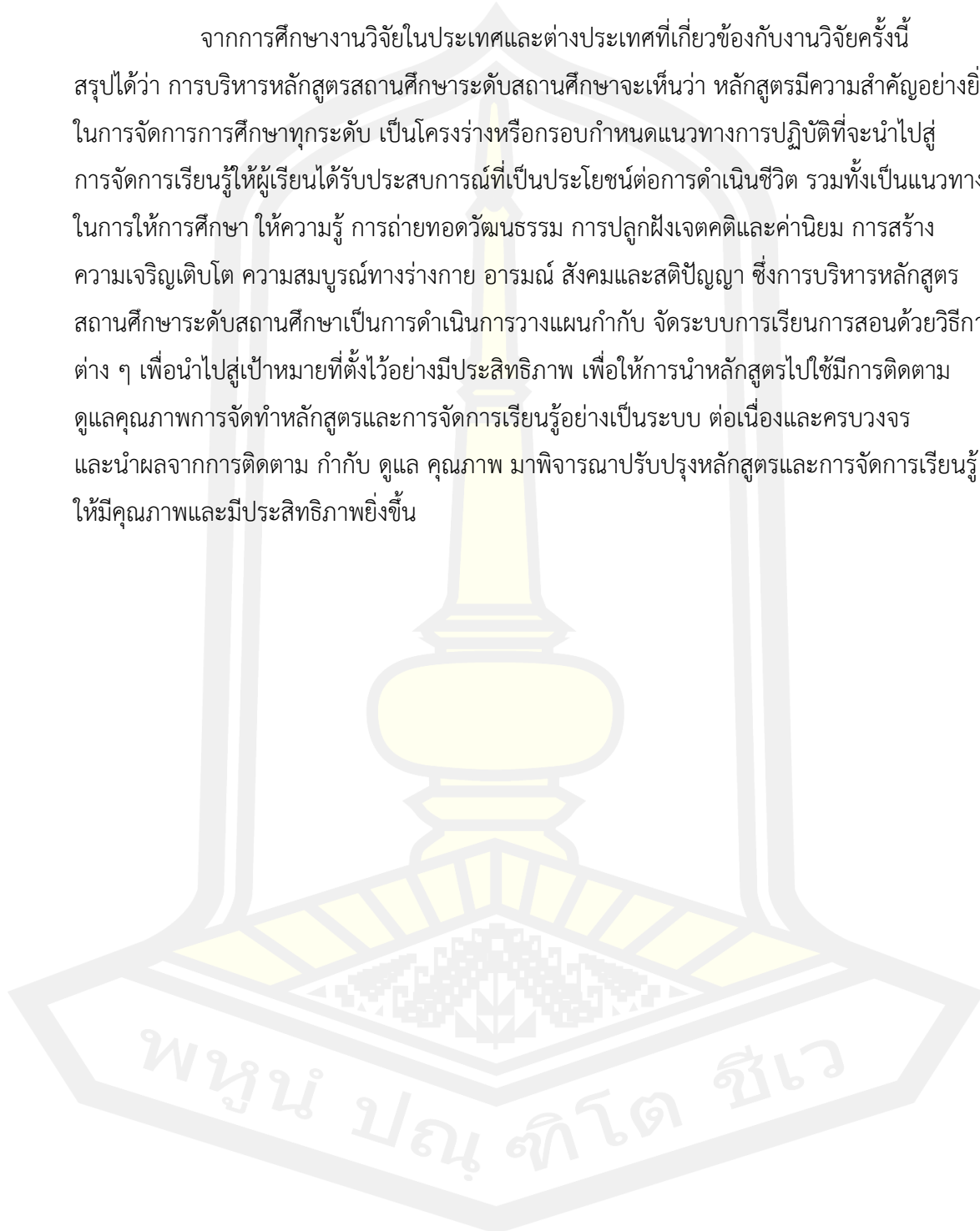
และยังพบว่า โรงเรียนจัดองค์กรและความสัมพันธ์แบบมีอาชีพที่มีส่วนร่วมในความสำเร็จ ผลการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนวิธีการในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรจะเป็นแนวทางให้ครูในท้องถิ่นผู้บริหารโรงเรียนแลบุคลากรในโรงเรียน

Albright, Oarchman และ Burge (2012) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องและรับรู้ร่วมกับครูเกี่ยวกับการช่วยเหลือการทำการบ้านและส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ด้านการสะกดคำของนักเรียน ผู้อบรมคือ ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 คน ผู้รับการอบรม คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 83 คน และผู้ปกครองของนักเรียน โดยทำการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม และทำการอบรมครูผู้สอนและนักเรียนที่เข้าร่วมในการวิจัย จากนั้นมีเปรียบเทียบการบ้านเกี่ยวกับการฝึกสะกดคำที่ได้รับมอบหมายแบบวันต่อวัน และมีการทดสอบก่อนหลังทุกสัปดาห์ และผลการฝึกจะนำมาใช้จัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการอบรมจะได้รับการติดต่อและคำแนะนำจากทางโรงเรียนโดยตรง ในขณะที่กลุ่มเปรียบเทียบจะไม่ได้รับอบรมหรือคำแนะนำโดยตรง ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีพัฒนาการผลสัมฤทธิ์ด้านการสะกดคำเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษา อย่างไรก็ตามผลการอบรมต่อการทำการบ้านยังเห็นไม่ชัดเจนนัก แม่นักเรียนที่ผู้ปกครองช่วยเหลือด้านการทำการบ้านจะมีแนวโน้มส่งการบ้านมากกว่าก็ตาม แต่ไม่พบความแตกต่างของการบ้านที่ส่งระหว่างกลุ่มที่ศึกษากับกลุ่ม อย่างไรก็ตามการศึกษาในครั้งนี้นักเรียนมีคะแนนก่อนเรียนที่ค่อนข้างสูงซึ่งอาจเป็นปัจจัยหนึ่งส่งผลให้ความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียนไม่นับสำคัญ

Bennett (2014) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า ครูอาจารย์มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรมากยิ่งขึ้น การเสนอแนวความคิด มีการนำผลการวิจัยและผลงานทางด้านการศึกษามาใช้กันอย่างแพร่หลาย แต่ปี 1915 ถึง 1940 เริ่มจากการใช้หลักสูตร มีการใช้อุปกรณ์การสอนมากขึ้นและยังได้เสนอการพัฒนาการเข้ามามีส่วนร่วม ได้แก่ การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ และส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย สร้างวิสัยทัศน์ โดยให้ครูอาจารย์ได้ศึกษาหลักสูตร จากการคัดเลือกตัวแทนครูอาจารย์ที่นำแนวคิดไปปฏิบัติจริง มีการสนับสนุน เช่น ขยายเวลาให้การช่วยเหลือที่ชัดเจน จัดการแหล่งสร้างความเป็นมืออาชีพ โดยจัดให้มีที่ปรึกษาและมีการจัดตั้งองค์กร สมาชิกโครงการจากการศึกษาที่เกี่ยวข้องชี้ให้เห็นว่า แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษานั้นจะทำให้ผลการเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างน้อยแค่ไหนก็ต้องอาศัยการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการวางแผนพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร การตรวจสอบและประเมินผลการพัฒนาหลักสูตร และการปรับปรุงการพัฒนาหลักสูตรมาเป็นแนวทางร่วมด้วย เพื่อให้การดำเนินงานนั้นสามารถปฏิบัติได้เป็นอย่างดีและเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้

ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ ตลอดจนผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพตอบสนองต่อการปฏิรูปการศึกษา และส่งผลให้การศึกษาของประเทศไทยพัฒนาต่อไป

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับสถานศึกษาจะเห็นว่า หลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการการศึกษาทุกระดับ เป็นโครงร่างหรือกรอบกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่จะนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต รวมทั้งเป็นแนวทางในการให้การศึกษา ให้ความรู้ การถ่ายทอดวัฒนธรรม การปลูกฝังเจตคติและค่านิยม การสร้างความเจริญเติบโต ความสมบูรณ์ทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ซึ่งการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับสถานศึกษาเป็นการดำเนินการวางแผนกำกับ จัดระบบการเรียนรู้การสอนด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การนำหลักสูตรไปใช้มีการติดตามดูแลคุณภาพการจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและครบวงจร และนำผลจากการติดตาม กำกับ ดูแล คุณภาพ มาพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น



บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และพัฒนาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยดำเนินการวิจัย 2 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

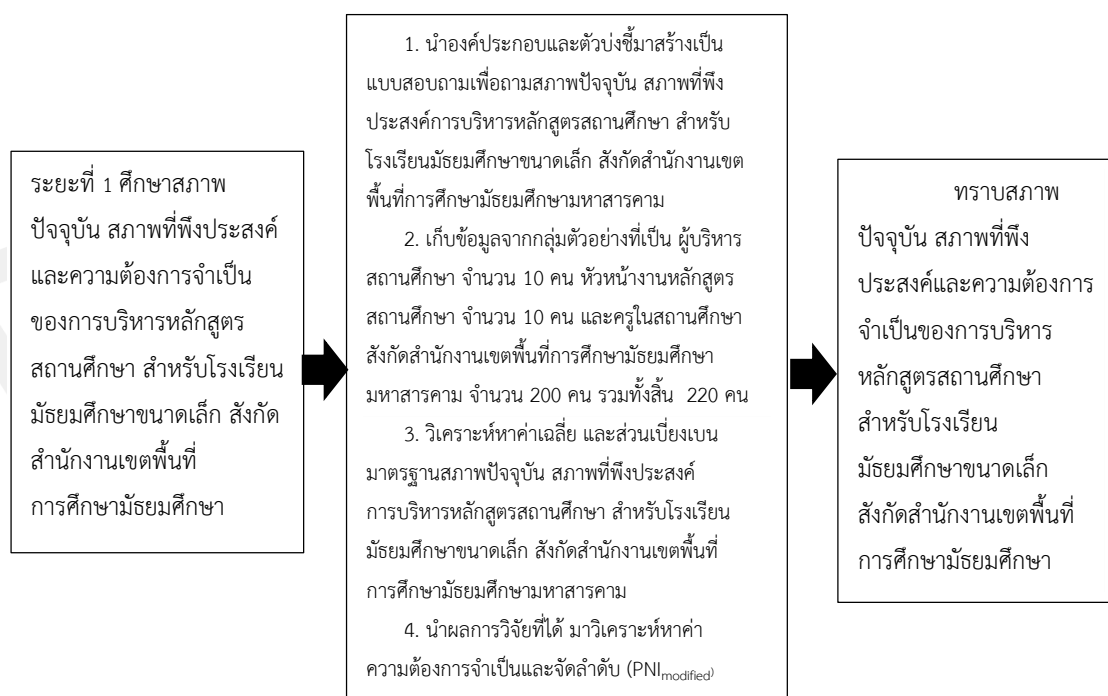
ระยะที่ 2 แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

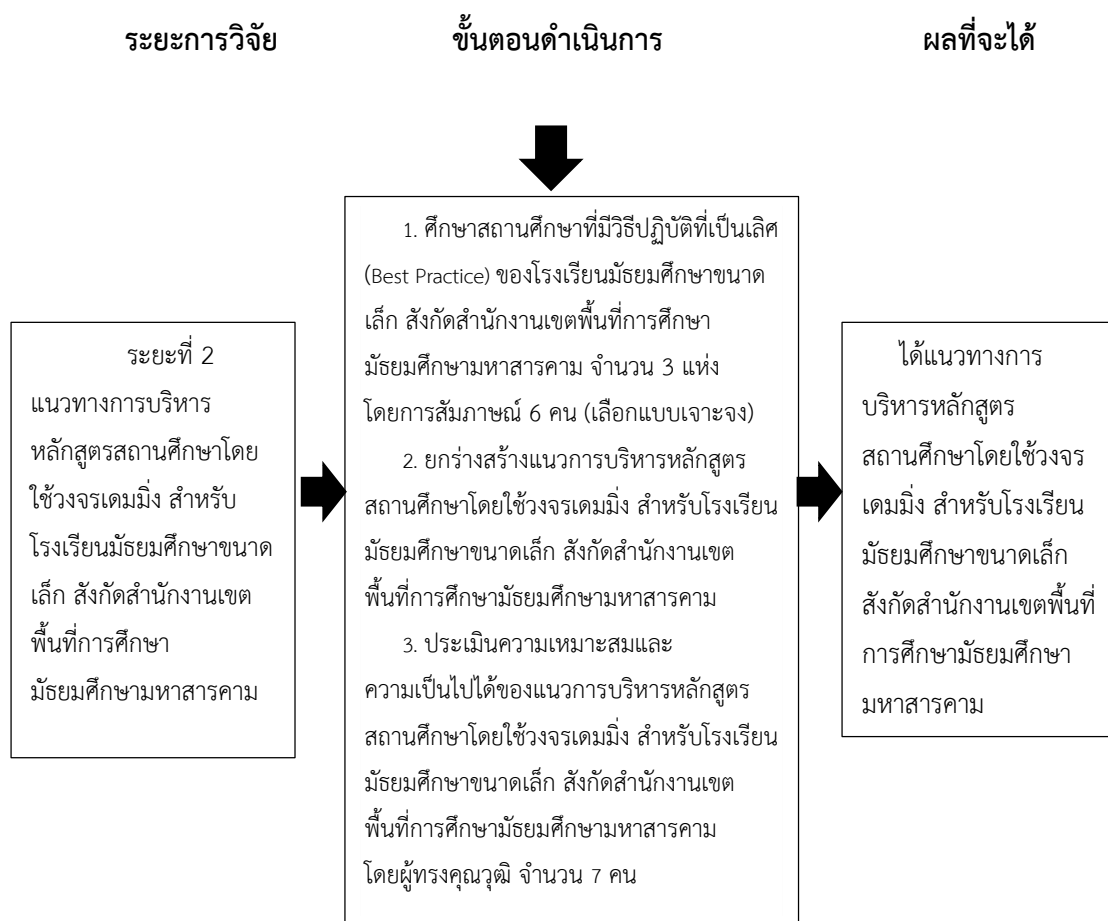
รายละเอียดของระยะการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ ผลที่ได้รับ ของการวิจัยแต่ละระยะ สามารถแสดงรายละเอียดได้ดังภาพประกอบ 4

ระยะการวิจัย

ขั้นตอนดำเนินการ

ผลที่จะได้





ภาพประกอบ 4 ระยะการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่จะได้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

1. วิธีดำเนินการวิจัย

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

1.2 นำผลการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ขั้นตอนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษามากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยและสร้างแบบสอบถามเพื่อสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

1.3 เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน หัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 10 คน และครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสหายาคม จำนวน 200 คน รวมทั้งสิ้น 220 คน

1.4 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ มาวิเคราะห์จัดลำดับความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษา และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสหายาคม จำนวน 21 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 504 คน

2.2. ขนาดกลุ่มตัวอย่างและการสุ่ม

2.2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางสำเร็จรูปของเคจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 220 คน

2.2.2 สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละชั้นภูมิ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน หัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 10 คน และครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสหายาคม จำนวน 200 คน รวมทั้งสิ้น 220 คน โดยแต่ละชั้นภูมิใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ดังรายละเอียดปรากฏดังตาราง 7

ตาราง 7 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถาม	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ผู้บริหารสถานศึกษา	21	10
หัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษา	21	10
ครูในสถานศึกษา	462	200
รวม	504	220

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ลักษณะของเครื่องมือ

แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสภามหาสารคาม เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสภามหาสารคาม โดยใช้ขั้นตอนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามกระบวนการ 4 ด้าน ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา
2. การจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา
3. การส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา
4. การกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา

มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และได้กำหนดน้ำหนักคะแนนตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้

- ระดับ 5 มากที่สุด หมายถึง มีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 มาก หมายถึง มีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับมาก
- ระดับ 3 ปานกลาง หมายถึง มีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 น้อย หมายถึง มีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย
- ระดับ 1 น้อยที่สุด หมายถึง มีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2 วิธีการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพแบบสอบถาม

3.2.1 นำกระบวนการและตัวบ่งชี้มาสร้างเป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสภามหาสารคาม

3.2.2 สร้างแบบสอบถามโดยยึดความมุ่งหมายและจากนิยามศัพท์

3.2.3 นำเครื่องมือเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม ซึ่งกำหนดค่าตั้งแต่ .06 ขึ้นไป โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ตามจุดประสงค์การวิจัย

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ตามจุดประสงค์การวิจัย

ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นไม่ได้วัดตามจุดประสงค์การวิจัย

โดยเกณฑ์คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา
2. สำเร็จการศึกษาในระดับมหาบัณฑิตด้านหลักสูตรและการสอน
3. ดำรงตำแหน่งหัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษา อย่างน้อย 3 ปี

ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1. นายรณกฤต รินทะชัย วุฒิการศึกษา ค.ม. (บริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนนาฏพิทยาคม อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม สพม.มค.
2. นางพรายนภา ปินะเก วุฒิการศึกษา กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน) ทำหน้าที่หัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนนาฏพิทยาคม ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนาฏพิทยาคม อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม สพม.มค.
3. นางสุประวีณ์ อุทปา วุฒิการศึกษา กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน) ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนาฏพิทยาคม อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม สพม.มค.
4. นางอรุณรัตน์ ทรงมีสิ่งสกุล วุฒิการศึกษา กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน) ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพัคฆภูมิวิทยาคาร อำเภอยางพัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สพม.มค.
5. นางสาวเจนอารี ผาพิมูล วุฒิการศึกษา ค.ม. (หลักสูตรและการสอน) ตำแหน่ง ครูชำนาญการ โรงเรียนนาฏพิทยาคม อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม สพม.มค.

โดยผลการตรวจสอบดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบสอบถาม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.80 - 1.00 ซึ่งถือว่าใช้ได้ทุกข้อ

3.2.4 นำเครื่องมือไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.2.5 นำเครื่องมือที่ได้ไปทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษา และครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ที่เป็นกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษา และครู โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

3.2.6 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาหาค่าอำนาจจำแนกของแบบประเมินเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม และนำแบบสอบถามแต่ละข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์ คือ ตั้งแต่ 0.20 - 0.80

มาวิเคราะห์ ซึ่งพบว่า แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.495 – 0.761 และแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.526 – 0.693

3.2.7 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยเกณฑ์ความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้จะมีค่าตั้งแต่ .70 ขึ้นไป ซึ่งพบว่า แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.916 ส่วนแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.972

3.2.8 นำแบบสอบถามที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้วดำเนินการจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามฉบับจริงเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับดำเนินการวิจัยต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อนำไปส่งถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาในการขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ผู้วิจัยนำส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างโดยการส่งทางไปรษณีย์พร้อมซองติดแสตมป์ส่งกลับคืน และทำในรูปแบบของ QR Code แบบสอบถามที่เป็นลักษณะของ Google form เพื่อสะดวกในการตอบกลับ

4.3 กลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามคืน ทางไปรษณีย์และติดตามโดยผู้วิจัยและแบบลักษณะของ Google form ครบจำนวน 220 ฉบับ (ร้อยละ 100.00)

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดกระทำข้อมูล

5.1.1 ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

2) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในตอนต้นที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยหาร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

คะแนนเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Need Assessment) โดยนำข้อมูล
ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในตอนที่ 1 มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น
(Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยการคำนวณ PNI modified

5.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

5.2.1 การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของ
ข้อคำถามและความมุ่งหมาย เพื่อหาความเที่ยงตรงของข้อคำถาม IOC (Index of Item-Objective
Congruence) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

5.2.2 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
(บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

5.2.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค
(Cronbach's Alpha Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

5.2.3 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean, $\bar{X}$)
และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.)

**ระยะที่ 2 แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา
ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม**

ตอนที่ 1 ศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษามหาสารคาม ที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) จำนวน 3 แห่ง

1. วิธีดำเนินการวิจัย

1.1 ศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ จำนวน 3 แห่ง โดยกำหนดเกณฑ์ คือ

1.1.1 เป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัล การประกวดวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ ด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา หรือด้านการบริหารจัดการหลักสูตรที่เป็นเลิศ

1.1.2 เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กที่มีครูผู้สอนได้รับรางวัล การประกวดวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา

1.2 นำค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในระยะที่ 1 มาใช้ในการออกแบบเครื่องมือ (แบบสัมภาษณ์)

1.3 นำแบบสัมภาษณ์ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการสรุปประเด็น และนำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

จำนวน 6 คน จากทั้งหมด 3 โรงเรียน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้ให้ข้อมูลมีคุณสมบัติ

2.1 เป็นผู้บริหารสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่สถานศึกษามีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ

2.2 เป็นหัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษา หรือครูผู้สอนในสถานศึกษาที่ได้รับรางวัล การประกวดวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา

โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ โรงเรียนดงใหญ่วิทยาคม รัชมังคลาภิเษก โรงเรียนนาฏพิทยาคม และโรงเรียนโพนงามพิทยานุกุล โดยมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ คือ เป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัล การประกวดวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ สถานศึกษายอดเยี่ยม ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ปีการศึกษา 2564 (อ้างอิงหนังสือ ที่ ศธ 04327/2798) ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนละ 2 คน จาก 3 โรงเรียน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 6 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ที่พัฒนาขึ้นตามกระบวนการการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามกระบวนการ 4 ด้าน ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา
2. การจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา
3. การส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา
4. การกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา

4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

4.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์จากเอกสารตำรา (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

4.2 สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง จากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความต้องการ การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

4.3 นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสัมภาษณ์ สำนวนภาษา และปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

4.4 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และนำไปจัดพิมพ์ เป็นฉบับสมบูรณ์

5. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

5.1 ขออนุญาตขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

5.2 ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อและขอสัมภาษณ์ กำหนด นัดหมาย วัน เวลา และขอสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเอง โดยในการสัมภาษณ์แต่ละครั้งผู้วิจัยทำการจดบันทึกไว้ทุกครั้ง

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปประเด็น และนำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ตอนที่ 2 สร้างแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

1. วิธีดำเนินการวิจัย

1.1 นำผลการศึกษาขั้นตอนของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ผลการศึกษา ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาของการวิจัยในระยะที่ 1 และผลการศึกษาศานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติ ที่เป็นเลิศ จำนวน 3 แห่ง นำมายกร่างแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปประเด็น และนำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

1.3 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และจัดทำแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

2. ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม จำนวน 7 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และกลุ่มดังกล่าวมีคุณสมบัติดังนี้

2.1 สำเร็จการศึกษาในระดับมหาบัณฑิตด้านบริหารการศึกษาขึ้นไป

2.2 สำเร็จการศึกษาในระดับมหาบัณฑิตด้าน หลักสูตรและการสอน

2.3 ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา หรือหัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษา รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1. นางกาญจนา อนุรักษรัศมี วุฒิการศึกษา ค.ม.(หลักสูตรและการสอน)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนโนนราชีวิทยา ตำบลโนนราชี อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม สพม.มค.

2. ดร.สุทธยาณ์ จำปาทอง วุฒิการศึกษา ค.ม.(การบริหารการศึกษา)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตำแหน่งครูโรงเรียนโนนราชีวิทยา ตำบลโนนราชี อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม สพม.มค.

3. นายสุพักษ์ สมสา วุฒิการศึกษา ศษ.ม.(การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัย

รามคำแหง ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนยางวิทยา ต.บยาง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม สพม.มค.

4. นางสาวรัชณี โพธิ์หล้า วุฒิการศึกษา กศ.ม.(บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนยางวิทยา ต.บยาง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม สพม.มค.

5. นายวิชัย ลาธิ วุฒิการศึกษา ป.ร.ด.(วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) สถาบัน

นวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนโรงเรียนโพนงาม พิตยานุกูล ตำบลโพนงาม อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สพม.มค.

6. นายเฉลิมชัย สืบสุนทร วุฒิการศึกษา ค.ม. (บริหารการศึกษา) ตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงเรียนดงบังพิสัยนวการนุสรณ์ ตำบลดงบัง อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม สพม.มค.

7. สิบเอกวิชชากร ยงไธสง วุฒิการศึกษา ศษ.ม.(การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง

รองผู้อำนวยการโรงเรียนนาฏพิทยาคม ตำบลนาฏ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม สพม.มค.

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยจำแนกข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และได้กำหนดน้ำหนักคะแนนตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert Scale) ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ระดับน้อยที่สุด

4. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

4.1 ศึกษาหลักการ และวิธีการสร้างแบบประเมินฯ และร่างแบบประเมิน

ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

4.2 นำแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจแนะนำ แล้วปรับแก้ไขตามคำแนะนำ

4.3 นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบพิจารณา แล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ก่อนจัดพิมพ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในการขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตอบแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

5.2 ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ที่ได้รับคืนมา และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ผลการประเมินแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ผู้วิจัยนำแบบประเมินมาวิเคราะห์ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ เพื่อหาระดับคุณภาพความเหมาะสม สถิติที่ใช้คือ การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสม และความเป็นไปได้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายความว่า มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด

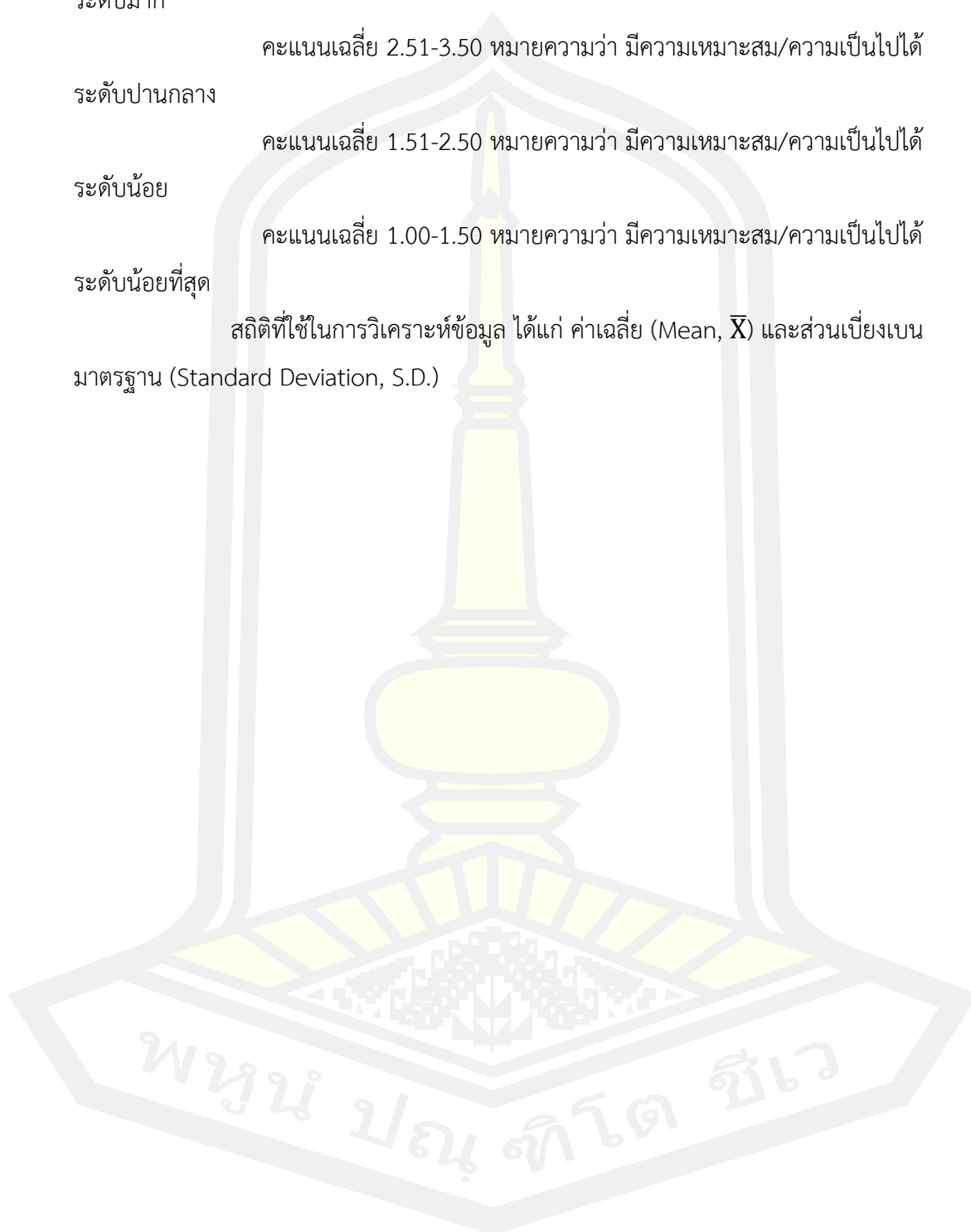
คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายความว่า มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
ระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายความว่า มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายความว่า มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
ระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายความว่า มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
ระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean, $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.)



บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องแนวการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ลำดับการนำเสนอ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์แทนความหมายต่าง ๆ ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
N	แทน	จำนวนคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (Degree of Success)
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (Important)
PNI _{modified}	แทน	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง

ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเป็น 2 ระยะ ตามลำดับดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ระยะที่ 2 แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) เกี่ยวกับแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ตอนที่ 2 ยกร่างแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ตอนที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแนวการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ปรากฏดังตาราง 8



ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และประสบการณ์ในการทำงาน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	95	43.18
หญิง	125	56.81
รวม	220	100.00
2. อายุ		
น้อยกว่า 25 ปี	5	2.27
25 – 35 ปี	149	67.73
35 – 45 ปี	48	21.82
45 – 55 ปี	15	6.82
มากกว่า 55 ปี	3	1.36
รวม	220	100.00
3. วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0.00
ปริญญาตรี	153	69.55
ปริญญาโท	67	30.45
ปริญญาเอก	0	0.00
รวม	220	100.00
4. ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน		
ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการ/ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้อำนวยการ	10	4.55
หัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษา	10	4.55
ครูผู้สอน	200	90.90
รวม	220	100.00

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	38	17.27
5 – 9 ปี	89	40.45
10 – 15 ปี	25	11.36
16 – 20 ปี	58	26.36
มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป	10	4.55
รวม	220	100.00

จากตาราง 8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษา และครูในสถานศึกษา จำนวน 220 คน (ร้อยละ 100.00) โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 56.81) อายุ 25 – 35 ปี (ร้อยละ 67.73) วุฒิการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 69.55) ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันเป็นครูผู้สอน (ร้อยละ 90.90) และประสบการณ์ในการทำงาน 5 – 9 ปี (ร้อยละ 40.45)

ตอนที่ 2 การผลการวิเคราะห์การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ปรากฏดังตาราง 9

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

การบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$PNI_{modified}$	ลำดับ
1. กระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	3.68	0.86	มาก	4.72	0.57	มากที่สุด	0.282	4
2. กระบวนการด้านการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา	3.46	0.72	ปานกลาง	4.69	0.58	มากที่สุด	0.356	1
3. กระบวนการด้านการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา	3.48	0.74	ปานกลาง	4.71	0.57	มากที่สุด	0.352	2
4. กระบวนการด้านการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา	3.58	0.77	มาก	4.70	0.59	มากที่สุด	0.310	3
โดยรวม	3.55	0.58	มาก	4.71	0.39	มากที่สุด	0.325	-

จากตาราง 9 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ กระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.68$) กระบวนการด้านการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.58$) และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ กระบวนการด้านการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.48$) กระบวนการด้านการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.46$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ กระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.72$) กระบวนการด้านการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.71$) กระบวนการด้านการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.70$) และกระบวนการด้านการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.69$) ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยภาพรวม พบว่า

มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.325 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ได้แก่ กระบวนการด้านการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.356$) กระบวนการด้านการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.352$) กระบวนการด้านการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.310$) และกระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.282$) ตามลำดับ

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม กระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

1. กระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	PNI_{modified}	ลำดับ
1.1 สถานศึกษามีการสำรวจสภาพปัจจุบันของบุคลากร	3.75	0.85	มาก	4.71	0.58	มากที่สุด	0.256	7
1.2 มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นระบบ	3.55	0.94	มาก	4.72	0.59	มากที่สุด	0.330	1
1.3 สถานศึกษามีการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร	3.70	0.85	มาก	4.73	0.56	มากที่สุด	0.278	4
1.4 คณะผู้จัดทำมีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร	3.69	0.86	มาก	4.73	0.56	มากที่สุด	0.282	2
1.5 มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของบุคลากร	3.69	0.86	มาก	4.73	0.56	มากที่สุด	0.282	2
1.6 สถานศึกษาสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนรู้	3.70	0.84	มาก	4.71	0.55	มากที่สุด	0.273	5
1.7 บุคลากรมีการศึกษาดูงานเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา	3.68	0.84	มาก	4.68	0.60	มากที่สุด	0.272	6
โดยรวม	3.68	0.66	มาก	4.72	0.37	มากที่สุด	0.282	-

จากตาราง 10 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 7 ข้อ ($\bar{X} = 3.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการสำรวจสภาพปัจจุบันของบุคลากร ($\bar{X} = 3.75$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ($\bar{X} = 3.70$) และสถานศึกษาสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.70$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นระบบ ($\bar{X} = 3.55$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ด้านกระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 7 ข้อ ($\bar{X} = 4.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการรวบรวมเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตร ($\bar{X} = 3.73$) คณะผู้จัดทำมีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ($\bar{X} = 3.73$) และมีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของบุคลากร ($\bar{X} = 3.73$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บุคลากรมีการศึกษาดูงานเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.68$)

ความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่า มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.282 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษามีลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ได้แก่ มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นระบบ ($PNI_{\text{modified}} = 0.330$) คณะผู้จัดทำมีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ($PNI_{\text{modified}} = 0.282$) มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของบุคลากร ($PNI_{\text{modified}} = 0.282$) และสถานศึกษามีการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ($PNI_{\text{modified}} = 0.278$) ตามลำดับ

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม กระบวนการด้านการจัดทำ และใช้หลักสูตรสถานศึกษา

2. กระบวนการด้านการจัดทำ และใช้หลักสูตรสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	PNI_{modified}	ลำดับ
2.1 มีการประชุมครูและ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง	3.49	0.74	ปานกลาง	4.71	0.57	มากที่สุด	0.350	6

ตาราง 11 (ต่อ)

2. กระบวนการด้านการจัดทำ และใช้หลักสูตรสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$PNI_{modified}$	ลำดับ
2.2 มีการจัดทำคู่มือครูใน การศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร	3.45	0.72	ปานกลาง	4.69	0.58	มากที่สุด	0.359	3
2.3 สถานศึกษาจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการจัดทำหลักสูตร	3.47	0.71	ปานกลาง	4.72	0.55	มากที่สุด	0.360	2
2.4 มีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ที่เกี่ยวข้อง	3.46	0.72	ปานกลาง	4.68	0.58	มากที่สุด	0.353	4
2.5 สถานศึกษามีการแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินงาน	3.48	0.74	ปานกลาง	4.70	0.57	มากที่สุด	0.351	5
2.6 มีการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบ ให้ครบถ้วน	3.42	0.71	ปานกลาง	4.69	0.59	มากที่สุด	0.371	1
2.7 หลักสูตรผ่านการพิจารณา เห็นชอบของคณะกรรมการ สถานศึกษา	3.46	0.73	ปานกลาง	4.67	0.59	มากที่สุด	0.350	6
โดยรวม	3.46	0.62	ปานกลาง	4.69	0.48	มากที่สุด	0.356	-

จากตาราง 11 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการด้านการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 7 ข้อ ($\bar{X} = 3.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.49$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.48$) และสถานศึกษาจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการจัดทำหลักสูตร ($\bar{X} = 3.47$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบให้ครบถ้วน ($\bar{X} = 3.42$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการด้านการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 7 ข้อ ($\bar{X} = 4.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการจัดทำหลักสูตร ($\bar{X} = 3.72$) มีการประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.71$) และสถานศึกษามีการแต่งตั้ง

คณะกรรมการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.70$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ หลักสูตรผ่านการพิจารณาเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.67$)

ความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการด้านการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมพบว่า มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.356 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กระบวนการด้านการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษามีลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ได้แก่ มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบให้ครบถ้วน ($PNI_{\text{modified}} = 0.371$) สถานศึกษาจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการจัดทำหลักสูตร ($PNI_{\text{modified}} = 0.360$) มีการจัดทำคู่มือครูในการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร ($PNI_{\text{modified}} = 0.359$) และมีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ($PNI_{\text{modified}} = 0.353$) ตามลำดับ

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม กระบวนการด้านการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา

3. กระบวนการด้านการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	PNI_{modified}	ลำดับ
3.1 มีการจัดสรรการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า	3.46	0.76	ปานกลาง	4.68	0.59	มากที่สุด	0.353	3
3.2 ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรของทุกฝ่าย	3.45	0.73	ปานกลาง	4.71	0.58	มากที่สุด	0.365	1
3.3 มีการสร้างบรรยากาศการร่วมคิด ร่วมทำในองค์กร	3.49	0.75	ปานกลาง	4.71	0.58	มากที่สุด	0.350	5
3.4 สถานศึกษามีการจัดระบบการบริหารงานหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ	3.48	0.72	ปานกลาง	4.72	0.56	มากที่สุด	0.356	2
3.5 มีการสนับสนุนให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร	3.51	0.76	มาก	4.74	0.54	มากที่สุด	0.350	5

ตาราง 12 (ต่อ)

3. กระบวนการด้านการส่งเสริม สนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$PNI_{modified}$	ลำดับ
3.6 สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากร ทางการศึกษา	3.51	0.75	มาก	4.73	0.55	มากที่สุด	0.348	7
3.7 สถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการนำเสนอหรือ เผยแพร่ ผลงานทางวิชาการ	3.48	0.71	ปานกลาง	4.70	0.56	มากที่สุด	0.351	4
โดยรวม	3.48	0.64	ปานกลาง	4.71	0.47	มากที่สุด	0.352	-

จากตาราง 12 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการด้านการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการสนับสนุนให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 3.51$) สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.51$) ซึ่งทั้งสองข้ออยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ มีการสร้างบรรยากาศการร่วมคิด ร่วมทำในองค์กร ($\bar{X} = 3.49$) อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรของทุกฝ่าย ($\bar{X} = 3.45$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการด้านการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 7 ข้อ ($\bar{X} = 4.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการสนับสนุนให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 3.74$) สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.73$) และสถานศึกษามีการจัดระบบการบริหารงานหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.72$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการจัดสรรการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า ($\bar{X} = 4.68$)

ความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการด้านการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่ามีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.352 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กระบวนการด้านการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา

มีลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรของทุกฝ่าย ($PNI_{\text{modified}} = 0.365$) สถานศึกษามีการจัดระบบการบริหารงานหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ($PNI_{\text{modified}} = 0.356$) มีการจัดสรรการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า ($PNI_{\text{modified}} = 0.353$) และสถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ($PNI_{\text{modified}} = 0.351$) ตามลำดับ

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม กระบวนการด้านการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา

4. กระบวนการด้านการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	PNI_{modified}	ลำดับ
4.1 สถานศึกษามีการสรุปผลการประเมินและนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	3.56	0.79	มาก	4.72	0.58	มากที่สุด	0.326	1
4.2 สถานศึกษามีการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในและการเตรียมความพร้อมสำหรับการประกันคุณภาพภายนอก	3.56	0.76	มาก	4.69	0.58	มากที่สุด	0.317	3
4.3 บุคลากรมีการวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.57	0.79	มาก	4.69	0.60	มากที่สุด	0.314	4
4.4 สถานศึกษามีการกำหนดความต้องการในการรับการนิเทศ	3.60	0.77	มาก	4.70	0.59	มากที่สุด	0.306	6
4.5 มีการสร้างความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการนิเทศ	3.59	0.74	มาก	4.69	0.60	มากที่สุด	0.306	6
4.6 สถานศึกษามีการดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ	3.58	0.73	มาก	4.68	0.59	มากที่สุด	0.307	5

ตาราง 13 (ต่อ)

4. กระบวนการด้านการกำกับ ติดตามและประเมินผลหลักสูตร สถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$PNI_{modified}$	ลำดับ
4.7สถานศึกษามีการให้ ความสำคัญกับการประเมิน คุณภาพผู้เรียน	3.57	0.79	มาก	4.73	0.57	มากที่สุด	0.325	2
โดยรวม	3.58	0.57	มาก	4.70	0.39	มากที่สุด	0.310	-

จากตาราง 13 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษากระบวนการด้านการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 7 ข้อ ($\bar{X} = 3.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการกำหนดความต้องการในการรับการนิเทศ ($\bar{X} = 3.60$) รองลงมาคือ มีการสร้างความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการนิเทศ ($\bar{X} = 3.59$) และสถานศึกษามีการดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 3.58$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีสถานศึกษามีการสรุปผลการประเมินและนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.56$) และสถานศึกษามีการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในและการเตรียมความพร้อมสำหรับประกันคุณภาพภายนอก ($\bar{X} = 3.56$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการด้านการกำกับ ติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 7 ข้อ ($\bar{X} = 4.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการให้ความสำคัญกับการประเมินคุณภาพผู้เรียน ($\bar{X} = 3.73$) สถานศึกษามีการสรุปผลการประเมินและนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.72$) และสถานศึกษามีการกำหนดความต้องการในการรับการนิเทศ ($\bar{X} = 3.70$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.68$)

ความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการด้านการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่ามีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.310 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กระบวนการด้านการกำกับ ติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษามีลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีการสรุปผลการประเมินและนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.326$) สถานศึกษามีการให้ความสำคัญกับการประเมินคุณภาพผู้เรียน ($PNI_{modified} = 0.325$) สถานศึกษามีการจัดระบบ

การประกันคุณภาพภายในและการเตรียมความพร้อมสำหรับประกันคุณภาพภายนอก

($PNI_{\text{modified}} = 0.317$) และบุคลากรมีการวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.314$)

ตามลำดับ

ระยะที่ 2 แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) เกี่ยวกับแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา จากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งได้รับรางวัลโรงเรียนต้นแบบด้านการบริหารจัดการในโรงเรียนขนาดเล็กทั้งในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และในระดับประเทศของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจากการวิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) แล้วจัดลำดับดัชนีความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ทั้งโดยรวมและรายข้อ เพื่อนำไปสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยเรียงลำดับตามค่าความต้องการจำเป็นสูงสุดไปหาน้อยที่สุด คือ ผู้กระบวนกรด้านการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการด้านการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการด้านการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา และกระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม จำนวนทั้งสิ้น 3 โรงเรียน กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และหัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษา รวมโรงเรียนละ 2 คน รวมทั้งหมด จำนวน 6 คน โดยการใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตัวอย่างผลการสัมภาษณ์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้หลักเกณฑ์จัดกลุ่มคำตอบแล้วพิจารณาเลือกเฉพาะด้านที่มีร้อยละของความถี่ (Frequency) ตั้งแต่ร้อยละ 50 ($n = 6$ ขึ้นไป)

โรงเรียนทั้ง 3 แห่ง เป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลโรงเรียนต้นแบบด้านการบริหารจัดการในโรงเรียนขนาดเล็กทั้งในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ที่ได้รับรางวัลการประกวดวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ สถานศึกษายอดเยี่ยม ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ปีการศึกษา 2564 (อ้างถึงหนังสือที่ ศธ 04327/2798) จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและหัวหน้างานหลักสูตร สรุปได้ดังนี้

1) กระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

โรงเรียนที่ 1

“...เน้นการสำรวจสภาพปัจจุบันของบุคลากร นำไปสู่การรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร โรงเรียนมีการจัดอบรม คณะทำงานมีการจัดทำคู่มือเพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของบุคลากรต่างๆ วางแผนประเมินความต้องการของสถานศึกษาและวางแผนจัดทำเครื่องมือและวิธีการสำรวจ...”

(ผู้บริหาร, วันที่ 1 กรกฎาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

“...ต้องมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นระบบ และการทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร มีการแต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบชัดเจน จัดทำแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของ บุคลากรในสถานศึกษา มีการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาจากผลของการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของ บุคลากรในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาหลักสูตร...”

(หัวหน้างานหลักสูตร, วันที่ 1 กรกฎาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 2

“...ทำการสำรวจสภาพปัจจุบันของบุคลากร การรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของบุคลากร และต้องมีการศึกษาดูงานของบุคลากร มีการจัดระบบงานให้ตรงกับความต้องการของผู้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีการสรุปผล การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของทุกครั้ง...”

(ผู้บริหาร, วันที่ 5 กรกฎาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

“...จะต้องจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นระบบ มีการวางแผนจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง มีการรวบรวมข้อมูลและรายงานผลระบบสารสนเทศ มีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรโดยเฉพาะคณะผู้จัดทำ มีการวางแผนจัดอบรมให้ความรู้กับบุคลากรเรื่องหลักสูตร การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของบุคลากร พร้อมทั้งมีการการศึกษาดูงาน...”

(หัวหน้างานหลักสูตร, วันที่ 5 กรกฎาคม 2565: การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 3

“...เน้นการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นระบบ แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา การทำความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักสูตร และการสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ มีการกำกับติดตาม การใช้งานระบบสารสนเทศข้อมูลของโรงเรียน....”

(ผู้บริหาร, วันที่ 7 กรกฎาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

“...มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นระบบ มีการกำกับ ติดตามการใช้งานระบบสารสนเทศของโรงเรียนและมีการตรวจสอบระบบสารสนเทศ การรวบรวม เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร และต้องการสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนรู้....”

(หัวหน้างานหลักสูตร, วันที่ 7 กรกฎาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

2) กระบวนการด้านการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา

โรงเรียนที่ 1

“...จะต้องมีคู่มือครูในการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่ออำนวยความสะดวก สะดวกต่อการจัดทำหลักสูตรและการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ศึกษาบริบทชุมชน และ ผู้ใช้บริการอยู่เสมอ มีการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการ สิ่งอำนวยความสะดวก ในการจัดทำหลักสูตร แล้วนำไปสู่การพิจารณาเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา...”

(ผู้บริหาร, วันที่ 1 กรกฎาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

“...จัดทำคู่มือครูในการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ที่เกี่ยวข้องและต้องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบให้ครบถ้วน มีการกำกับติดตาม และประเมินผล สำหรับสิ่งอำนวยความสะดวก ความต้องการของการจัดทำหลักสูตร...”

(หัวหน้างานหลักสูตร, วันที่ 1 กรกฎาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 2

“...มีการจัดทำคู่มือครูในการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร พร้อมตรวจสอบความ เหมาะสมของคู่มือที่ใช้ในการจัดทำหลักสูตร และปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาคู่มือในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องนั้น ๆ และการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แต่ละองค์ประกอบให้ครบถ้วน...”

(ผู้บริหาร, วันที่ 5 กรกฎาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

“...จะต้องจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการจัดทำหลักสูตร มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบให้ครบถ้วน มีการกำกับติดตามหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบว่าครบถ้วนหรือไม่ มีการประเมินคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษามำเสมอ และผ่านการพิจารณาเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา...”

(หัวหน้างานหลักสูตร, วันที่ 5 กรกฎาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 3

“...มีการจัดประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และจัดทำคู่มือครูในการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร แต่งตั้งคณะทำงานที่ชัดเจน มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการจัดทำแต่งตั้งคณะทำงานวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาหลักสูตร และการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ปรับปรุงและพัฒนา การวิเคราะห์ข้อมูลของหลักสูตรสถานศึกษา...”

(ผู้บริหาร, วันที่ 7 กรกฎาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

“...จัดประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการจัดทำหลักสูตร และแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน และต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบให้ครบถ้วน มีการประเมินความถูกต้องในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร...”

(หัวหน้างานหลักสูตร, วันที่ 7 กรกฎาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

3) กระบวนการด้านการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา

โรงเรียนที่ 1

“...บุคลากรจะต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรของทุกฝ่าย และได้รับการส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ มีการวางแผนให้ส่งเสริม สนับสนุนให้มีมุม หรือศูนย์รวมความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้แบบอิงมาตรฐาน เพื่อการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเองและเพื่อนร่วมงาน...”

(ผู้บริหาร, วันที่ 1 กรกฎาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

“...เน้นการจัดระบบการบริหารงานหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ และมีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา บริหารทรัพยากรบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ มีส่วนร่วม มีประเมินความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรทุกฝ่าย...”

(หัวหน้างานหลักสูตร, วันที่ 1 กรกฎาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 2

“...จะต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรของทุกฝ่าย และได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ให้ฝ่ายต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการวางแผน พัฒนาหลักสูตร และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา...”

(ผู้บริหาร, วันที่ 5 กรกฎาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

“...มีการจัดสรรการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า และการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรของทุกฝ่าย วางแผนจัดระบบการบริหารงานทางวิชาการในระยะยาว สถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ...”

(หัวหน้างานหลักสูตร, วันที่ 5 กรกฎาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 3

“...ต้องจัดระบบการบริหารงานหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ และสนับสนุนให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร พัฒนาหลักสูตร และติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ...”

(ผู้บริหาร, วันที่ 7 กรกฎาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

“...มีการจัดสรรการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า และสร้างบรรยากาศการร่วมคิด ร่วมทำในองค์กร คณะผู้จัดทำมีการกำกับติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับระบบบริหารงานหลักสูตรสถานศึกษาที่ได้จัดทำ มีการตรวจสอบการจัดสรรงบประมาณสำหรับการพัฒนาหลักสูตร และติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร...”

(หัวหน้างานหลักสูตร, วันที่ 7 กรกฎาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

4) กระบวนการด้านการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา

โรงเรียนที่ 1

“...มีการสรุปผลการประเมิน และนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และมีการวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้บุคลากรมีความเข้าใจและทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการนิเทศ และการให้ความสำคัญกับการประเมินคุณภาพผู้เรียน วางแผนการดำเนินการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยมีแผนพัฒนาคุณภาพมีเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจน...”

(ผู้บริหาร, วันที่ 1 กรกฎาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

“...เน้นการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในและการเตรียมความพร้อมสำหรับประกันคุณภาพภายนอก มีการการวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และให้ความสำคัญกับการประเมินคุณภาพผู้เรียน มีการวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อนำผลมาประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียน และความต้องการของผู้ปกครองชุมชน...”

(หัวหน้างานหลักสูตร, วันที่ 1 กรกฎาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 2

“...มีการสรุปผลการประเมิน และนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการนิเทศ สถานศึกษาดูตรวจสอบผลการประเมิน และนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา วางแผนมอบหมายงานให้ทำวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง...”

(ผู้บริหาร, วันที่ 5 กรกฎาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

“...จะต้องสรุปผลการประเมิน และนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีการดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ และการให้ความสำคัญกับการประเมินคุณภาพผู้เรียน สรุปผลการประเมิน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา...”

(หัวหน้างานหลักสูตร, วันที่ 5 กรกฎาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 3

“...เน้นการสรุปผลการประเมิน และนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ มีแผนพัฒนาการเน้นผลคุณภาพผู้เรียน มีการรายงานผลเป็นระยะ ๆ และนำผลมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน....”

(ผู้บริหาร, วันที่ 7 กรกฎาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

“...มีการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในและการเตรียมความพร้อมสำหรับประกันคุณภาพภายนอก และการกำหนดความต้องการในการรับการนิเทศของบุคลากร สถานศึกษามีการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในและการเตรียมความพร้อมสำหรับประกันคุณภาพภายนอก...”

(หัวหน้างานหลักสูตร, วันที่ 7 กรกฎาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

ผลจากการศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม จากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ ผู้วิจัยสามารถร่างแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ได้ดังนี้

2.2 ยกร่างแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยการเก็บข้อมูลกับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสำรวจข้อมูลจากแบบสอบถาม แล้วนำผลที่ได้มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น เพื่อมาจัดลำดับความต้องการจำเป็น แล้วนำไปศึกษากับโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม และจากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ ผู้วิจัยสามารถยกร่างแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ได้ดังนี้

ตาราง 14 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ในกระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

ลำดับความต้องการจำเป็นในกระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	ผลจากการศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	แนวทางปฏิบัติ/บริหาร (วิเคราะห์จากผลจากการศึกษา Best Practice และแนวคิดทฤษฎี)
1. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นระบบ	การวางแผน (P)	การวางแผน (P)
	1.1 มีการแต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบชัดเจน	1.1 มีการวางแผนจัดตั้งคณะผู้จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศที่ชัดเจน
	1.2 มีการวางแผนจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ	1.2 มีการวางแผนจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ
	1.3 จัดทำระบบอย่างต่อเนื่อง	1.3 วางแผนระบบสารสนเทศอย่างต่อเนื่องในรูปแบบระยะยาว
	การปฏิบัติ (D)	การปฏิบัติ (D)
	1.1 แต่งตั้งคณะทำงาน	1.1 แต่งตั้งคณะทำงานระบบสารสนเทศของสถานศึกษา
	1.2 จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา	1.2 จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา
	การตรวจสอบ (C)	การตรวจสอบ (C)
	1.1 มีการประเมินความพึงพอใจในการใช้ระบบสารสนเทศ	1.1 มีการประเมินความพึงพอใจในการใช้ระบบสารสนเทศของสถานศึกษา
	1.2 มีการกำกับติดตามการใช้งาน	1.2 มีการกำกับติดตามการใช้งานระบบสารสนเทศของสถานศึกษา
	การปรับปรุง (A)	การปรับปรุง (A)
	1.1 มีการตรวจสอบระบบสารสนเทศ	1.1 มีการตรวจสอบระบบสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงและพัฒนา

ตาราง 14 (ต่อ)

ลำดับความต้องการจำเป็นใน กระบวนการด้านการเตรียม ความพร้อมของสถานศึกษา	ผลจากการศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธี ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	แนวทางปฏิบัติ/บริหาร (วิเคราะห์จากผลจากการศึกษา Best Practice และแนวคิดทฤษฎี)
	1.2 มีการรวบรวมข้อมูลและ รายงานผลระบบสารสนเทศ สม่ำเสมอ	1.2 มีการรวบรวมข้อมูลและ รายงานผลระบบสารสนเทศของ สถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ
2.คณะผู้จัดทำมีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร	การวางแผน (P)	การวางแผน (P)
	2.1 เตรียมความพร้อมให้บุคลากร ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักสูตรสถานศึกษา	2.1 มีการเตรียมความพร้อมให้ บุคลากรด้านความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา
	2.2 วางแผนจัดอบรมให้ความรู้กับ บุคลากรเรื่องหลักสูตร	2.2 มีการวางแผนจัดอบรมให้ ความรู้กับบุคลากรเรื่องการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา
	2.3 วางแผนระบบงานให้ตรงกับ ความถนัดของผู้จัดทำ	2.3 มีการวางแผนจัดระบบงานให้ ตรงกับความรู้ความสามารถ ความถนัดของผู้จัดทำหลักสูตร สถานศึกษา
	การปฏิบัติ (D)	การปฏิบัติ (D)
	2.1 จัดอบรมคณะทำงาน	2.1 มีการจัดอบรมให้ความรู้ความ เข้าใจสำหรับคณะผู้จัดทำหลักสูตร สถานศึกษา
	การตรวจสอบ (C)	การตรวจสอบ (C)
	2.1 ตรวจสอบความรู้ความเข้าใจ ของคณะผู้จัดทำก่อนจัดทำ หลักสูตรเสมอ	2.1 มีการตรวจสอบความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา สำหรับคณะผู้จัดทำ ก่อนจัดทำหลักสูตรทุกครั้ง

ตาราง 14 (ต่อ)

ลำดับความต้องการจำเป็นใน กระบวนการด้านการเตรียม ความพร้อมของสถานศึกษา	ผลจากการศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธี ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	แนวทางปฏิบัติ/บริหาร (วิเคราะห์จากผลจากการศึกษา Best Practice และแนวคิดทฤษฎี)
	การปรับปรุง (A)	การปรับปรุง (A)
	2.1 มีการกำกับติดตามและ ประเมินผล ความรู้ความเข้าใจ	2.1 มีการกำกับติดตามและ ประเมินผล ความรู้ความเข้าใจ หลักสูตรสถานศึกษาที่ได้จัดทำ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาแต่ละ องค์ประกอบ
	2.2 จัดทำคู่มือเพื่อปรับปรุงและ พัฒนาระบบงาน	2.2 มีการจัดทำคู่มือเพื่อปรับปรุง และพัฒนาระบบงานหลักสูตร สถานศึกษา
3. มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของ บุคลากร	การวางแผน (P)	การวางแผน (P)
	3.1 วางแผนเพื่อศึกษาสภาพ ปัจจุบัน และความต้องการของ บุคลากร	3.1 มีการวางแผนเพื่อศึกษาสภาพ ปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ของ บุคลากรในสถานศึกษา
	3.2 วางแผนประเมินความต้องการ ของสถานศึกษา	3.2 วางแผนประเมินความต้องการ ของสถานศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร สถานศึกษา
	3.3 วางแผนจัดทำเครื่องมือและ วิธีการสำรวจความต้องการของ สถานศึกษา	3.3 วางแผนจัดทำเครื่องมือและ วิธีการสำรวจความต้องการของ สถานศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร สถานศึกษา
	การปฏิบัติ (D)	การปฏิบัติ (D)
	3.1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของ บุคลากรใน สถานศึกษา	3.1 มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของ บุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับ หลักสูตรสถานศึกษา

ตาราง 14 (ต่อ)

ลำดับความต้องการจำเป็นใน กระบวนการด้านการเตรียม ความพร้อมของสถานศึกษา	ผลจากการศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธี ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	แนวทางปฏิบัติ/บริหาร (วิเคราะห์จากผลจากการศึกษา Best Practice และแนวคิดทฤษฎี)
4. สถานศึกษามีการรวบรวม เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร	การตรวจสอบ (C)	การตรวจสอบ (C)
	3.1 ตรวจสอบสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของ บุคลากรในสถานศึกษาเพื่อพัฒนา หลักสูตร	3.1 มีการตรวจสอบสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของ บุคลากรในสถานศึกษาเพื่อพัฒนา หลักสูตร
	การปรับปรุง (A)	การปรับปรุง (A)
	3.1 ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา จากผลของการศึกษาสภาพ ปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ของ บุคลากรในสถานศึกษาเพื่อ พัฒนาหลักสูตร	3.1 มีการปรับปรุง แก้ไข และ พัฒนาจากผลของการศึกษาสภาพ ปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ของ บุคลากรในสถานศึกษาเพื่อ พัฒนาหลักสูตร
	การวางแผน (P)	การวางแผน (P)
	4.1 โรงเรียนมีการวางแผนรวบรวม เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร	4.1 โรงเรียนมีการวางแผนรวบรวม เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร
	4.2 จัดทำระบบอย่างต่อเนื่อง	4.2 วางแผนระบบข้อมูลอย่าง ต่อเนื่องในรูปแบบระยะยาว
	การปฏิบัติ (D)	การปฏิบัติ (D)
	4.1 แต่งตั้งคณะทำงาน	4.1 แต่งตั้งคณะทำงานระบบ รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ
	4.2 รวบรวมเอกสารเกี่ยวกับ หลักสูตร	4.2 รวบรวมเอกสารเกี่ยวกับ หลักสูตร
	การตรวจสอบ (C)	การตรวจสอบ (C)
	4.1 มีการประเมินความพึงพอใจใน การใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศ	4.1 มีการประเมินความพึงพอใจใน การใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศ
	4.2 กำกับติดตามการใช้งานระบบ สารสนเทศข้อมูลของโรงเรียน	4.2 มีการกำกับติดตามการใช้งาน ระบบสารสนเทศข้อมูลของโรงเรียน

ตาราง 14 (ต่อ)

ลำดับความต้องการจำเป็นใน กระบวนการด้านการเตรียม ความพร้อมของสถานศึกษา	ผลจากการศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธี ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	แนวทางปฏิบัติ/บริหาร (วิเคราะห์จากผลจากการศึกษา Best Practice และแนวคิดทฤษฎี)
	การปรับปรุง (A)	การปรับปรุง (A)
	4.1 เก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามเพื่อปรับปรุงและ พัฒนา	4.1 เก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามความพึงพอใจใน ระบบข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อปรับปรุงและพัฒนา
	4.2 มีการตรวจสอบระบบข้อมูล เกี่ยวกับหลักสูตร	4.2 มีการตรวจสอบระบบข้อมูล เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา
5. สถานศึกษасร้าง เครือข่ายและแลกเปลี่ยน ประสบการณ์การจัดการ เรียนรู้	การวางแผน (P)	การวางแผน (P)
	5.1 วางแผนแต่งตั้งเครือข่าย	5.1 มีการวางแผนแต่งตั้งเครือข่าย ในการทำงาน
	การปฏิบัติ (D)	การปฏิบัติ (D)
	5.1 สร้างเครือข่ายร่วมกับชุมชน และส่วนอื่น ๆ	5.1 ร่วมสร้างเครือข่ายกับองค์กร ต่าง ๆ ทั้งภายในและนอก สถานศึกษา
	การตรวจสอบ (C)	การตรวจสอบ (C)
	5.1 กำกับติดตาม ความพึงพอใจ และการมีส่วนร่วมของเครือข่าย	5.1 มีการกำกับติดตาม ความพึง พอใจและการมีส่วนร่วมของ เครือข่ายของสถานศึกษา
	การปรับปรุง (A)	การปรับปรุง (A)
	5.1 นำผลของการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์มาปรับปรุงและ พัฒนาสถานศึกษา	5.1 มีการนำผลของการ แลกเปลี่ยนประสบการณ์มา ปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษา
6. บุคลากรมีการศึกษาดูงาน เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา	การวางแผน (P)	การวางแผน (P)
	6.1 วางแผนให้มีการศึกษาดูงาน	6.1 มีการวางแผนให้บุคลากรมี การศึกษาดูงานเกี่ยวกับหลักสูตร สถานศึกษา

ตาราง 14 (ต่อ)

ลำดับความต้องการจำเป็นใน กระบวนการด้านการเตรียม ความพร้อมของสถานศึกษา	ผลจากการศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธี ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	แนวทางปฏิบัติ/บริหาร (วิเคราะห์จากผลจากการศึกษา Best Practice และแนวคิดทฤษฎี)
	การปฏิบัติ (D)	การปฏิบัติ (D)
	6.1 ศึกษาดูงานเรื่องหลักสูตร	6.1 จัดให้บุคลากรมีการศึกษาดูงานเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา
	การตรวจสอบ (C)	การตรวจสอบ (C)
	6.1 ประเมินความรู้คณะผู้จัดทำ เพื่อทำความเข้าใจให้ถูกต้อง	6.1 มีการประเมินความรู้คณะ ผู้จัดทำเพื่อทำความเข้าใจให้ ถูกต้อง
	การปรับปรุง (A)	การปรับปรุง (A)
	6.1 ศึกษาดูงานแล้วพัฒนาและ แก้ไขข้อบกพร่องอยู่เสมอ	6.1 มีการพัฒนางานโดยการศึกษา ดูงานแล้วนำมาแก้ไขข้อบกพร่อง อยู่เสมอ
7. สถานศึกษามีการสำรวจ สภาพปัจจุบันของบุคลากร	การวางแผน (P)	การวางแผน (P)
	7.1 วางแผนการสำรวจสภาพ ปัจจุบันของบุคลากร	7.1 มีการวางแผนการสำรวจสภาพ ปัจจุบันและความพร้อมของ บุคลากรอยู่เสมอ
	การปฏิบัติ (D)	การปฏิบัติ (D)
	7.1 สำรวจสภาพปัจจุบันของ บุคลากร	7.1 มีการสำรวจสภาพปัจจุบันของ บุคลากร
	การตรวจสอบ (C)	การตรวจสอบ (C)
	7.1 ตรวจสอบสภาพปัจจุบันของ บุคลากร	7.1 มีการตรวจสอบสภาพปัจจุบัน ของบุคลากร
	การปรับปรุง (A)	การปรับปรุง (A)
	7.1 กำกับติดตาม ผลของสภาพ ปัจจุบันของบุคลากร	7.1 มีการกำกับติดตาม ผลของ สภาพปัจจุบันของบุคลากรเพื่อ ปรับปรุงและพัฒนา

จากตาราง 14 พบว่า จากการสัมภาษณ์สถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ พบว่า การสังเคราะห์การพัฒนาแนวทางการจัดทำร่างแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้ วงจรเดมมิ่ง ในกระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ประกอบด้วยแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นระบบ โดยสถานศึกษามี แนวปฏิบัติ ดังนี้

- 1.1 มีการวางแผนจัดตั้งคณะผู้จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศที่ชัดเจน (P)
- 1.2 มีการวางแผนจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ (P)
- 1.3 วางแผนระบบสารสนเทศอย่างต่อเนื่องในรูปแบบระยะยาว (P)
- 1.4 แต่งตั้งคณะทำงานระบบสารสนเทศของสถานศึกษา (D)
- 1.5 จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา (D)
- 1.6 มีการประเมินความพึงพอใจในการใช้ระบบสารสนเทศของสถานศึกษา (C)
- 1.7 มีการกำกับติดตามการใช้งานระบบสารสนเทศของสถานศึกษา (C)
- 1.8 มีการตรวจสอบระบบสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงและพัฒนา (A)
- 1.9 มีการรวบรวมข้อมูลและรายงานผลระบบสารสนเทศของสถานศึกษาอย่าง

สม่ำเสมอ (A)

2. คณะผู้จัดทำมีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร โดยสถานศึกษามีแนวปฏิบัติ ดังนี้

- 2.1 มีการเตรียมความพร้อมให้บุคลากรด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา (P)
- 2.2 มีการวางแผนจัดอบรมให้ความรู้กับบุคลากรเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (P)
- 2.3 มีการวางแผนจัดระบบงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถและความถนัดของผู้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (P)
- 2.4 มีการจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจสำหรับคณะผู้จัดทำเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา (D)
- 2.5 มีการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับคณะผู้จัดทำก่อนจัดทำหลักสูตรทุกครั้ง (C)
- 2.6 มีการกำกับติดตามและประเมินผล ความรู้ความเข้าใจหลักสูตรสถานศึกษาที่ได้จัดทำ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาแต่ละองค์ประกอบ (A)
- 2.7 มีการจัดทำคู่มือเพื่อปรับปรุงและพัฒนาระบบงานหลักสูตรสถานศึกษา (A)

3. มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของบุคลากร โดยสถานศึกษามีแนวปฏิบัติ ดังนี้

3.1 มีการวางแผนเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของบุคลากรในสถานศึกษา (P)

3.2 วางแผนประเมินความต้องการของสถานศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา (P)

3.3 วางแผนจัดทำเครื่องมือและวิธีการสำรวจความต้องการของสถานศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา (P)

3.4 มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา (D)

3.5 มีการตรวจสอบสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตร (C)

3.6 มีการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาจากผลของการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของ บุคลากรในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตร(A)

4. สถานศึกษามีการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร

4.1 โรงเรียนมีการวางแผนรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร (P)

4.2 วางแผนระบบข้อมูลอย่างต่อเนื่องในรูปแบบระยะยาว (P)

4.3 แต่งตั้งคณะทำงานระบบรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ (D)

4.4 รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร (D)

4.5 มีการประเมินความพึงพอใจในการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศ (C)

4.6 มีการกำกับติดตามการใช้งานระบบสารสนเทศข้อมูลของโรงเรียน (C)

4.7 เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามความพึงพอใจในระบบข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อปรับปรุงและพัฒนา (A)

4.8 มีการตรวจสอบระบบข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา (A)

5. สถานศึกษาสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนรู้

5.1 มีการวางแผนแต่งตั้งเครือข่ายในการทำงาน (P)

5.2 ร่วมสร้างเครือข่ายกับองค์กรต่างๆ ทั้งภายในและนอกสถานศึกษา (D)

5.3 มีการกำกับติดตามความพึงพอใจและการมีส่วนร่วมของเครือข่ายของสถานศึกษา (C)

5.4 มีการนำผลของการแลกเปลี่ยนประสบการณ์มาปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษา(A)

6. บุคลากรมีการศึกษาดูงานเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา

- 6.1 มีการวางแผนให้บุคลากรมีการศึกษาดูงานเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา (P)
- 6.2 จัดให้บุคลากรมีการศึกษาดูงานเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา (D)
- 6.3 มีการประเมินความรู้คณะผู้จัดทำเพื่อทำความเข้าใจให้ถูกต้อง (C)
- 6.4 มีการพัฒนางานโดยการศึกษาดูงานแล้วนำมาแก้ไขข้อบกพร่องอยู่เสมอ (A)
- 7. สถานศึกษามีการสำรวจสภาพปัจจุบันของบุคลากร
 - 7.1 มีการวางแผนการสำรวจสภาพปัจจุบันและความพร้อมของบุคลากรอยู่เสมอ(P)
 - 7.2 มีการสำรวจสภาพปัจจุบันของบุคลากร(D)
 - 7.3 มีการตรวจสอบสภาพปัจจุบันของบุคลากร(C)
 - 7.4 มีการกำกับติดตาม ผลของสภาพปัจจุบันของบุคลากรเพื่อปรับปรุงและพัฒนา (A)

ตาราง 15 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ในกระบวนการด้านการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา

ลำดับความต้องการจำเป็นในกระบวนการด้านการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา	ผลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	แนวทางปฏิบัติ/บริหาร (วิเคราะห์จากผลจากการศึกษา Best Practice และแนวคิดทฤษฎี)
1. มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบให้ครบถ้วน	การวางแผน (P)	การวางแผน (P)
	1.1 วางแผนทำหลักสูตรแต่ละองค์ประกอบให้ครบ	1.1มีการวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบให้ครบถ้วน
	1.2 วางแผนแต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบชัดเจนตามหัวข้อขององค์ประกอบ	1.2 มีการวางแผนแต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบชัดเจนตามหัวข้อขององค์ประกอบ
	การปฏิบัติ (D)	การปฏิบัติ (D)
	1.1 แต่งตั้งคณะทำงานชัดเจน	1.1 มีการแต่งตั้งคณะจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบให้ชัดเจน

ตาราง 15 (ต่อ)

ลำดับความต้องการจำเป็นใน กระบวนการด้านการจัดทำ และใช้หลักสูตรสถานศึกษา	ผลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธี ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	แนวทางปฏิบัติ/บริหาร (วิเคราะห์จากผลจากการศึกษา Best Practice และแนวคิดทฤษฎี)
	1.2 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ ละองค์ประกอบให้ครบถ้วน	1.2 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ ละองค์ประกอบให้ครบถ้วน
	การตรวจสอบ (C)	การตรวจสอบ (C)
	1.1 มีการประเมินความพึงพอใจใน การใช้หลักสูตรสถานศึกษา	1.1 มีการประเมินความพึงพอใจใน การใช้หลักสูตรสถานศึกษา
	1.2 มีการกำกับติดตาม หลักสูตร สถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบว่า ครบถ้วนหรือไม่	1.2 มีการกำกับติดตาม หลักสูตร สถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบว่า ครบถ้วนหรือไม่
	การปรับปรุง (A)	การปรับปรุง (A)
	1.1 มีการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร สถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบตาม ข้อเสนอแนะ	1.1 มีการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร สถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบตาม ข้อเสนอแนะ
	1.2 มีการประเมินคุณภาพหลักสูตร สถานศึกษาสม่ำเสมอ	1.2 มีการประเมินคุณภาพหลักสูตร สถานศึกษาสม่ำเสมอ
2. สถานศึกษาจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการจัดทำ หลักสูตร	การวางแผน (P)	การวางแผน (P)
	2.1 มีการเตรียมความพร้อมจัดสิ่ง อำนวยความสะดวกต่างๆ ต่อการ จัดทำหลักสูตร	2.1 มีการเตรียมความพร้อมจัดสิ่ง อำนวยความสะดวกต่างๆ ต่อการ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
	การปฏิบัติ (D)	การปฏิบัติ (D)
	2.1 จัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อ การจัดทำหลักสูตร	2.1 จัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เช่น ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ทรัพยากรด้านต่าง ๆ บุคลากร เป็นต้น

ตาราง 15 (ต่อ)

ลำดับความต้องการจำเป็นใน กระบวนการด้านการจัดทำ และใช้หลักสูตรสถานศึกษา	ผลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธี ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	แนวทางปฏิบัติ/บริหาร (วิเคราะห์จากผลจากการศึกษา Best Practice และแนวคิดทฤษฎี)
	2.2 มีการจัดสรรงบประมาณให้ เพียงพอต่อความต้องการ สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดทำหลักสูตร	2.2 มีการจัดสรรงบประมาณให้ เพียงพอต่อความต้องการ สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา
	การตรวจสอบ (C)	การตรวจสอบ (C)
	2.1 ตรวจสอบการจัดสรร งบประมาณต่อการจัดทำหลักสูตร	2.1 มีการตรวจสอบการจัดสรร งบประมาณต่อการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา
	การปรับปรุง (A)	การปรับปรุง (A)
	2.1 มีการกำกับติดตามและ ประเมินผล ความต้องการสำหรับสิ่ง อำนวยความสะดวก ในการจัดทำ หลักสูตร	2.1 มีการกำกับติดตามและ ประเมินผล ความต้องการสำหรับสิ่ง อำนวยความสะดวก ในการจัดทำ หลักสูตร
	การวางแผน (P)	การวางแผน (P)
	3.1 วางแผนในการจัดทำคู่มือให้มี ประสิทธิภาพ	3.1 มีการวางแผนเพื่อจัดทำคู่มือให้ มีประสิทธิภาพ
	การปฏิบัติ (D)	การปฏิบัติ (D)
3. มีการจัดทำคู่มือครูใน การศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร	3.1 มีการจัดทำคู่มือครูในการศึกษา เกี่ยวกับหลักสูตร	3.1 มีการจัดทำคู่มือครูในการศึกษา เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา
	3.2 มีเอกสารให้ศึกษาเพิ่มเติม เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร	3.2 มีเอกสารให้ศึกษาเพิ่มเติม เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา
	การตรวจสอบ (C)	การตรวจสอบ (C)
	3.1 มีการตรวจสอบความเหมาะสม ของคู่มือที่ใช้ในการจัดทำหลักสูตร	3.1 มีการตรวจสอบความเหมาะสม ของคู่มือที่ใช้ในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา

ตาราง 15 (ต่อ)

ลำดับความต้องการจำเป็นใน กระบวนการด้านการจัดทำ และใช้หลักสูตรสถานศึกษา	ผลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธี ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	แนวทางปฏิบัติ/บริหาร (วิเคราะห์จากผลจากการศึกษา Best Practice และแนวคิดทฤษฎี)
4. มีการศึกษาวิเคราะห์ ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	การปรับปรุง (A)	การปรับปรุง (A)
	3.1 ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาคู่มือ ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	3.1 มีการปรับปรุง แก้ไข และ พัฒนาคู่มือในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา
	การวางแผน (P)	การวางแผน (P)
	4.1 วางแผนเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	4.1 วางแผนเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
	4.2 จัดเตรียมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	4.2 จัดเตรียมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
	การปฏิบัติ (D)	การปฏิบัติ (D)
	4.1 แต่งตั้งคณะทำงานวิเคราะห์ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับหลักสูตร สถานศึกษา	4.1 แต่งตั้งคณะทำงานวิเคราะห์ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับหลักสูตร สถานศึกษา
	การตรวจสอบ (C)	การตรวจสอบ (C)
	4.1 มีการประเมินความถูกต้องใน การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร	4.1 มีการประเมินความถูกต้องใน การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร
	การปรับปรุง (A)	การปรับปรุง (A)
5. สถานศึกษามีการแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินงาน	4.1 ปรับปรุงและพัฒนา การวิเคราะห์ข้อมูลของหลักสูตร สถานศึกษา	4.1 ปรับปรุงและพัฒนา การวิเคราะห์ข้อมูลของหลักสูตร สถานศึกษา
	การวางแผน (P)	การวางแผน (P)
	5.1 วางแผนจัดตั้งคณะทำงาน	5.1 มีการวางแผนจัดตั้ง คณะดำเนินงาน
	การปฏิบัติ (D)	การปฏิบัติ (D)
	5.1 จัดตั้งคณะทำงาน	5.1 มีการแต่งตั้งคณะดำเนินงาน

ตาราง 15 (ต่อ)

ลำดับความต้องการจำเป็นใน กระบวนการด้านการจัดทำ และใช้หลักสูตรสถานศึกษา	ผลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธี ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	แนวทางปฏิบัติ/บริหาร (วิเคราะห์จากผลจากการศึกษา Best Practice และแนวคิดทฤษฎี)
	การตรวจสอบ (C)	การตรวจสอบ (C)
	5.1 มีการตรวจสอบคณะ ดำเนินงานอยู่เสมอ	5.1 มีการตรวจสอบคณะ ดำเนินงานอยู่เสมอ
	การปรับปรุง (A)	การปรับปรุง (A)
	5.1 มีการกำกับติดตามคณะ ดำเนินงาน	5.1 มีการกำกับติดตามคณะ ดำเนินงาน
6. มีการประชุมครูและ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง	การวางแผน (P)	การวางแผน (P)
	6.1 มีการวางแผนประชุมครูและ บุคลากรที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ	6.1 มีการวางแผนประชุมครูและ บุคลากรที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ
	การปฏิบัติ (D)	การปฏิบัติ (D)
	6.1 มีการประชุมครูและบุคลากรที่ เกี่ยวข้อง	6.1 มีการประชุมครูและบุคลากรที่ เกี่ยวข้อง
	การตรวจสอบ (C)	การตรวจสอบ (C)
	6.1 มีการตรวจสอบประสิทธิภาพ ของการประชุมครู	6.1 มีการตรวจสอบประสิทธิภาพ ของการประชุมครูและบุคลากรที่ เกี่ยวข้อง
	การปรับปรุง (A)	การปรับปรุง (A)
	6.1 มีการปรับปรุงและพัฒนาการ ประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	6.1 มีการปรับปรุงและพัฒนาการ ประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
7. หลักสูตรผ่านการ พิจารณาเห็นชอบของ คณะกรรมการสถานศึกษา	การวางแผน (P)	การวางแผน (P)
	7.1 วางแผนดำเนินงานให้หลักสูตร ผ่านการพิจารณาเห็นชอบของ คณะกรรมการสถานศึกษา	7.1 วางแผนดำเนินงานให้หลักสูตร ผ่านการพิจารณาเห็นชอบของ คณะกรรมการสถานศึกษา

ตาราง 15 (ต่อ)

ลำดับความต้องการจำเป็นใน กระบวนการด้านการจัดทำ และใช้หลักสูตรสถานศึกษา	ผลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธี ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	แนวทางปฏิบัติ/บริหาร (วิเคราะห์จากผลจากการศึกษา Best Practice และแนวคิดทฤษฎี)
	การปฏิบัติ (D)	การปฏิบัติ (D)
	7.1 หลักสูตรผ่านการพิจารณา เห็นชอบของคณะกรรมการ สถานศึกษา	7.1 หลักสูตรผ่านการพิจารณา เห็นชอบของคณะกรรมการ สถานศึกษา
	การตรวจสอบ (C)	การตรวจสอบ (C)
	7.1 มีการตรวจสอบการพิจารณา เห็นชอบของคณะกรรมการ สถานศึกษา	7.1 มีการตรวจสอบการพิจารณา เห็นชอบของคณะกรรมการ สถานศึกษา
	การปรับปรุง (A)	การปรับปรุง (A)
	7.1 กำกับติดตามประเมินผลการ พิจารณาเห็นชอบของ คณะกรรมการสถานศึกษา	7.1 มีการกำกับติดตามประเมินผล การพิจารณาเห็นชอบของ คณะกรรมการสถานศึกษา

จากตาราง 15 พบว่า จากการสัมภาษณ์สถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ พบว่า การสังเคราะห์การพัฒนาแนวทางการจัดทำร่างแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง ในกระบวนการด้านการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วยแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบให้ครบถ้วน โดยสถานศึกษามีแนวปฏิบัติ ดังนี้
 - 1.1 มีการวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบให้ครบถ้วน (P)
 - 1.2 มีการวางแผนแต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบชัดเจนตามหัวข้อองค์ประกอบ (P)
 - 1.3 มีการแต่งตั้งคณะจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบให้ชัดเจน (D)
 - 1.4 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบให้ครบถ้วน (D)
 - 1.5 มีการประเมินความพึงพอใจในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา (C)
 - 1.6 มีการกำกับติดตาม หลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบว่าครบถ้วนหรือไม่

(C)

1.7 มีการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบตามข้อเสนอแนะ

(A)

1.8 มีการประเมินคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษาสม่ำเสมอ (A)

2. สถานศึกษาจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการจัดทำหลักสูตร โดยสถานศึกษามีแนวปฏิบัติ ดังนี้

2.1 มีการเตรียมความพร้อมจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (P)

2.2 จัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เช่น ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ทรัพยากรด้านต่าง ๆ บุคลากร เป็นต้น (D)

2.3 มีการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการ สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (D)

2.4 มีการตรวจสอบการจัดสรรงบประมาณต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (C)

2.5 มีการกำกับติดตามและประเมินผล ความต้องการสำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดทำหลักสูตร (A)

3. มีการจัดทำคู่มือครูในการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร โดยสถานศึกษามีแนวปฏิบัติ ดังนี้

3.1 มีการวางแผนเพื่อจัดทำคู่มือให้มีประสิทธิภาพ (P)

3.2 มีการจัดทำคู่มือครู ในการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา (D)

3.3 มีเอกสารให้ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (D)

3.4 มีการตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือที่ใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

(C)

3.5 มีการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาคู่มือในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (A)

4. มีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

4.1 วางแผนเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง (P)

4.2 จัดเตรียมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง (P)

4.4 แต่งตั้งคณะทำงานวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา (D)

4.5 มีการประเมินความถูกต้องในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร (C)

4.6 ปรับปรุงและพัฒนา การวิเคราะห์ข้อมูลของหลักสูตรสถานศึกษา (A)

5. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน

5.1 มีการวางแผนจัดตั้งคณะดำเนินงาน (P)

5.2 มีการแต่งตั้งคณะดำเนินงาน (D)

5.3 มีการตรวจสอบคณะดำเนินงานอยู่เสมอ (C)

- 5.4 มีการกำกับติดตามคณะดำเนินงาน (A)
6. มีการประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- 6.1 มีการวางแผนประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ (P)
- 6.2 มีการประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง (D)
- 6.3 มีการตรวจสอบประสิทธิภาพของการประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง (C)
- 6.4 มีการปรับปรุงและพัฒนาการประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง (A)
7. หลักสูตรผ่านการพิจารณาเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา
- 7.1 วางแผนดำเนินงานให้หลักสูตรผ่านการพิจารณาเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา (P)
- 7.2 หลักสูตรผ่านการพิจารณาเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา (D)
- 7.3 มีการตรวจสอบการพิจารณาเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา (C)
- 7.4 มีการกำกับติดตามประเมินผลการพิจารณาเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา (A)

ตาราง 16 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ในกระบวนการด้านการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา

ลำดับความต้องการจำเป็นในกระบวนการด้านการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา	ผลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	แนวทางปฏิบัติ/บริหาร (วิเคราะห์จากผลจากการศึกษา Best Practice และแนวคิดทฤษฎี)
1. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรของทุกฝ่าย	การวางแผน (P)	การวางแผน (P)
	1.1 มีการวางแผนมอบหมายให้มีคณะทำงานมีบทบาทอย่างจริงจังทุกฝ่าย	1.1 มีการวางแผนมอบหมายให้มีคณะทำงาน ซึ่งต้องดำเนินงานและมีบทบาทอย่างจริงจังทุกฝ่าย
	1.2 มีการวางแผนงานให้ครูมีส่วนร่วม	1.2 มีการวางแผนงานให้ครูมีส่วนร่วมทุกฝ่ายในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ตาราง 16 (ต่อ)

ลำดับความต้องการจำเป็นใน กระบวนการด้านการส่งเสริม สนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา	ผลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธี ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	แนวทางปฏิบัติ/บริหาร (วิเคราะห์จากผลจากการศึกษา Best Practice และแนวคิดทฤษฎี)
	การปฏิบัติ (D)	การปฏิบัติ (D)
	1.1 บริหารทรัพยากรบุคลากรอย่าง มีประสิทธิภาพ มีส่วนร่วม	1.1 มีการบริหารทรัพยากรบุคลากร อย่างมีประสิทธิภาพ มีส่วนร่วม เพราะครูจะเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่าง มากในการจัดประสบการณ์การ เรียนรู้จึงควรจัดให้ครูได้สอนตรง ตามความรู้ความสามารถ และ ความถนัด รวมทั้งการพัฒนาครู อย่างต่อเนื่อง
	การตรวจสอบ (C)	การตรวจสอบ (C)
	1.1 มีการประเมินความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร ทุกฝ่าย	1.1 มีการประเมินความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร ทุกฝ่าย และวางแผนการพัฒนา บุคลากรให้เป็นรูปธรรม ทั้งแผน ระยะสั้นและแผนระยะยาว
	การปรับปรุง (A)	การปรับปรุง (A)
	1.1 ให้ฝ่ายต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการ วางแผน พัฒนาหลักสูตร และ ตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา	1.1 ให้ฝ่ายต่าง ๆ ทั้งผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ครู และนักเรียน ซึ่งเป็นผู้ได้รับผลโดยตรงจากการใช้ หลักสูตร ได้มีส่วนร่วมในการ วางแผน พัฒนาหลักสูตร และ ตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา
2. สถานศึกษามีการจัดระบบ การบริหารงานหลักสูตรที่มี ประสิทธิภาพ	การวางแผน (P)	การวางแผน (P)
	2.1วางแผนจัดระบบการบริหารงาน หลักสูตรในระยะยาว	2.1 มีการวางแผนจัดระบบ การบริหารงานหลักสูตรสถานศึกษา ในระยะยาว

ตาราง 16 (ต่อ)

ลำดับความต้องการจำเป็นใน กระบวนการด้านการส่งเสริม สนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา	ผลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธี ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	แนวทางปฏิบัติ/บริหาร (วิเคราะห์จากผลจากการศึกษา Best Practice และแนวคิดทฤษฎี)
	การปฏิบัติ (D)	การปฏิบัติ (D)
	2.1 จัดระบบการบริหารงาน หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ	2.1 มีการจัดระบบการบริหารงาน หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ทั้งระบบ การใช้หลักสูตร เช่น แหล่งการเรียนรู้ ครูผู้สอนและนักเรียนการพัฒนาสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน เป็นต้น
	การตรวจสอบ (C)	การตรวจสอบ (C)
	2.1 พัฒนาหลักสูตร และติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่าง เป็นระบบ	2.1 มีการพัฒนาหลักสูตร และ ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร อย่างเป็นระบบ
	การปรับปรุง (A)	การปรับปรุง (A)
	2.1 คณะผู้จัดทำมีการกำกับติดตาม และประเมินผล เกี่ยวกับระบบ บริหารงานหลักสูตรสถานศึกษาที่ ได้จัดทำ	2.1 คณะผู้จัดทำมีการกำกับติดตาม และประเมินผล เกี่ยวกับระบบ บริหารงานหลักสูตรสถานศึกษาที่ ได้จัดทำ
3. มีการจัดสรรการใช้ ทรัพยากรของสถานศึกษาได้ อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า	การวางแผน (P)	การวางแผน (P)
	3.1 มีการวางแผนใช้งบประมาณ อย่างเหมาะสม	3.1 มีการวางแผนใช้งบประมาณใน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อย่างเหมาะสม สื่อวัสดุอุปกรณ์ เอกสารที่เกี่ยวข้อง
	การปฏิบัติ (D)	การปฏิบัติ (D)
	3.1 จัดสรรการใช้ทรัพยากรของ สถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม	3.1 มีการจัดสรรการใช้ทรัพยากร ของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม ที่เอื้ออำนวยในการใช้หลักสูตรให้มี ประสิทธิภาพ และบรรลุผลสำเร็จ ตามเป้าหมายที่ต้องการ

ตาราง 16 (ต่อ)

ลำดับความต้องการจำเป็นใน กระบวนการด้านการส่งเสริม สนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา	ผลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธี ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	แนวทางปฏิบัติ/บริหาร (วิเคราะห์จากผลจากการศึกษา Best Practice และแนวคิดทฤษฎี)
	การตรวจสอบ (C)	การตรวจสอบ (C)
	3.1 ตรวจสอบการจัดสรร งบประมาณสำหรับการพัฒนา หลักสูตร และติดตามประเมินผล การใช้หลักสูตร	3.1 มีการตรวจสอบการจัดสรร งบประมาณสำหรับการพัฒนา หลักสูตร และติดตามประเมินผล การใช้หลักสูตร
	การปรับปรุง (A)	การปรับปรุง (A)
	3.1 ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา การใช้งบประมาณในแต่ละครั้งของ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	3.1 มีการปรับปรุง แก้ไข และ พัฒนาการใช้งบประมาณในแต่ละ ครั้งของการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา
4. สถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการนำเสนอ หรือเผยแพร่ ผลงานทาง วิชาการ	การวางแผน (P)	การวางแผน (P)
	4.1 วางแผนส่งเสริมสนับสนุน ให้มี การนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงาน ทางวิชาการ แก่ครู และบุคลากร ทางการศึกษา	4.1 วางแผนส่งเสริมสนับสนุน ให้มี การนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงาน ทางวิชาการ แก่ครู และบุคลากร ทางการศึกษา
	การปฏิบัติ (D)	การปฏิบัติ (D)
	4.1 นำเสนอหรือเผยแพร่ผลงาน ทางวิชาการ แก่ครู และบุคลากร ทางการศึกษา	4.1 มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ ผลงานทางวิชาการ แก่ครู และ บุคลากรทางการศึกษา
	การตรวจสอบ (C)	การตรวจสอบ (C)
	4.1 ตรวจสอบการนำเสนอหรือ เผยแพร่ผลงานทางวิชาการของครู และบุคลากรทางการศึกษา	4.1 ตรวจสอบการนำเสนอหรือ เผยแพร่ผลงานทางวิชาการของครู และบุคลากรทางการศึกษา
	4.2 มีการกำกับติดตามการนำเสนอ หรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ	4.2 มีการกำกับติดตามการนำเสนอ หรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

ตาราง 16 (ต่อ)

ลำดับความต้องการจำเป็นใน กระบวนการด้านการส่งเสริม สนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา	ผลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธี ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	แนวทางปฏิบัติ/บริหาร (วิเคราะห์จากผลจากการศึกษา Best Practice และแนวคิดทฤษฎี)
	การปรับปรุง (A)	การปรับปรุง (A)
	4.1 ปรับปรุงและพัฒนาการนำเสนอ หรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ	4.1 ปรับปรุงและพัฒนาการนำเสนอ หรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
5. มีการสร้างบรรยากาศการ ร่วมคิด ร่วมทำในองค์กร	การวางแผน (P)	การวางแผน (P)
	5.1 มีการวางแผนสร้างบรรยากาศ การร่วมคิด ร่วมทำในองค์กร	5.1 มีการวางแผนสร้างบรรยากาศ การร่วมคิด ร่วมทำในองค์กร
	การปฏิบัติ (D)	การปฏิบัติ (D)
	5.1 สร้างบรรยากาศการร่วมคิด ร่วมทำในองค์กร	5.1 สร้างบรรยากาศการร่วมคิด ร่วมทำในองค์กร
	การตรวจสอบ (C)	การตรวจสอบ (C)
	5.1 ตรวจสอบบรรยากาศการร่วม คิด ร่วมทำในองค์กร	5.1 มีการตรวจสอบบรรยากาศการ ร่วมคิด ร่วมทำในองค์กร
	การปรับปรุง (A)	การปรับปรุง (A)
	5.1 ประเมินผลและปรับปรุงการ สร้างบรรยากาศการร่วมคิด ร่วมทำ ในองค์กร	5.1 มีการประเมินผลและปรับปรุง การสร้างบรรยากาศการร่วมคิด ร่วมทำในองค์กร
6. มีการสนับสนุนให้มีระบบ ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ ในการพัฒนาหลักสูตร	การวางแผน (P)	การวางแผน (P)
	6.1 มีการวางแผนสนับสนุนให้มี ระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น	6.1 มีการวางแผนสนับสนุนให้มี ระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ ในการพัฒนาหลักสูตร
	การปฏิบัติ (D)	การปฏิบัติ (D)
	6.1 สนับสนุนให้มีระบบข้อมูล พื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ในการพัฒนา หลักสูตร	6.1 สนับสนุนให้มีระบบข้อมูล พื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ในการพัฒนา หลักสูตร

ตาราง 16 (ต่อ)

ลำดับความต้องการจำเป็นใน กระบวนการด้านการส่งเสริม สนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา	ผลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธี ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	แนวทางปฏิบัติ/บริหาร (วิเคราะห์จากผลจากการศึกษา Best Practice และแนวคิดทฤษฎี)
	การตรวจสอบ (C)	การตรวจสอบ (C)
	6.1 มีการตรวจสอบการสนับสนุน ให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น เพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร	6.1 มีการตรวจสอบการสนับสนุน ให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น เพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร
	การปรับปรุง (A)	การปรับปรุง (A)
	6.1 มีการปรับปรุงการสนับสนุนให้ มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น เพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร	6.1 มีการปรับปรุงการสนับสนุนให้ มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น เพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร
7. สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ระหว่างครูและ บุคลากรทางการศึกษา	การวางแผน (P)	การวางแผน (P)
	7.1 วางแผนการส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง ครูและบุคลากรทางการศึกษา	7.1 วางแผนการส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง ครูและบุคลากรทางการศึกษา
	การปฏิบัติ (D)	การปฏิบัติ (D)
	7.1 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและ บุคลากรทางการศึกษา	7.1 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและ บุคลากรทางการศึกษา
	การตรวจสอบ (C)	การตรวจสอบ (C)
	7.1 ตรวจสอบการส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง ครูและบุคลากรทางการศึกษา	7.1 ตรวจสอบการส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง ครูและบุคลากรทางการศึกษา
	การปรับปรุง (A)	การปรับปรุง (A)
	7.1 ปรับปรุงการส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง ครูและบุคลากรทางการศึกษา	7.1 ปรับปรุงการส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง ครูและบุคลากรทางการศึกษา

จากตาราง 16 พบว่า จากการสัมภาษณ์สถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ พบว่า
การสังเคราะห์การพัฒนาแนวทางการจัดทำร่างแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจร

เดิมมี ในกระบวนการด้านการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วยแนวทาง
การดำเนินงาน ดังนี้

1.ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรของทุกฝ่าย โดยสถานศึกษามีแนวปฏิบัติ
ดังนี้

1.1 มีการวางแผนมอบหมายให้มีคณะทำงาน ซึ่งต้องดำเนินงานและมีบทบาทอย่าง
จริงจังทุกฝ่าย (P)

1.2 มีการวางแผนงานให้ครูมีส่วนร่วมทุกฝ่ายในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (P)

1.3 มีการบริหารทรัพยากรบุคคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ มีส่วนร่วม เพราะครูจะ
เป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างมากในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จึงควรจัดให้ครูได้สอนตรงตามความรู้
ความสามารถ และความถนัด รวมทั้งการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง (D)

1.4 มีการประเมินความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรทุกฝ่าย และ
วางแผนการพัฒนาบุคลากรให้เป็นรูปธรรม ทั้งแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว (C)

1.5 ให้ฝ่ายต่าง ๆ ทั้งผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ครู และนักเรียน ซึ่งเป็นผู้ได้รับผล
โดยตรงจากการใช้หลักสูตร ได้มีส่วนร่วมในการ วางแผน พัฒนาหลักสูตร และตรวจสอบคุณภาพ
การจัดการศึกษา (A)

2. สถานศึกษามีการจัดระบบการบริหารงานหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ โดยสถานศึกษา
มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

2.1 มีการวางแผนจัดระบบการบริหารงานหลักสูตรสถานศึกษาในระยะยาว (P)

2.2 มีการจัดระบบการบริหารงานหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ทั้งระบบการใช้
หลักสูตร เช่น แหล่งการเรียนรู้ ครูผู้สอนและนักเรียน การพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน
 เป็นต้น (D)

2.3 มีการพัฒนาหลักสูตร และติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็น
ระบบ (C)

2.4 คณะผู้จัดทำมีการกำกับติดตามและประเมินผล เกี่ยวกับระบบบริหารงาน
หลักสูตรสถานศึกษาที่ได้จัดทำ (A)

3. มีการจัดสรรการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า
โดยสถานศึกษามีแนวปฏิบัติ ดังนี้

3.1 มีการวางแผนใช้งบประมาณในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเหมาะสม
สื่อวัสดุอุปกรณ์ เอกสารที่เกี่ยวข้อง (P)

3.2 มีการจัดสรรการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมที่เอื้ออำนวย
ในการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ และบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ (D)

3.3 มีการตรวจสอบการจัดสรรงบประมาณสำหรับการพัฒนาหลักสูตร และติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร (C)

3.4 มีการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการใช้งบประมาณในแต่ละครั้งของการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา (A)

4. สถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ ผลงานทางวิชาการ

4.1 วางแผนส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ แก่ครู และบุคลากรทางการศึกษา (P)

4.2 มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ แก่ครู และบุคลากรทางการ ศึกษา (D)

4.3 ตรวจสอบการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของครู และบุคลากร ทางการศึกษา (C)

4.4 มีการกำกับติดตามการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ (C)

4.5 ปรับปรุงและพัฒนาการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ (A)

5. มีการสร้างบรรยากาศการร่วมคิด ร่วมทำในองค์กร

5.1 มีการวางแผนสร้างบรรยากาศการร่วมคิด ร่วมทำในองค์กร (P)

5.2 สร้างบรรยากาศการร่วมคิด ร่วมทำในองค์กร (D)

5.3 มีการตรวจสอบบรรยากาศการร่วมคิด ร่วมทำในองค์กร (C)

5.4 มีการประเมินผลและปรับปรุงการสร้างบรรยากาศการร่วมคิดร่วมทำ ในองค์กร (A)

6. มีการสนับสนุนให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร

6.1 มีการวางแผนสนับสนุนให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ในการพัฒนา หลักสูตร (P)

6.2 สนับสนุนให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร (D)

6.3 มีการตรวจสอบการสนับสนุนให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ในการ พัฒนาหลักสูตร (C)

6.4 มีการปรับปรุงการสนับสนุนให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ในการ พัฒนาหลักสูตร (A)

7. สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากร ทางการศึกษา

7.1 วางแผนการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากร ทางการศึกษา (P)

7.2 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา (D)

7.3 ตรวจสอบการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา (C)

7.4 ปรับปรุงการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา (A)

ตาราง 17 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ในกระบวนการด้านการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา

ลำดับความต้องการจำเป็นในกระบวนการด้านการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา	ผลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	แนวทางปฏิบัติ/บริหาร (วิเคราะห์จากผลจากการศึกษา Best Practice และแนวคิดทฤษฎี)
1. สถานศึกษามีการสรุปผลการประเมินและนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	การวางแผน (P)	การวางแผน (P)
	1.1 มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อการขับเคลื่อนหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกัน และมีแผนการดำเนินการอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม	1.1 มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อการขับเคลื่อนหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกัน และมีแผนการดำเนินการอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม
	การปฏิบัติ (D)	การปฏิบัติ (D)
	1.1 มีการสรุปผลการประเมินและนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	1.1 มีการสรุปผลการประเมินและนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
	การตรวจสอบ (C)	การตรวจสอบ (C)
	1.1 สถานศึกษาตรวจสอบผลการประเมินและนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	1.1 มีการตรวจสอบผลการประเมินและนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

ตาราง 17 (ต่อ)

ลำดับความต้องการจำเป็นใน กระบวนการด้านการกำกับติดตาม และประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา	ผลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธี ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	แนวทางปฏิบัติ/บริหาร (วิเคราะห์จากผลจากการศึกษา Best Practice และแนวคิดทฤษฎี)
2. สถานศึกษามีการให้ ความสำคัญกับการประเมิน คุณภาพผู้เรียน	การปรับปรุง (A)	การปรับปรุง (A)
	1.1 มีการปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษาเป็น ระยะอย่างสม่ำเสมอ	1.1 มีการปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษาเป็น ระยะอย่างสม่ำเสมอ
	การวางแผน (P)	การวางแผน (P)
	2.1 มีการเตรียมความพร้อม สถานศึกษาจัดระบบประกัน คุณภาพที่เน้นการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน	2.1 มีการเตรียมความพร้อม สถานศึกษาจัดระบบประกัน คุณภาพที่เน้นการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน
	2.2 มีการวางแผนพัฒนาการเน้น ผลคุณภาพผู้เรียน มีการรายงาน ผลเป็นระยะ ๆ และนำผลมาใช้ใน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	2.2 มีการวางแผนพัฒนาการเน้น ผลคุณภาพผู้เรียน มีการรายงาน ผลเป็นระยะ ๆ และนำผลมาใช้ใน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน
	การปฏิบัติ (D)	การปฏิบัติ (D)
	2.1 มีการประเมินคุณภาพ ผู้เรียน	2.1 มีการประเมินคุณภาพ ผู้เรียนเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ
	การตรวจสอบ (C)	การตรวจสอบ (C)
	2.2 มีการตรวจสอบและกำกับ ติดตามการประเมินคุณภาพผู้เรียน	2.2 มีการตรวจสอบและกำกับ ติดตามการประเมินคุณภาพผู้เรียน
	การปรับปรุง (A)	การปรับปรุง (A)
	2.1 มีการติดตามการประเมิน คุณภาพผู้เรียน	2.1 มีการติดตามการประเมิน คุณภาพผู้เรียน

ตาราง 17 (ต่อ)

ลำดับความต้องการจำเป็นใน กระบวนการด้านการกำกับติดตาม และประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา	ผลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธี ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	แนวทางปฏิบัติ/บริหาร (วิเคราะห์จากผลจากการศึกษา Best Practice และแนวคิดทฤษฎี)
3. สถานศึกษามีการจัดระบบการ ประกันคุณภาพภายในและการ เตรียมความพร้อมสำหรับประกัน คุณภาพภายนอก	การวางแผน (P)	การวางแผน (P)
	3.1 มีการวางแผนการดำเนินการ ประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยมีแผนพัฒนาคุณภาพ มีเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจน	3.1 มีการวางแผนการดำเนินการ ประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยมีแผนพัฒนาคุณภาพ มีเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจน
	3.2 มีการวางแผนจัดระบบ การประกันคุณภาพภายในและ การเตรียมความพร้อมสำหรับ ประกันคุณภาพภายนอก	3.2 มีการวางแผนจัดระบบ การประกันคุณภาพภายในและ การเตรียมความพร้อมสำหรับ ประกันคุณภาพภายนอก
	การปฏิบัติ (D)	การปฏิบัติ (D)
	3.1 จัดระบบการประกันคุณภาพ ภายในและการเตรียมความพร้อม สำหรับประกันคุณภาพภายนอก	3.1 มีการจัดระบบการประกัน คุณภาพภายในและการเตรียม ความพร้อมสำหรับประกัน คุณภาพภายนอก
	การตรวจสอบ (C)	การตรวจสอบ (C)
	3.1 มีการตรวจสอบระบบ การประกันคุณภาพภายในและ การเตรียมความพร้อมสำหรับ ประกันคุณภาพภายนอก	3.1 มีการตรวจสอบระบบ การประกันคุณภาพภายในและ การเตรียมความพร้อมสำหรับ ประกันคุณภาพภายนอก
	การปรับปรุง (A)	การปรับปรุง (A)
	3.1 ปรับปรุงและพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายในและการ เตรียมความพร้อมสำหรับประกัน คุณภาพภายนอก	3.1 มีการปรับปรุงและพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในและ การเตรียมความพร้อมสำหรับ ประกันคุณภาพภายนอก

ตาราง 17 (ต่อ)

ลำดับความต้องการจำเป็นใน กระบวนการด้านการกำกับติดตาม และประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา	ผลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธี ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	แนวทางปฏิบัติ/บริหาร (วิเคราะห์จากผลจากการศึกษา Best Practice และแนวคิดทฤษฎี)
4. บุคลากรมีการวิจัยพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา	การวางแผน (P)	การวางแผน (P)
	4.1 วางแผนมอบหมายงานให้ทำ วิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.1 วางแผนมอบหมายงานให้ทำ วิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
	การปฏิบัติ (D)	การปฏิบัติ (D)
	4.1 มีการวิจัยพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อ นำผลมาประกอบการพิจารณา ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้ เหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียน และความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน	4.1 มีการวิจัยพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อ นำผลมาประกอบการพิจารณา ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้ เหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียน และความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน
	4.2 จัดทำวิจัยพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	4.2 มีการจัดทำวิจัยพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา
	การตรวจสอบ (C)	การตรวจสอบ (C)
	4.1 กำกับติดตามการจัดทำวิจัย พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.1 มีการกำกับติดตามการจัดทำ วิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
	การปรับปรุง (A)	การปรับปรุง (A)
	4.1 ปรับปรุงและพัฒนาการทำ วิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.1 มีการปรับปรุงและพัฒนาการ ทำวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
5. สถานศึกษามีการดำเนินการให้ มีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็น ระบบ	การวางแผน (P)	การวางแผน (P)
	5.1 สถานศึกษามีการวางแผนการ ดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตาม อย่างเป็นระบบ	5.1 สถานศึกษามีการวางแผนการ ดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตาม อย่างเป็นระบบ

ตาราง 17 (ต่อ)

ลำดับความต้องการจำเป็นใน กระบวนการด้านการกำกับติดตาม และประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา	ผลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธี ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	แนวทางปฏิบัติ/บริหาร (วิเคราะห์จากผลจากการศึกษา Best Practice และแนวคิดทฤษฎี)
	การปฏิบัติ (D)	การปฏิบัติ (D)
	5.1 สถานศึกษามีการดำเนินการ ให้มีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็น ระบบ	5.1 สถานศึกษามีการดำเนินการ ให้มีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็น ระบบ
	การตรวจสอบ (C)	การตรวจสอบ (C)
	5.1 สถานศึกษามีการตรวจสอบ ดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตาม อย่างเป็นระบบ	5.1 สถานศึกษามีการตรวจสอบ ดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตาม อย่างเป็นระบบ
	การปรับปรุง (A)	การปรับปรุง (A)
	5.1 สถานศึกษามีการปรับปรุง การดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ	5.1 สถานศึกษามีการปรับปรุง การดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ
6. สถานศึกษามีการกำหนดความ ต้องการในการรับการนิเทศ	การวางแผน (P)	การวางแผน (P)
	6.1 สถานศึกษามีการวางแผน กำหนดความต้องการในการรับ การนิเทศ	6.1 สถานศึกษามีการวางแผน กำหนดความต้องการในการรับ การนิเทศ
	การปฏิบัติ (D)	การปฏิบัติ (D)
	6.1 สถานศึกษามีการกำหนด ความต้องการในการรับการนิเทศ	6.1 สถานศึกษามีการกำหนด ความต้องการในการรับการนิเทศ
	การตรวจสอบ (C)	การตรวจสอบ (C)
	6.1 สถานศึกษามีการตรวจสอบ ความต้องการในการรับการนิเทศ	6.1 สถานศึกษามีการตรวจสอบ ความต้องการในการรับการนิเทศ
	การปรับปรุง (A)	การปรับปรุง (A)
	6.1 สถานศึกษามีการประเมินผล ความต้องการในการรับการนิเทศ	6.1 สถานศึกษามีการประเมินผล ความต้องการในการรับการนิเทศ

ตาราง 17 (ต่อ)

ลำดับความต้องการจำเป็นใน กระบวนการด้านการกำกับติดตาม และประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา	ผลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธี ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	แนวทางปฏิบัติ/บริหาร (วิเคราะห์จากผลจากการศึกษา Best Practice และแนวคิดทฤษฎี)
7. มีการสร้างความเข้าใจและ ทัศนคติเกี่ยวกับการนิเทศ	การวางแผน (P)	การวางแผน (P)
	7.1 มีการวางแผนการสร้าง ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับ การนิเทศ	7.1 มีการวางแผนการสร้าง ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับ การนิเทศ
	การปฏิบัติ (D)	การปฏิบัติ (D)
	7.1 มีการสร้างความเข้าใจและ ทัศนคติเกี่ยวกับการนิเทศ	7.1 มีการสร้างความเข้าใจและ ทัศนคติเกี่ยวกับการนิเทศ
	การตรวจสอบ (C)	การตรวจสอบ (C)
	7.1 มีการตรวจสอบความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับการนิเทศ	7.1 มีการตรวจสอบความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับการนิเทศ
	การปรับปรุง (A)	การปรับปรุง (A)
	7.1 มีการกำกับติดตามผลของ ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับ การนิเทศ	7.1 มีการกำกับติดตามผลของ ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับ การนิเทศ

จากตาราง 17 พบว่า จากการสัมภาษณ์สถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ พบว่า
การสังเคราะห์การพัฒนาแนวทางการจัดทำร่างแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจร
เดมมิง ในกระบวนการด้านการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย
แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. สถานศึกษามีการสรุปผลการประเมินและนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของ
สถานศึกษา โดยสถานศึกษามีแนวปฏิบัติ ดังนี้

1.1 มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อการขับเคลื่อนหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกัน และ
มีแผนการดำเนินการอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม (P)

1.2 มีการสรุปผลการประเมินและนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของ
สถานศึกษา (D)

- 1.3 มีการตรวจสอบผลการประเมินและนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา (C)
- 1.4 มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ (A)
2. สถานศึกษามีการให้ความสำคัญกับการประเมินคุณภาพผู้เรียน โดยสถานศึกษามีแนวปฏิบัติ ดังนี้
 - 2.1 มีการเตรียมความพร้อม สถานศึกษาจัดระบบประกันคุณภาพที่เน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (P)
 - 2.2 มีการวางแผนพัฒนาการเน้นผลคุณภาพผู้เรียน มีการรายงานผลเป็นระยะ ๆ และนำผลมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (P)
 - 2.3 มีการการประเมินคุณภาพผู้เรียนเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ (D)
 - 2.4 มีการตรวจสอบและกำกับติดตามการประเมินคุณภาพผู้เรียน (C)
 - 2.5 มีการติดตามการประเมินคุณภาพผู้เรียน (A)
3. สถานศึกษามีการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในและการเตรียมความพร้อมสำหรับประกันคุณภาพภายนอก โดยสถานศึกษามีแนวปฏิบัติ ดังนี้
 - 3.1 มีการวางแผนการดำเนินการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยมีแผนพัฒนาคุณภาพมีเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจน (P)
 - 3.2 มีการวางแผนจัดระบบการประกันคุณภาพภายในและการเตรียมความพร้อมสำหรับประกันคุณภาพภายนอก (P)
 - 3.3 มีการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในและการเตรียมความพร้อมสำหรับประกันคุณภาพภายนอก (D)
 - 3.4 มีการตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพภายในและการเตรียมความพร้อมสำหรับประกันคุณภาพภายนอก (C)
 - 3.5 มีการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและการเตรียมความพร้อมสำหรับประกันคุณภาพภายนอก (A)
4. บุคลากรมีการวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยสถานศึกษามีแนวปฏิบัติ ดังนี้
 - 4.1 วางแผนมอบหมายงานให้ทำวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (P)
 - 4.2 มีการวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อนำผลมาประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียน และความต้องการของผู้ปกครองชุมชน (D)
 - 4.3 มีการจัดทำวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (D)

- 4.4 มีการกำกับติดตามการจัดทำวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (C)
- 4.5 มีการปรับปรุงและพัฒนาการทำวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (A)
- 5. สถานศึกษามีการดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ
 - 5.1 สถานศึกษามีการวางแผนการดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ (P)
 - 5.2 สถานศึกษามีการดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ (D)
 - 5.3 สถานศึกษามีการตรวจสอบดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ (C)
 - 5.4 สถานศึกษามีการปรับปรุงการดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ(A)
- 6. สถานศึกษามีการกำหนดความต้องการในการรับการนิเทศ
 - 6.1 สถานศึกษามีการวางแผนกำหนดความต้องการในการรับการนิเทศ (P)
 - 6.2 สถานศึกษามีการกำหนดความต้องการในการรับการนิเทศ (D)
 - 6.3 สถานศึกษามีการตรวจสอบความต้องการในการรับการนิเทศ (C)
 - 6.4 สถานศึกษามีการประเมินผลความต้องการในการรับการนิเทศ (A)
- 7. มีการสร้างความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการนิเทศ
 - 7.1 มีการวางแผนการสร้างความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการนิเทศ (P)
 - 7.2 มีการสร้างความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการนิเทศ (D)
 - 7.3 มีการตรวจสอบความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการนิเทศ (C)
 - 7.4 มีการกำกับติดตามผลของความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการนิเทศ (A)

ตอนที่ 2 ยกร่างแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

(ร่าง)

พัฒนาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

1. หลักการ

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเป็นการบริหารงานที่มีขอบข่ายกว้างขวางครอบคลุมหลายมิติ เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย และต้องอาศัยองค์ประกอบปัจจัยเกื้อหนุนต่าง ๆ มากมาย

เปรียบเสมือนการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด อย่างไรก็ตาม ข้อมูลในเอกสารฉบับนี้จะเน้นเฉพาะประเด็นสำคัญในเรื่องของกระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา การจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา และการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งมาจากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ พร้อมทั้งศึกษาจากสถานศึกษาที่ได้รับรางวัล Best Practice เพื่อใช้เป็นแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามเล่มนี้ เสมือนกรอบทิศทางในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ นำไปสู่การขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อนำเสนอแนวทางการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

2.2 เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

3. ระบบกลไกดำเนินการ

การพัฒนาแนวการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยนำหลักการแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA มาใช้ในการขับเคลื่อนระบบการดำเนินงาน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนเพื่อเตรียมการปฏิบัติ (Plan-P)

สถานศึกษานำแนวทางการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษามาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล การวางแผนกลยุทธ์การดำเนินงานบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก ด้วยการวิเคราะห์สภาพโรงเรียน ครูและบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis เพื่อที่จะทำให้รู้ว่าโรงเรียนมีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค นำสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย โดยการกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (DO-D)

การปฏิบัติตามแผนเป็นการบริหารแผน แผนงาน หรือโครงการของแต่ละคน ตามลักษณะงานที่รับผิดชอบ บุคลากรในหน่วยงานต่างปฏิบัติตามกิจตามที่ได้เตรียมการ หรือวางแผนล่วงหน้าไว้แล้วในงานของตนที่รับผิดชอบการดำเนินงานบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โดยจัดการดำเนินการตามแผนที่ได้รับมอบหมาย ตามแนวทางที่ได้ตกลงร่วมกัน ซึ่งจะต้องมีการประชุมหารือเพื่อมอบหมายหน้าที่ในการปฏิบัติงานให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ปฏิบัติตามแผนงานตัวเองซึ่งที่ได้กำหนดไว้เพื่อเป็นการขับเคลื่อนการดำเนินงานบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในแต่ละส่วนให้สอดคล้องสัมพันธ์กันโดยที่ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องคอยส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวก รวมทั้งการกำกับติดตามเพื่อให้บุคลากรทุกฝ่าย ดำเนินการได้อย่างราบรื่น โดยมีการนิเทศติดตามให้คำแนะนำช่วยเหลือการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกฝ่าย รวมทั้งชี้แนะการปรับเปลี่ยนวิธีการอย่างเหมาะสมเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบและประเมินผล (Check-C)

จัดตั้งคณะทำงานเพื่อตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติเพื่อให้ทราบว่าการดำเนินงานประสบผลสำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้มากน้อยเพียงใด มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่างไรบ้าง โดยมีการปฏิบัติ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การระบุสภาพความสำเร็จของงาน โดยระบุว่ามีความสำเร็จส่วนใด ไม่สำเร็จในส่วนใด และมีปัจจัยใดบ้างมีผลต่อความสำเร็จ ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบวัดผลการดำเนินงาน เป็นการตรวจสอบวัดผลการปฏิบัติงานจริง ๆ ณ วันที่ทำการตรวจสอบว่าสำเร็จมากน้อยแค่ไหน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายสอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการวัดเช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม และการทดสอบเป็นลายลักษณ์อักษร การดูผลการปฏิบัติงานจริง เป็นต้น ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลการดำเนินงาน เป็นการเปรียบเทียบผลการวัดกับเกณฑ์เพื่อตีค่าการดำเนินงานว่าดีมีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด ขั้นตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ เป็นการเสนอข้อคิดเห็นของผู้ตรวจสอบและประเมินจากผลการประเมินในข้อ 3 เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้ปรับปรุง แก้ไข ทำให้การดำเนินงานในเรื่องนั้นเป็นผลดีมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กล่าวคือ ถ้าผลการประเมินว่าดี มีความเหมาะสมอยู่แล้ว ก็อาจจะยกย่องชมเชยหรือให้กำลังใจผู้ปฏิบัติหรือปรับเป้าหมายการดำเนินงานให้สูงขึ้น ให้ยากขึ้น ถ้าผลการประเมินยังไม่ได้ยังไม่เหมาะสม ก็อาจจะเสนอแนะให้ปรับเปลี่ยนวิธีการทำงาน เพิ่มคน เพิ่มอุปกรณ์ หรือแนะนำวิธีการปฏิบัติที่คิดว่าเหมาะสม ซึ่งข้อมูลจากการชี้แนะของผู้ประเมินจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติเพื่อปรับปรุงพัฒนางานต่อไป

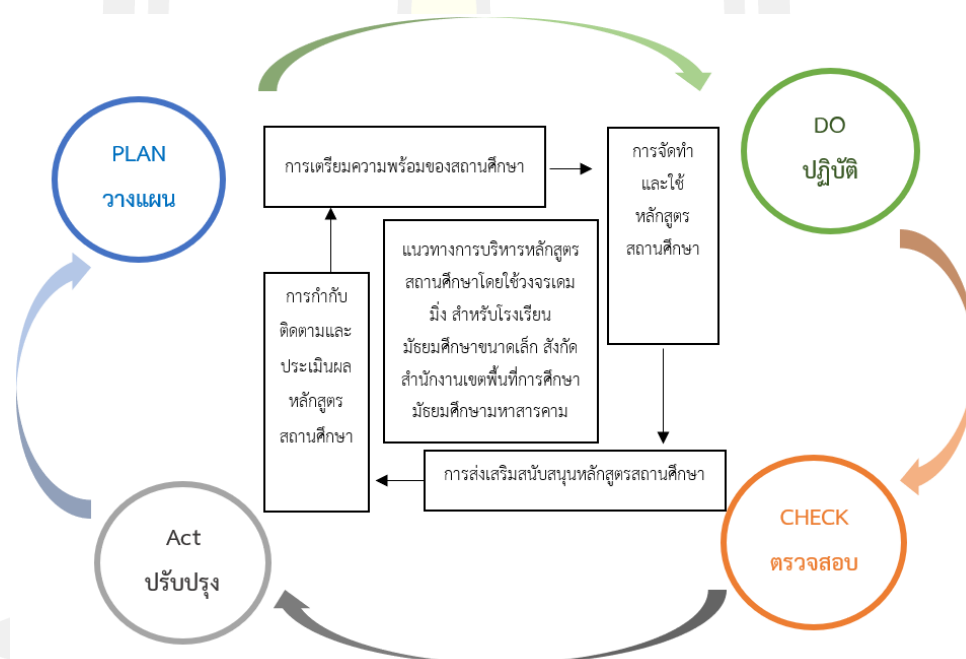
ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน (Act-A)

เป็นการนำผลการตรวจสอบและประเมินผล ไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเป็นการปรับแก้ตามผลการตรวจสอบและประเมิน

ในขั้นตอนก่อนหน้านี้ โดยพิจารณาว่าหากผลการประเมิน พบว่า งานยังไม่สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ก็จะต้องเร่งรัดปรับเปลี่ยนวิธีการทำงาน หรือใช้เวลาในการทำงานให้มากขึ้น เพื่อจะสามารถทำงานที่คาดหวังไว้แล้วให้สำเร็จตามกำหนดเวลา แต่ถ้าผลการประเมิน พบว่า งานสำเร็จตามเป้าหมายแล้ว ก็จะต้องกำหนดให้การดำเนินงานต่อไป มีการปรับเปลี่ยนตั้งเป้าหมายให้สูงขึ้น ซึ่งจะเป็นการท้าทายผู้ปฏิบัติ จึงทำให้งานที่ปฏิบัติ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ระบบและกลไกการดำเนินงานบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA) มาใช้ในการขับเคลื่อนระบบการดำเนินงาน

4. วิธีดำเนินงาน

วิธีดำเนินการจัดการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ดังนี้



ภาพประกอบ 5 แผนภาพแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

กระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ประกอบด้วยแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นระบบ โดยสถานศึกษามีแนวปฏิบัติ ดังนี้

- 1.1 มีการวางแผนจัดตั้งคณะผู้จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศที่ชัดเจน (P)
- 1.2 มีการวางแผนจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ (P)
- 1.3 วางแผนระบบสารสนเทศอย่างต่อเนื่องในรูปแบบระยะยาว (P)
- 1.4 แต่งตั้งคณะทำงานระบบสารสนเทศของสถานศึกษา (D)
- 1.5 จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา (D)
- 1.6 มีการประเมินความพึงพอใจในการใช้ระบบสารสนเทศของสถานศึกษา (C)
- 1.7 มีการกำกับติดตามการใช้งานระบบสารสนเทศของสถานศึกษา (C)
- 1.8 มีการตรวจสอบระบบสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงและพัฒนา (A)
- 1.9 มีการรวบรวมข้อมูลและรายงานผลระบบสารสนเทศของสถานศึกษาอย่าง

สม่ำเสมอ (A)

2. คณะผู้จัดทำมีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร โดยสถานศึกษามีแนวปฏิบัติ ดังนี้

- 2.1 มีการเตรียมความพร้อมให้บุคลากรด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร

สถานศึกษา (P)

- 2.2 มีการวางแผนจัดอบรมให้ความรู้กับบุคลากรเรื่องการจัดทำหลักสูตร

สถานศึกษา (P)

- 2.3 มีการวางแผนจัดระบบงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถและความถนัดของ

ผู้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (P)

- 2.4 มีการจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจสำหรับคณะผู้จัดทำเกี่ยวกับหลักสูตร

สถานศึกษา (D)

- 2.5 มีการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

สำหรับคณะผู้จัดทำก่อนจัดทำหลักสูตรทุกครั้ง (C)

- 2.6 มีการกำกับติดตามและประเมินผล ความรู้ความเข้าใจหลักสูตรสถานศึกษาที่ได้

จัดทำ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาแต่ละองค์ประกอบ (A)

- 2.7 มีการจัดทำคู่มือเพื่อปรับปรุงและพัฒนาระบบงานหลักสูตรสถานศึกษา (A)

3. มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของบุคลากร โดยสถานศึกษา

มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

- 3.1 มีการวางแผนเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของบุคลากร

ในสถานศึกษา (P)

- 3.2 วางแผนประเมินความต้องการของสถานศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา (P)

- 3.3 วางแผนจัดทำเครื่องมือและวิธีการสำรวจความต้องการของสถานศึกษาเกี่ยวกับ

หลักสูตรสถานศึกษา (P)

3.4 มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา (D)

3.5 มีการตรวจสอบสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตร (C)

3.6 มีการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาจากผลของการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของ บุคลากรในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตร (A)

4. สถานศึกษามีการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร

4.1 โรงเรียนมีการวางแผนรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร (P)

4.2 วางแผนระบบข้อมูลอย่างต่อเนื่องในรูปแบบระยะยาว (P)

4.3 แต่งตั้งคณะทำงานระบบรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ (D)

4.4 รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร (D)

4.5 มีการประเมินความพึงพอใจในการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศ (C)

4.6 มีการกำกับติดตามการใช้งานระบบสารสนเทศข้อมูลของโรงเรียน (C)

4.7 เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามความพึงพอใจในระบบข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อปรับปรุงและพัฒนา (A)

4.8 มีการตรวจสอบระบบข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา (A)

5. สถานศึกษาสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนรู้

5.1 มีการวางแผนแต่งตั้งเครือข่ายในการทำงาน (P)

5.2 ร่วมสร้างเครือข่ายกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในและนอกสถานศึกษา (D)

5.3 มีการกำกับติดตามความพึงพอใจและการมีส่วนร่วมของเครือข่ายของสถานศึกษา (C)

5.4 มีการนำผลของการแลกเปลี่ยนประสบการณ์มาปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษา(A)

6. บุคลากรมีการศึกษาดูงานเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา

6.1 มีการวางแผนให้บุคลากรมีการศึกษาดูงานเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา (P)

6.2 จัดให้บุคลากรมีการศึกษาดูงานเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา (D)

6.3 มีการประเมินความรู้คณะผู้จัดทำเพื่อทำความเข้าใจให้ถูกต้อง (C)

6.4 มีการพัฒนางานโดยการศึกษาดูงานแล้วนำมาแก้ไขข้อบกพร่องอยู่เสมอ (A)

7. สถานศึกษามีการสำรวจสภาพปัจจุบันของบุคลากร

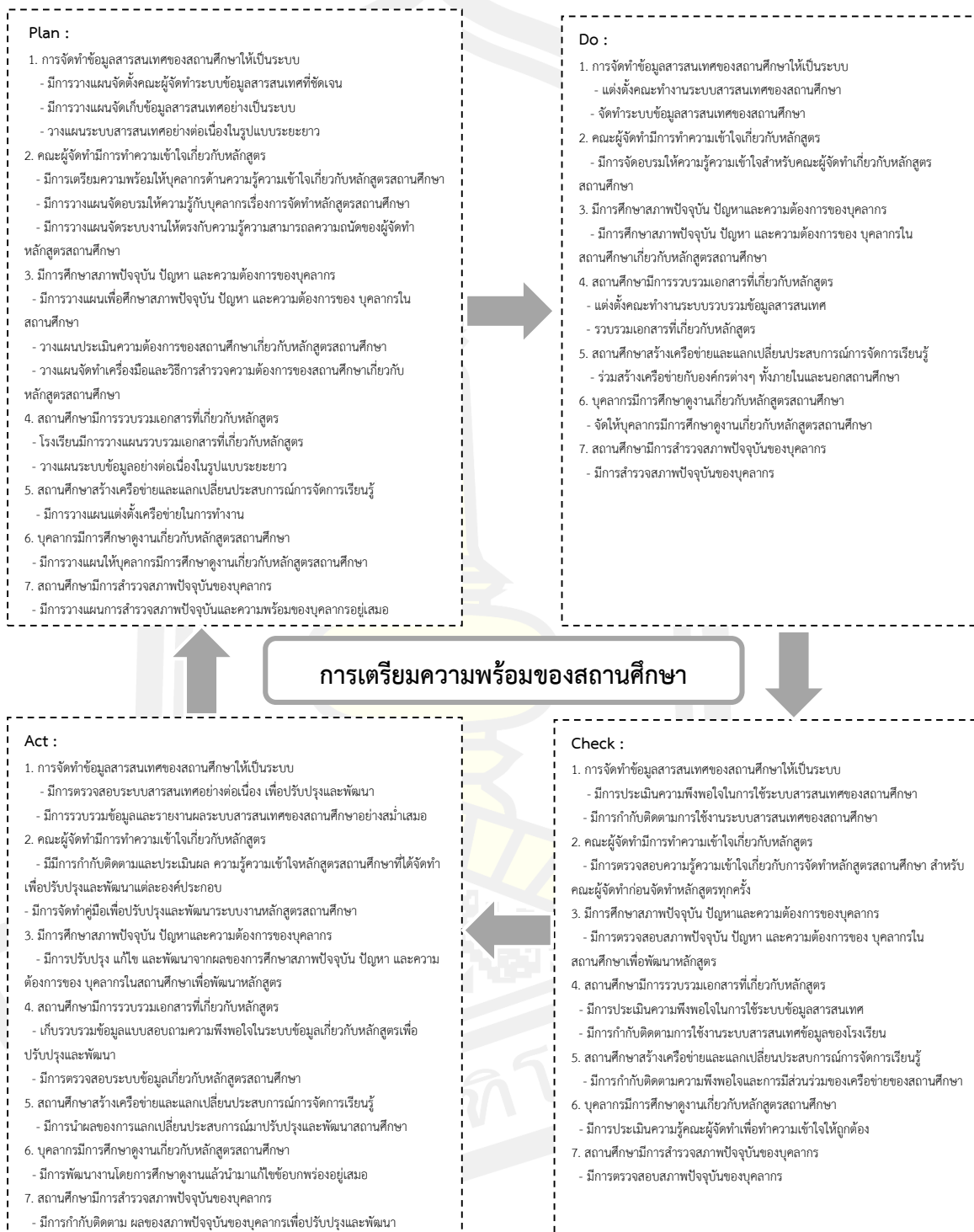
7.1 มีการวางแผนการสำรวจสภาพปัจจุบันและความพร้อมของบุคลากรอยู่เสมอ (P)

7.2 มีการสำรวจสภาพปัจจุบันของบุคลากร (D)

7.3 มีการตรวจสอบสภาพปัจจุบันของบุคลากร (C)

7.4 มีการกำกับติดตาม ผลของสภาพปัจจุบันของบุคลากรเพื่อปรับปรุงและพัฒนา (A)

พัฒนา (A)



ภาพประกอบ 6 แผนภาพ PDCA การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

กระบวนการด้านการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วยแนวทาง
การดำเนินงาน ดังนี้

1. มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบให้ครบถ้วน โดยสถานศึกษา
มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

- 1.1 มีการวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบให้ครบถ้วน (P)
- 1.2 มีการวางแผนแต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบชัดเจนตามหัวข้อองค์ประกอบ (P)
- 1.3 มีการแต่งตั้งคณะจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบให้ชัดเจน (D)
- 1.4 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบให้ครบถ้วน (D)
- 1.5 มีการประเมินความพึงพอใจในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา (C)
- 1.6 มีการกำกับติดตาม หลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบว่าครบถ้วน

หรือไม่ (C)

- 1.7 มีการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบตามข้อเสนอแนะ (A)
- 1.8 มีการประเมินคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษาสม่ำเสมอ (A)

2. สถานศึกษาจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการจัดทำหลักสูตร โดยสถานศึกษา
มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

- 2.1 มีการเตรียมความพร้อมจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ต่อการจัดทำหลักสูตร
สถานศึกษา (P)
- 2.2 จัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เช่น ข้อมูล
สารสนเทศของสถานศึกษา ทรัพยากรด้านต่าง ๆ บุคลากร เป็นต้น (D)
- 2.3 มีการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการ สิ่งอำนวยความสะดวกใน
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (D)
- 2.4 มีการตรวจสอบการจัดสรรงบประมาณต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (C)
- 2.5 มีการกำกับติดตามและประเมินผล ความต้องการสำหรับสิ่งอำนวยความสะดวก
ในการจัดทำหลักสูตร (A)

3. มีการจัดทำคู่มือครูในการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร โดยสถานศึกษามีแนวปฏิบัติ ดังนี้

- 3.1 มีการวางแผนเพื่อจัดทำคู่มือให้มีประสิทธิภาพ (P)
- 3.2 มีการจัดทำคู่มือครู ในการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา (D)
- 3.3 มีเอกสารให้ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (D)
- 3.4 มีการตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือที่ใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (C)
- 3.5 มีการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาคู่มือในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (A)

4. มีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 วางแผนเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง (P)
 - 4.2 จัดเตรียมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง (P)
 - 4.4 แต่งตั้งคณะทำงานวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา (D)
 - 4.5 มีการประเมินความถูกต้องในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร (C)
 - 4.6 ปรับปรุงและพัฒนา การวิเคราะห์ข้อมูลของหลักสูตรสถานศึกษา (A)
5. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
 - 5.1 มีการวางแผนจัดตั้งคณะดำเนินงาน (P)
 - 5.2 มีการแต่งตั้งคณะดำเนินงาน (D)
 - 5.3 มีการตรวจสอบคณะดำเนินงานอยู่เสมอ (C)
 - 5.4 มีการกำกับติดตามคณะดำเนินงาน (A)
6. มีการประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 มีการวางแผนประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ (P)
 - 6.2 มีการประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง (D)
 - 6.3 มีการตรวจสอบประสิทธิภาพของการประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง (C)
 - 6.4 มีการปรับปรุงและพัฒนาการประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง (A)
7. หลักสูตรผ่านการพิจารณาเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา
 - 7.1 วางแผนดำเนินงานให้หลักสูตรผ่านการพิจารณาเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา (P)
 - 7.2 หลักสูตรผ่านการพิจารณาเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา (D)
 - 7.3 มีการตรวจสอบการพิจารณาเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา (C)
 - 7.4 มีการกำกับติดตามประเมินผลการพิจารณาเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา (A)

พหุ ประถมศึกษา



ภาพประกอบ 7 แผนภาพ PDCA การจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา

กระบวนการด้านการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วยแนวทาง
การดำเนินงาน ดังนี้

1. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรของทุกฝ่าย โดยสถานศึกษามีแนวปฏิบัติ
ดังนี้

1.1 มีการวางแผนมอบหมายให้มีคณะทำงาน ซึ่งต้องดำเนินงานและมีบทบาทอย่าง
จริงจังทุกฝ่าย (P)

1.2 มีการวางแผนงานให้ครูมีส่วนร่วมทุกฝ่ายในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (P)

1.3 มีการบริหารทรัพยากรบุคคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ มีส่วนร่วม เพราะครู
จะเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างมากในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จึงควรจัดให้ครูได้สอนตรงตามความรู้
ความสามารถ และความถนัด รวมทั้งการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง (D)

1.4 มีการประเมินความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรทุกฝ่าย และ
วางแผนการพัฒนาบุคลากรให้เป็นรูปธรรม ทั้งแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว (C)

1.5 ให้ฝ่ายต่าง ๆ ทั้งผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ครู และนักเรียน ซึ่งเป็นผู้ได้รับผล
โดยตรงจากการใช้หลักสูตร ได้มีส่วนร่วมในการ วางแผน พัฒนาหลักสูตร และตรวจสอบคุณภาพ
การจัดการศึกษา (A)

2. สถานศึกษามีการจัดระบบการบริหารงานหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ โดยสถานศึกษา
มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

2.1 มีการวางแผนจัดระบบการบริหารงานหลักสูตรสถานศึกษาในระยะยาว (P)

2.2 มีการจัดระบบการบริหารงานหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ทั้งระบบการใช้
หลักสูตร เช่น แหล่งการเรียนรู้ ครูผู้สอนและนักเรียน การพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน
เป็นต้น (D)

2.3 มีการพัฒนาหลักสูตร และติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็น
ระบบ (C)

2.4 คณะผู้จัดทำมีการกำกับติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับระบบบริหารงาน
หลักสูตรสถานศึกษาที่ได้จัดทำ (A)

3. มีการจัดสรรการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า
โดยสถานศึกษามีแนวปฏิบัติ ดังนี้

3.1 มีการวางแผนใช้งบประมาณในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเหมาะสม
สื่อวัสดุอุปกรณ์ เอกสารที่เกี่ยวข้อง (P)

3.2 มีการจัดสรรการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมที่เอื้ออำนวยใน
การใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ และบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ (D)

3.3 มีการตรวจสอบการจัดสรรงบประมาณสำหรับการพัฒนาหลักสูตร และติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร (C)

3.4 มีการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการใช้งบประมาณในแต่ละครั้งของการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา (A)

4. สถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ ผลงานทางวิชาการ

4.1 วางแผนส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ แก่ครู และบุคลากรทางการศึกษา (P)

4.2 มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ แก่ครู และบุคลากรทางการ ศึกษา (D)

4.3 ตรวจสอบการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของครู และบุคลากร ทางการศึกษา (C)

4.4 มีการกำกับติดตามการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ (C)

4.5 ปรับปรุงและพัฒนาการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ (A)

5. มีการสร้างบรรยากาศการร่วมคิด ร่วมทำในองค์กร

5.1 มีการวางแผนสร้างบรรยากาศการร่วมคิด ร่วมทำในองค์กร (P)

5.2 สร้างบรรยากาศการร่วมคิด ร่วมทำในองค์กร (D)

5.3 มีการตรวจสอบบรรยากาศการร่วมคิด ร่วมทำในองค์กร (C)

5.4 มีการประเมินผลและปรับปรุงการสร้างบรรยากาศการร่วมคิด ร่วมทำ ในองค์กร (A)

6. มีการสนับสนุนให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร

6.1 มีการวางแผนสนับสนุนให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ในการพัฒนา หลักสูตร (P)

6.2 สนับสนุนให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร (D)

6.3 มีการตรวจสอบการสนับสนุนให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ในการ พัฒนาหลักสูตร (C)

6.4 มีการปรับปรุงการสนับสนุนให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ในการ พัฒนาหลักสูตร (A)

7. สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากร ทางการศึกษา

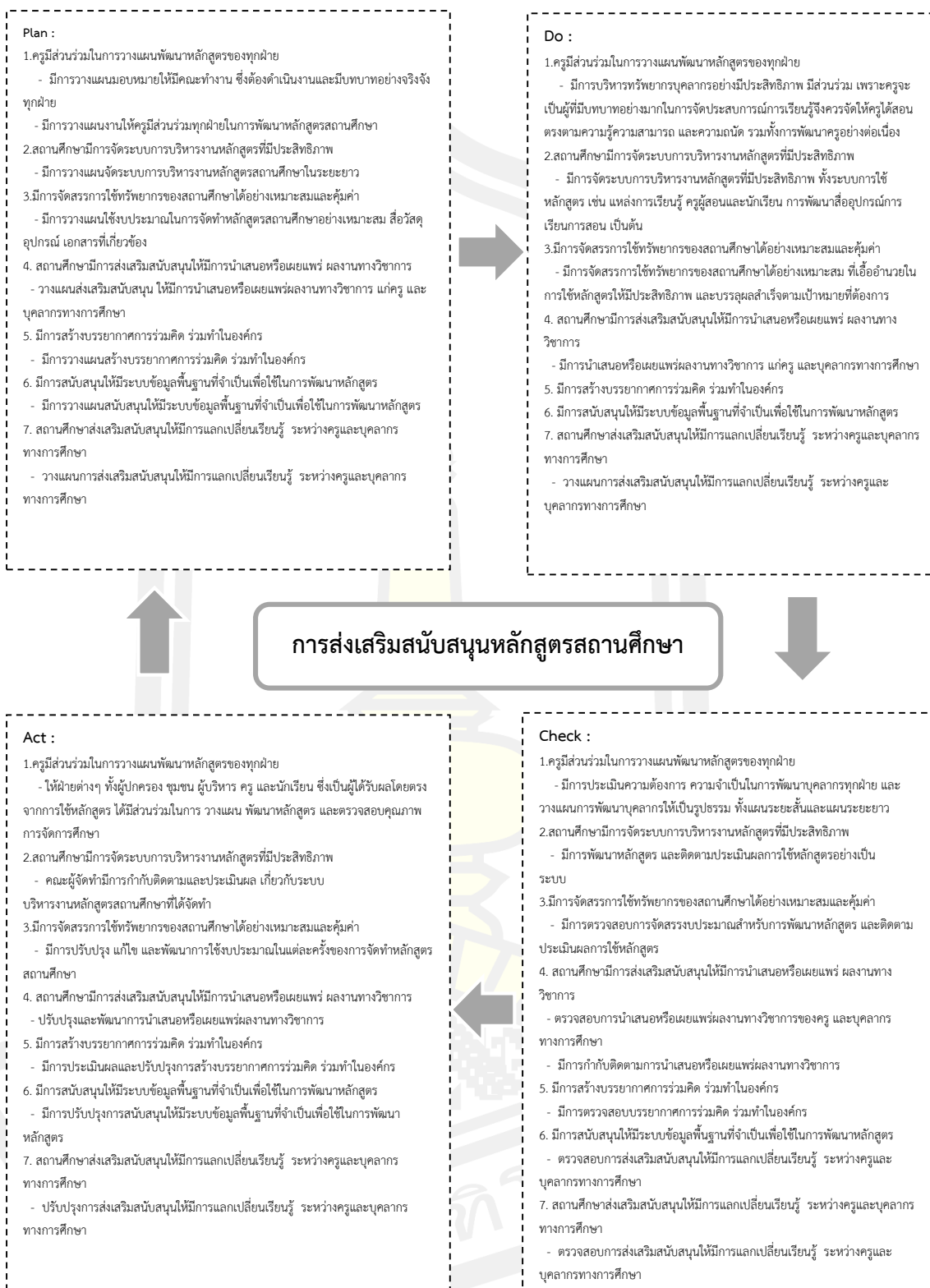
7.1 วางแผนการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากร ทางการศึกษา (P)

7.2 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา (D)

7.3 ตรวจสอบการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา (C)

7.4 ปรับปรุงการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา (A)





ภาพประกอบ 8 แผนภาพ PDCA การส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา

กระบวนการด้านการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย
แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. สถานศึกษามีการสรุปผลการประเมินและนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของ
สถานศึกษา โดยสถานศึกษามีแนวปฏิบัติ ดังนี้

1.1 มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อการขับเคลื่อนหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกัน และ
มีแผนการดำเนินการอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม (P)

1.2 มีการสรุปผลการประเมินและนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของ
สถานศึกษา (D)

1.3 มีการตรวจสอบผลการประเมินและนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของ
สถานศึกษา (C)

1.4 มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ (A)

2. สถานศึกษามีการให้ความสำคัญกับการประเมินคุณภาพผู้เรียน โดยสถานศึกษามี
แนวปฏิบัติ ดังนี้

2.1 มีการเตรียมความพร้อม สถานศึกษาจัดระบบประกันคุณภาพที่เน้นการพัฒนา
คุณภาพผู้เรียน (P)

2.2 มีการวางแผนพัฒนาการเน้นผลคุณภาพผู้เรียน มีการรายงานผลเป็นระยะ ๆ
และนำผลมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (P)

2.3 มีการการประเมินคุณภาพผู้เรียนเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ (D)

2.4 มีการตรวจสอบและกำกับติดตามการประเมินคุณภาพผู้เรียน (C)

2.5 มีการติดตามการประเมินคุณภาพผู้เรียน (A)

3. สถานศึกษามีการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในและการเตรียมความพร้อม
สำหรับประกันคุณภาพภายนอก โดยสถานศึกษามีแนวปฏิบัติ ดังนี้

3.1 มีการวางแผนการดำเนินการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยมีแผนพัฒนา
คุณภาพมีเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจน (P)

3.2 มีการวางแผนจัดระบบการประกันคุณภาพภายในและการเตรียมความพร้อม
สำหรับประกันคุณภาพภายนอก (P)

3.3 มีการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในและการเตรียมความพร้อมสำหรับ
ประกันคุณภาพภายนอก (D)

3.4 มีการตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพภายในและการเตรียมความพร้อม
สำหรับประกันคุณภาพภายนอก (C)

3.5 มีการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและการเตรียมความพร้อมสำหรับประกันคุณภาพภายนอก (A)

4. บุคลากรมีการวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยสถานศึกษามีแนวปฏิบัติ ดังนี้

4.1 วางแผนมอบหมายงานให้ทำวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (P)

4.2 มีการวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อนำผลมาประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียน และความต้องการของผู้ปกครองชุมชน (D)

4.3 มีการจัดทำวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (D)

4.4 มีการกำกับติดตามการจัดทำวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (C)

4.5 มีการปรับปรุงและพัฒนากิจการวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (A)

5. สถานศึกษามีการดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ

5.1 สถานศึกษามีการวางแผนการดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ(P)

5.2 สถานศึกษามีการดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ (D)

5.3 สถานศึกษามีการตรวจสอบดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ (C)

5.4 สถานศึกษามีการปรับปรุงการดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ (A)

6. สถานศึกษามีการกำหนดความต้องการในการรับการนิเทศ

6.1 สถานศึกษามีการวางแผนกำหนดความต้องการในการรับการนิเทศ (P)

6.2 สถานศึกษามีการกำหนดความต้องการในการรับการนิเทศ (D)

6.3 สถานศึกษามีการตรวจสอบความต้องการในการรับการนิเทศ (C)

6.4 สถานศึกษามีการประเมินผลความต้องการในการรับการนิเทศ (A)

7. มีการสร้างความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการนิเทศ

7.1 มีการวางแผนการสร้างความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการนิเทศ (P)

7.2 มีการสร้างความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการนิเทศ (D)

7.3 มีการตรวจสอบความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการนิเทศ (C)

7.4 มีการกำกับติดตามผลของความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการนิเทศ (A)

5. เจ็อนไขความสำเร็จ

5.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา การจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา และการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งการกำกับดูแลให้การดำเนินงานเป็นไปตามระบบ

5.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องทำความเข้าใจให้ทีมงานเห็นความสำคัญของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

5.3 คณะผู้จัดทำในแต่ละส่วนจะต้องประสานความร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

5.4 การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ต้องเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานด้านอื่น ๆ

5.5 เสริมสร้างขวัญกำลังใจ ให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน และพร้อมที่จะปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลัง

ตอนที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ปรากฏดังตาราง 18

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ที่	รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	หลักการ	4.86	0.38	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
2	วัตถุประสงค์	4.86	0.38	มากที่สุด	4.86	0.38	มากที่สุด
3	ระบบกลไกดำเนินการ	4.57	0.49	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
4	วิธีดำเนินการ	4.86	0.52	มากที่สุด	4.79	0.65	มากที่สุด
	4.1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	4.86	0.45	มากที่สุด	4.86	0.77	มากที่สุด

ตาราง 18 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	4.2 การจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา	4.86	0.43	มากที่สุด	4.71	0.60	มากที่สุด
	4.3 การส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา	4.71	0.83	มากที่สุด	4.86	0.75	มากที่สุด
	4.4 การกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา	5.00	0.36	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
5	เงื่อนไขความสำเร็จ	4.71	0.49	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
	โดยรวม	4.77	0.35	มากที่สุด	4.76	0.56	มากที่สุด

จากตาราง 18 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าการพัฒนาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักการวัตถุประสงค์ และวิธีดำเนินการ ($\bar{X} = 4.86$) รองลงมา คือ เงื่อนไขความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.71$) และระบบกลไกดำเนินการ ($\bar{X} = 4.57$) ตามลำดับ ส่วนมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.86$) รองลงมา คือ วิธีดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.79$) หลักการ ระบบกลไกดำเนินการและเงื่อนไขความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.71$) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผู้วิจัยได้นำเสนอสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

สรุปผล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า

1.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่

กระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา และกระบวนการด้านการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ กระบวนการด้านการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา และกระบวนการด้านการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ กระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา กระบวนการด้านการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการด้านการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา และกระบวนการด้านการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ

1.3 ความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยภาพรวมพบว่า มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.325 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ได้แก่ กระบวนการด้านการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการด้านการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการด้านการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา และกระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ตามลำดับ

2. แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า

2.1 แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ประกอบด้วย 4 ด้าน 28 แนวทาง ได้แก่ กระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา มี 7 แนวทาง กระบวนการด้านการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา มี 7 แนวทาง กระบวนการด้านการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา มี 7 แนวทาง และกระบวนการด้านการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา มี 7 แนวทาง

2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ภาพรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

ผลการวิจัยแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม สามารถอภิปรายผลจากข้อค้นพบที่สำคัญได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม พบว่าสภาพปัจจุบันโดยภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ซึ่งต่ำกว่าภาพรวมของสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษามีความสำคัญ และมีปัจจัยหลายด้านที่ทำให้การบริหารหลักสูตรเกิดประสิทธิภาพ โดยแต่ละองค์ประกอบมีกระบวนการในการดำเนินการที่มีความยากง่ายหรือให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน จึงส่งผลทำให้ระดับของสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกัน และมีความต้องการมากกว่าระดับของสภาพปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับ สุริยา ทองจรัส (2559), ทศดา โยงไทยสง (2560), นัยนา บุญหล้า (2560) และชาญณรงค์ พันธ์แก่น (2561) ที่ผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน

นอกจากนี้ ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา จาก 4 กระบวนการ พบว่า การดำเนินการด้านกระบวนการด้านการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อาจเป็นเพราะการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความยาก ซับซ้อน หลายขั้นตอนถือว่าเป็นหัวใจหลักของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และในด้าดังกล่าวยังพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยการดำเนินการต่ำสุด คือ มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบให้ครบถ้วน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนไม่มีระบบและกลไกในการจัดเก็บสารสนเทศให้ครบองค์ประกอบ หรือคณะผู้จัดทำไม่มีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้อง ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบที่ชัดเจนและครบถ้วน

ส่วนผลการวิจัยสภาพที่พึงประสงค์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา จาก 4 กระบวนการ พบว่า กระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งอาจเป็นเพราะกระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาเป็นขั้นตอนเริ่มต้นในการจัดทำหลักสูตร หากมีการเตรียมความพร้อมที่ดี การจัดทำหลักสูตรก็จะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และในด้าดังกล่าวยังพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องหลักสูตร อาจเป็นเพราะว่าการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาต้องมีการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องหลักสูตร คณะผู้จัดทำมีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และมีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา

และความต้องการของบุคลากร ทั้งหมดมีความสำคัญสำหรับการเตรียมความพร้อมในจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งการบริหารหลักสูตรในสถานศึกษาปัจจุบัน สถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการจัดทำหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อสร้างความมั่นใจต่อผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ใช้บริการในทุกด้านให้เกิดประสิทธิภาพตามมาตรฐาน และเกิดสมรรถนะที่สำคัญ ตลอดจนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่นโยบายกระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ เพื่อจัดทำหลักสูตรที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนในยุคปัจจุบัน จัดหลักสูตรให้นักเรียนเหมือนกันในส่วนที่จำเป็นสำหรับทุกคนและเรียนรู้แตกต่างไปจากคนอื่นในสิ่งที่สนใจ ถนัดและชื่นชอบ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

2. จากผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม พบว่า

2.1 กระบวนการที่มีค่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนาฯ สูงสุด คือ กระบวนการด้านการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยประเด็นที่ควรนำมาเป็นแนวทางการพัฒนามากที่สุด ได้แก่ มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบให้ครบถ้วน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนต้องการพัฒนาตนเองให้มีระบบและกลไกในการจัดเก็บสารสนเทศให้ครบองค์ประกอบ ส่งเสริมให้คณะผู้จัดทำหลักสูตรมีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบให้มีความชัดเจนและครบถ้วน ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2564) ที่ระบุว่า การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาควรจัดทำให้ครบองค์ประกอบหลัก คือ ส่วนนำ โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา คำอธิบายรายวิชา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และเกณฑ์การจบการศึกษา เพื่อให้เป็นหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น สถานศึกษาควรจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบให้ครบถ้วน มีการแต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบชัดเจนตามหัวข้อและมีการประเมินความพึงพอใจในการใช้หลักสูตร พร้อมทั้งมีการกำกับติดตามหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบว่าครบถ้วนหรือไม่ มีการประเมินคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.2 กระบวนการด้านการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความต้องการจำเป็นรองลงมาจากกระบวนการด้านการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยประเด็นที่ควรนำมาเป็นแนวทางการพัฒนามากที่สุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมของครูทุกฝ่ายในการวางแผนพัฒนาหลักสูตร ความต้องการจำเป็นดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ผ่านมาไม่ได้รับความร่วมมือจากคณะครูหรือบุคลากรทางการศึกษาภายในโรงเรียนเท่าที่ควร และบุคลากรของโรงเรียนที่มีผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีจำนวนน้อย จึงส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาด้วยข้อจำกัดดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2564) ที่ระบุว่า ให้ฝ่ายต่าง ๆ ทั้งผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ครู และนักเรียน

ซึ่งเป็นผู้ได้รับผลโดยตรงจากการใช้หลักสูตรได้มีส่วนร่วมในการวางแผน พัฒนาหลักสูตร และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา ดังนั้น สถานศึกษาควรมีการวางแผนมอบหมายให้มีคณะทำงาน ซึ่งต้องดำเนินงานและมีบทบาทอย่างจริงจังทุกฝ่าย มีการบริหารทรัพยากรบุคคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ มีส่วนร่วม เพราะครูจะเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างมากในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จึงควรจัดให้ครูได้สอนตรงตามความรู้ความสามารถ และความถนัด รวมทั้งการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการประเมินความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรทุกฝ่าย และวางแผนการพัฒนาบุคลากรให้เป็นรูปธรรม ทั้งแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว

2.3 กระบวนการด้านการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา

โดยประเด็นที่ควรนำมาเป็นแนวทางการพัฒนามากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการสรุปผลการประเมิน และนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะผู้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาทำงานไม่เป็นระบบ วางแผนงานไม่ครอบคลุม แบ่งงานไม่ชัดเจน จึงทำให้ไม่มีการสรุปผลการประเมินและนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษามากพอ ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2564) ที่ระบุว่า สถานศึกษาต้องดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมแผนปฏิบัติการ ต้องเน้นผลคุณภาพผู้เรียน มีการรายงานผลเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง และนำผลมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สรุปผลการประเมิน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ดังนั้น สถานศึกษาควรมีการกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อการขับเคลื่อนหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกัน และมีแผนการดำเนินการอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม มีการสรุปผลการประเมินและนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบผลการประเมินและนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาเป็นระยะและอย่างสม่ำเสมอ

2.4 กระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา โดยประเด็นที่ควร

นำมาเป็นแนวทางการพัฒนามากที่สุด ได้แก่ มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นระบบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีระบบและกลไกในการจัดเก็บสารสนเทศให้ครบ ขาดการวางแผนปฏิบัติงาน การเก็บรวบรวมข้อมูล หรือการแบ่งหน้าที่ที่รับผิดชอบให้ชัดเจนสำหรับ คณะผู้จัดทำ ซึ่งสอดคล้องกับปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544) ที่ระบุว่า การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาต้องจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นระบบ เพื่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น สถานศึกษาควรมีการวางแผนจัดตั้งคณะผู้จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศที่ชัดเจน วางแผนจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง ในรูปแบบระยะยาว แต่งตั้งคณะทำงานระบบสารสนเทศของสถานศึกษา พร้อมทั้งมีการประเมินความพึงพอใจในการใช้ระบบสารสนเทศของสถานศึกษา มีการกำกับติดตามการใช้งาน ตลอดจนการตรวจสอบระบบสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงและพัฒนา

3. แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า

3.1 แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยนำหลักการแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA มาใช้ในการขับเคลื่อนระบบการดำเนินงานทั้ง 4 กระบวนการ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ PDCA เป็นเครื่องมือที่ใช้เพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยมีจุดประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาและทำให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงให้กระบวนการทำงานมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องและการทำวนซ้ำ แบบนี้ไปเรื่อย ๆ เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (2554) ที่ระบุว่า ผู้บริหารควรมีบทบาทในการบริหารงานหลายด้าน และต้องมีการจัดการคุณภาพขององค์กรในการบริหารองค์กรให้ประสบความสำเร็จโดยอาศัยหลักการวงจรคุณภาพ PDCA

3.2 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ภาพรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กระบวนการทั้ง 4 ด้าน ที่ขับเคลื่อนด้วยวงจรคุณภาพ PDCA มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เพราะเป็นแนวทางที่ได้จากการศึกษาความต้องการจำเป็นของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในสังกัดอย่างแท้จริง และมีความเป็นไปได้สูงที่จะนำไปพัฒนาตามบริบทของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลจากการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ ดังนี้

1.1.1 สถานศึกษาควรจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบให้ครบถ้วน มีการแต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบชัดเจนตามหัวข้อและมีการประเมินความพึงพอใจในการใช้หลักสูตร พร้อมทั้งมีการกำกับติดตามหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบว่าครบถ้วนหรือไม่ มีการประเมินคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

1.1.2 สถานศึกษาควรมีการวางแผนมอบหมายให้มีคณะทำงาน ซึ่งต้องดำเนินงาน และมีบทบาทอย่างจริงจังทุกฝ่าย มีการบริหารทรัพยากรบุคคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ มีส่วนร่วม เพราะครูจะเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างมากในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จึงควรจัดให้ครูได้สอน ตรงตามความรู้ความสามารถ และความถนัด รวมทั้งการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการ ประเมินความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรทุกฝ่าย และวางแผนการพัฒนาบุคลากรให้เป็นรูปธรรม ทั้งแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว

1.1.3 สถานศึกษาควร มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อการขับเคลื่อนหลักสูตร สถานศึกษาร่วมกัน และมีแผนการดำเนินการอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม มีการสรุปผลการประเมินและ นำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบผลการประเมินและนำผลมา ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาเป็นระยะและอย่างสม่ำเสมอ

1.1.4 สถานศึกษาควร มีการวางแผนจัดตั้งคณะผู้จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศที่ ชัดเจน วางแผนจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องในรูปแบบระยะยาวแต่งตั้ง คณะทำงานระบบสารสนเทศของสถานศึกษา พร้อมทั้งมีการประเมินความพึงพอใจในการใช้ระบบ สารสนเทศของสถานศึกษา มีการกำกับติดตามการใช้งาน ตลอดจนการตรวจสอบระบบสารสนเทศ อย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงและพัฒนา

1.2 การนำแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามไปใช้ให้ประสบ ผลสำเร็จ ควรปฏิบัติดังนี้

1.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารหลักสูตร สถานศึกษา กระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา การจัดทำและใช้หลักสูตร สถานศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา และการกำกับติดตามและประเมินผล หลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งการกำกับดูแลให้การดำเนินงานเป็นไปตามระบบ

1.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรทำความเข้าใจให้คณะผู้จัดทำเห็นความสำคัญของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

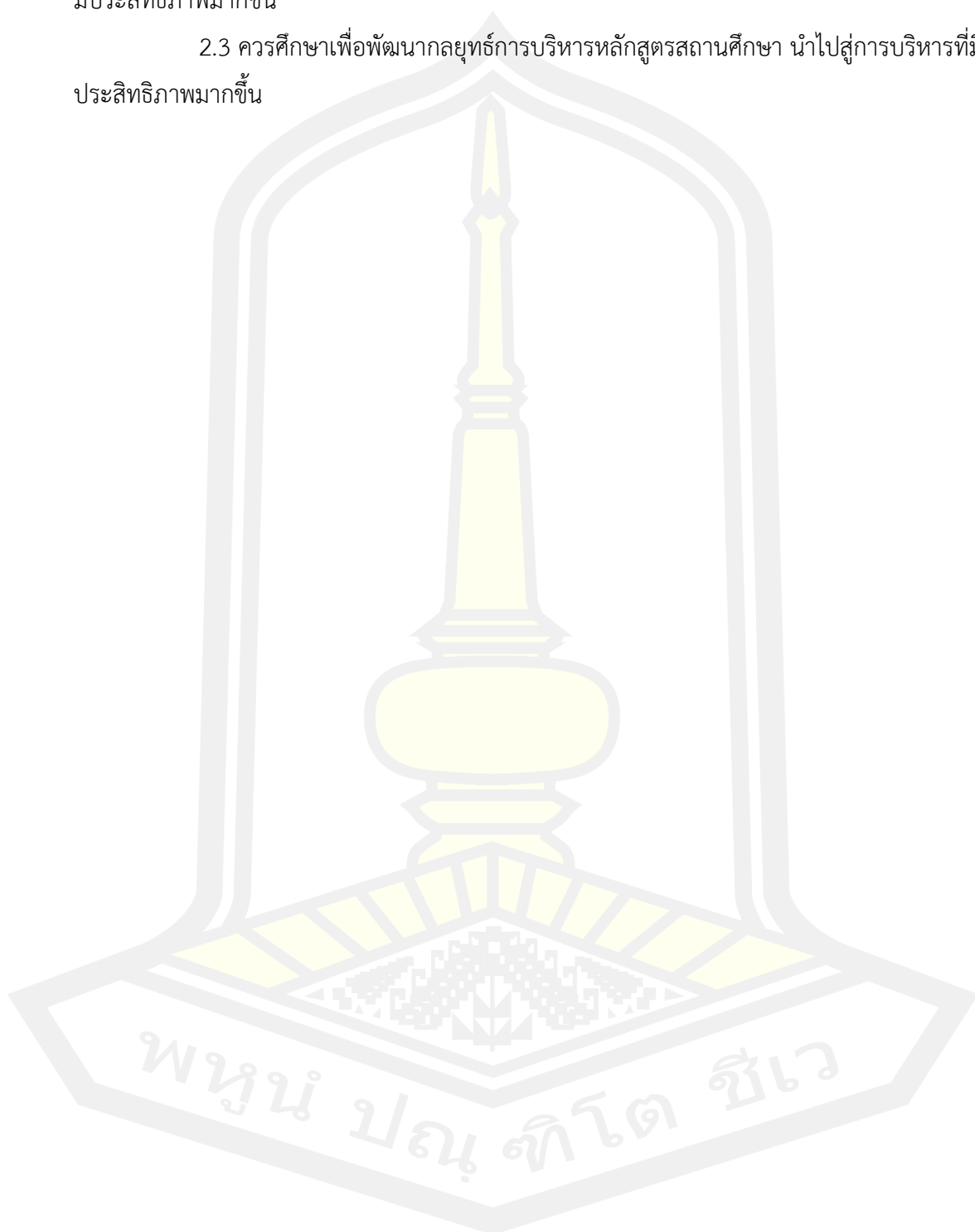
1.2.3 คณะผู้จัดทำในแต่ละฝ่ายของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ควรประสาน ความร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีการเสริมสร้างขวัญกำลังใจ ให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน และ พร้อมทั้งจะปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลัง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

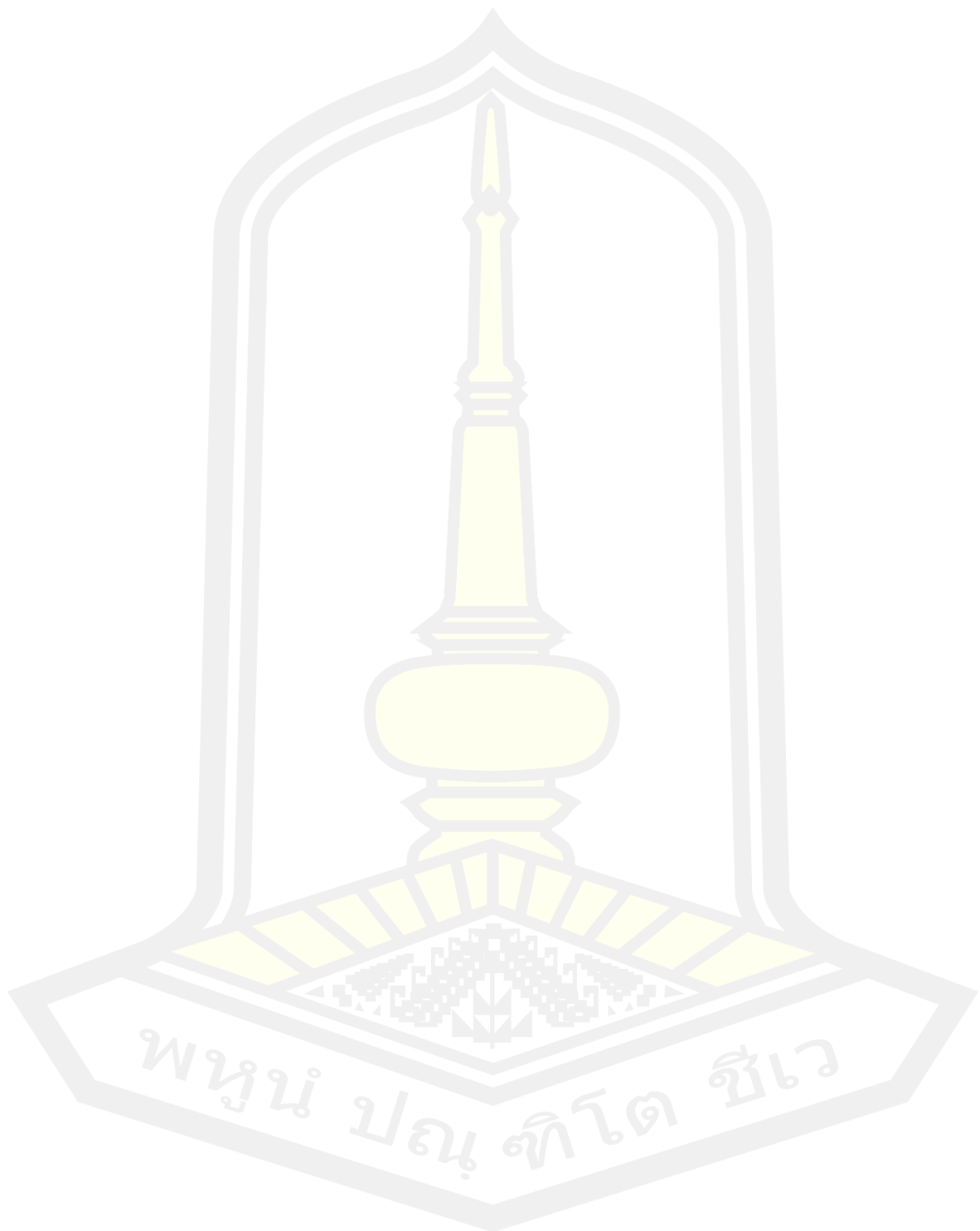
2.1 ควรศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง โดยจำแนก ตามขนาดของสถานศึกษาให้มีทุกขนาด

2.2 ควรศึกษาปัจจัยและพัฒนาระบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อการบริหารที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.3 ควรศึกษาเพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา นำไปสู่การบริหารที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น



บรรณานุกรม



พหุมนุ ปณ จิต ชีเว

บรรณานุกรม

- กมล ภู่อประเสริฐ. (2545). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เมธีทิปส์.
- กรมวิชาการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
กรมวิชาการ.
- กรมวิชาการ. (2545). *แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
เลขาธิการสภาการศึกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *หลักสูตรฐานสมรรถนะ*. [ออนไลน์]. ได้จาก :
<http://cbethailand.com>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 16 มกราคม 2665].
- คมศร วงษ์รักษา. (2540). *การเปรียบเทียบคุณภาพและความสอดคล้องของเทคนิคการจัดเรียงลำดับ
ความสำคัญ ที่อิงโมเดลความแตกต่างในการประเมินความต้องการจำเป็น*. วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ครรชิต มาลัยวงศ์. (2557). *เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา*. [ออนไลน์]. ได้จาก :
drkanchit.com/general_articles/articles/general_24.html. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 18
พฤศจิกายน 2564].
- ชวลิต ชูกำแหง. (2551). *การพัฒนาหลักสูตร*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชวลิต ชูกำแหง. (2559). *การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร แนวคิดและกระบวนการ*. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาญณรงค์ พันธแก่น. (2561). *การพัฒนาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาภาษาถิ่นอีสานใต้
จังหวัดศรีสะเกษ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชาย โพธิ์สิตา. (2547). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นแอนด์
พับลิชชิง.

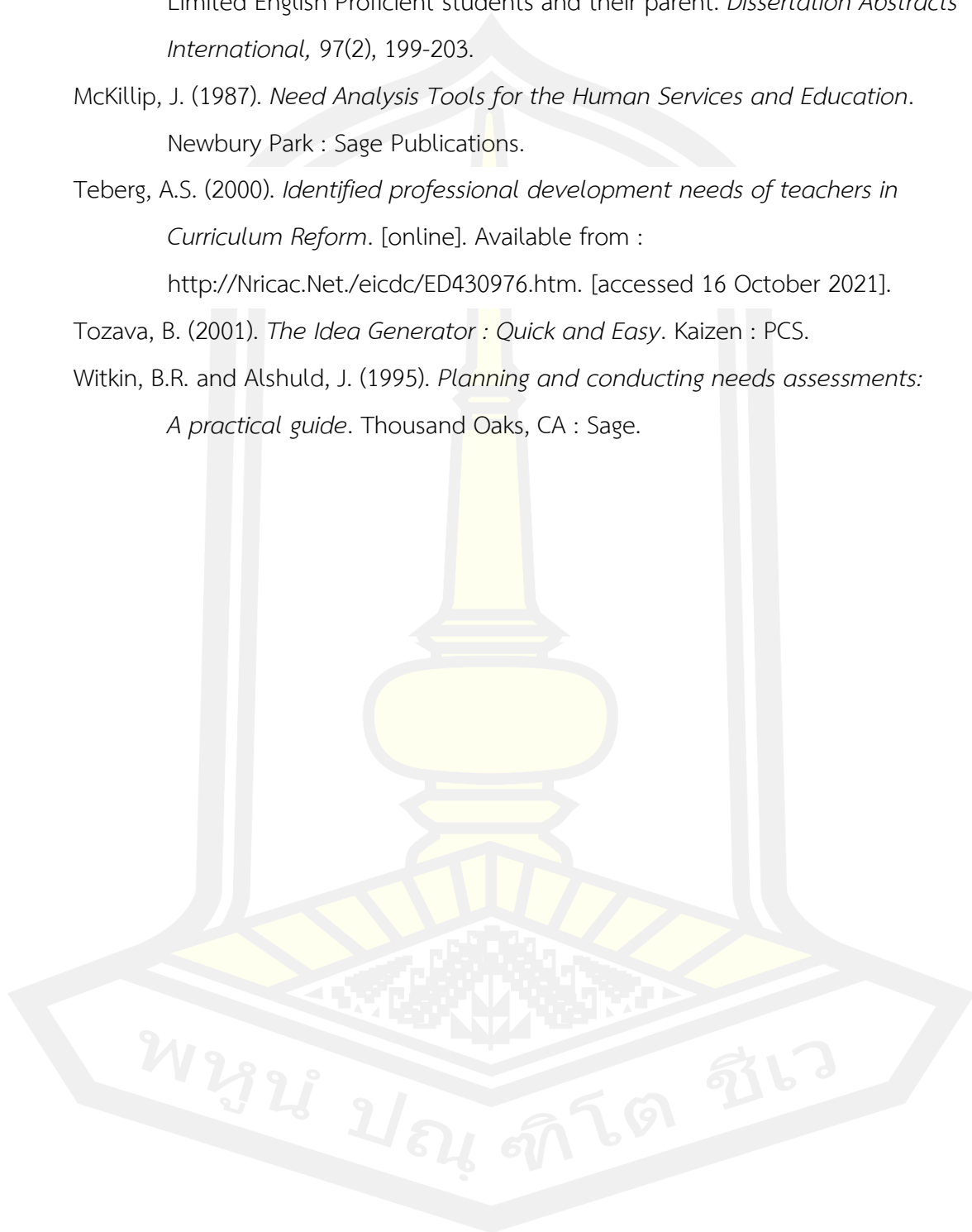
- ทัศนาว โยงไทยสง. (2560). *การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูในการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธำรง บัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตร*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ธนัชการพิมพ์.
- ธีระเดช เรือนแก้ว. (2560). *แนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอมก๋อย วิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นัยนา บุญหล้า. (2560). *การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับ โรงเรียนคาทอลิก ในสังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประสาธน์ เนื่องเฉลิม. (2554). *หลักสูตรการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปริทรรศน์ พันธุบรรยงก์. (2545). *TQM ภาคปฏิบัติ : เทคนิคการแก้ปัญหาแบบ “ลียามา”*. กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย - ญี่ปุ่น).
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- เปลื้อง ณ นคร. (2555). *พจนานุกรมไทย-ไทย*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <http://dictionary.sanook.com/search/dict-th-th-pleang>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 18 พฤศจิกายน 2564].
- ฝนทิพย์ ขำคม. (2560). *ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พงษ์กร พูลสมบัติ. (2548). *บทบาทผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารงานโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พชรวิทย์ จันทรศิริสร. (2560). *นโยบายและการวางแผนกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษายุคใหม่*. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.

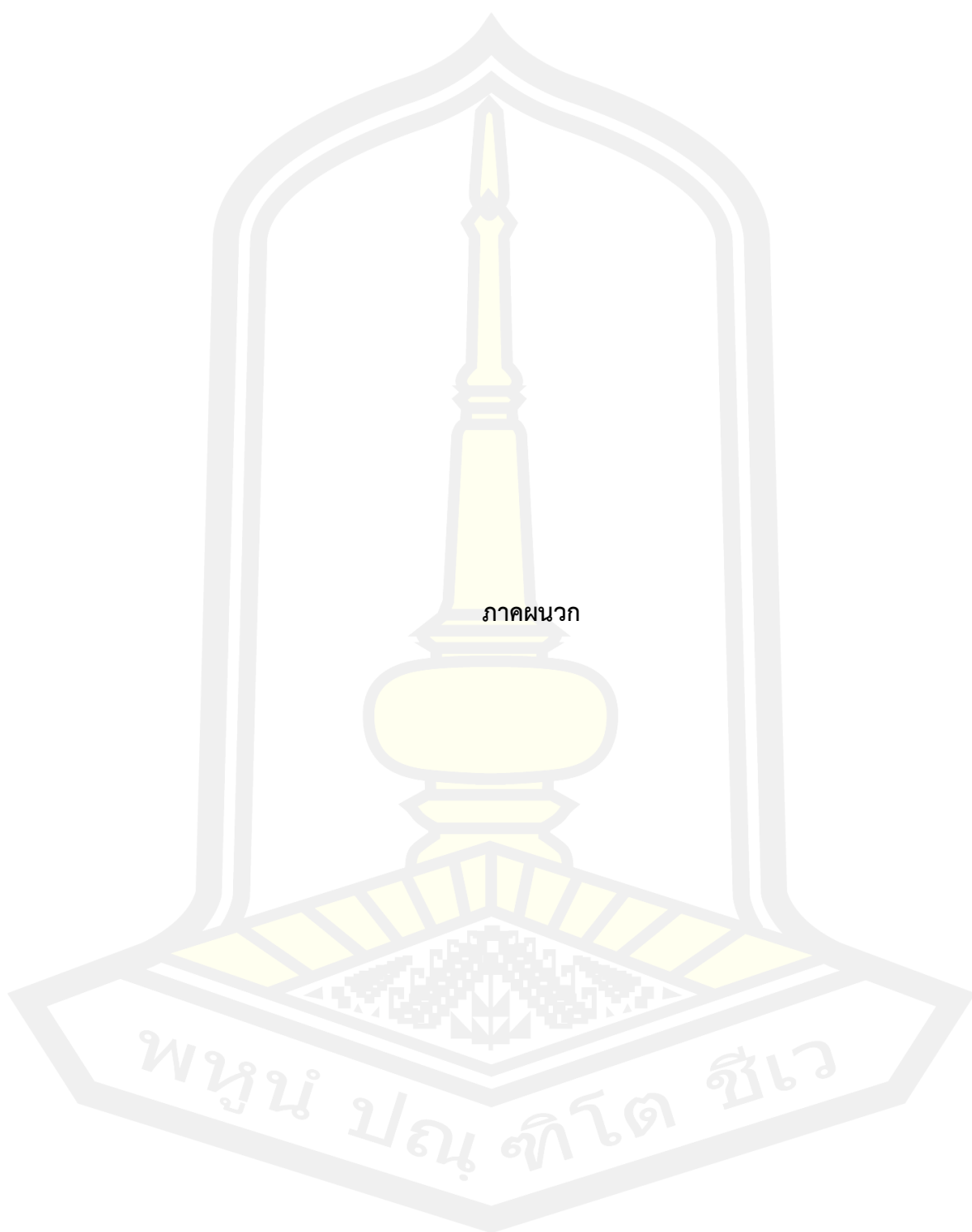
- พัชรารณณ์ พานทอง. (2560). ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาจังหวัด สุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ. (2542). หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มยุรีย์ เขียวฉะอ้อน. (2541). การประเมินความต้องการจำเป็นด้านทักษะพื้นฐานของครูอนุบาลโดยใช้ การวิเคราะห์งาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มารุต พัฒนาผล. (2557). การจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิดและความสุขในการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. [ออนไลน์] ได้จาก : <https://dictionary.orst.go.th>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 16 มกราคม 2665].
- รุจิรี ภูสาระ และจันทรานี สงวนนาม. (2545). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.
- เรณู บุญเสริม. (2561). รูปแบบการบริหารหลักสูตรสู่ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2554). การจัดการคุณภาพ : จาก TQC ถึง TQM, ISO 9000 และ การประกันคุณภาพ. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.
- วสุ อังศุเกียรติถาวร. (2560). การศึกษาการบริหารหลักสูตรรายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของ โรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2542). การพัฒนาหลักสูตรสถานต่อที่ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : บริษัทเซ็นเตอร์ ดิสคัฟเวอรีจำกัด.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2543). กระบวนทัศน์ใหม่ในการพัฒนาหลักสูตร. นนทบุรี : มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศักดิ์ศรี ปาณะกุล. (2550). การประเมินหลักสูตร. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สนธยา พลศรี. (2547). ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

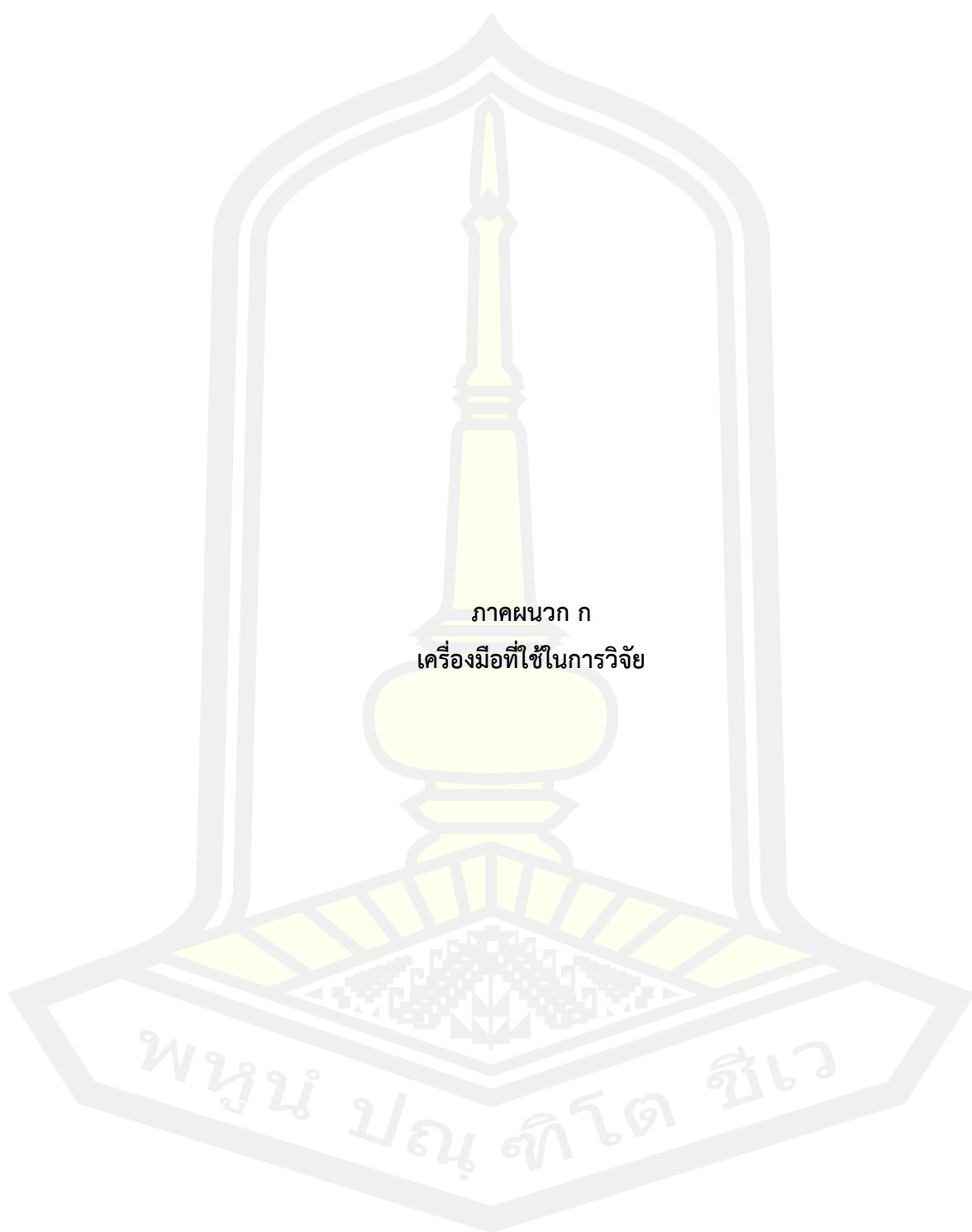
- สมาน ศรประสิทธิ์. (2548). *การศึกษาการบริหารโรงเรียนแกนนำและโรงเรียนเครือข่ายปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สมาน อัครภูมิ. (2549). *การศึกษาและการสังเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษาการพัฒนา คณะกรรมการสถานศึกษาและสถานศึกษาเครือข่ายของผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ รุ่นที่ 1*. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2550). *ทฤษฎีสังคมวิทยา เนื้อหาและแนวการใช้ประโยชน์เบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สันต์ ธรรมบำรุง. (2527). *หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม. (2563). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2563*. มหาสารคาม : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือการประเมินสมรรถนะครู*. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2551). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ : พรทิพวรรณกราฟิค.
- สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2554). *หลักการ ทฤษฎีและนวัตกรรมการบริหารการศึกษา*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2561). *เอกสารคำสอน รายวิชา 0501702 หลักการ ทฤษฎีและแนวปฏิบัติทางการบริหารการศึกษา*. มหาสารคาม : ภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุนันทา เลาหนันท์. (2540). *การสร้างทีมงาน*. กรุงเทพฯ : ดี.ดี.บุ๊คส์ไตร์.
- สุนีย์ เหมะประสิทธิ์. (2537). *เอกสารประกอบการสอนวิชา ปถ. 511 การพัฒนาหลักสูตรและการสอนในระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สุรียา ทองจรัส. (2559). *การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาการบริหารหลักสูตร สถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

- สุวิมล ว่องวานิช. (2542). *การสังเคราะห์เทคนิคที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นในนิสิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2548). *รายงานการวิจัย กลยุทธ์ทางเลือกเพื่อพัฒนาวัฒนธรรมและสมรรถภาพ การวิจัยและประเมิน ของครูมืออาชีพในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการขับเคลื่อนสู่ โรงเรียนฐานความรู้ : การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์*. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หวน พันธุ์พันธ์. (2545). *การบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์.
- อรรถัย เจริญสิทธิ์. (2559). *การพัฒนาวิธีการปรับเทียบผลผลการเรียนสะสมตลอดหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า โดยการขจัดอิทธิพลของขนาดโรงเรียน และใช้คะแนน ผลการสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานเป็นคะแนนเชื่อมโยง*. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุมาพร หล่อสมฤดี. (2545). *รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- Albright, T.L., Parchman, M. and Burge, S.K. (2012). Predictors of self-care behaviors in adults with type 2 diabetes mellitus. *Family Medicine*, 33(5), 354-360.
- Bennett, R.M. (2014). *Teacher participation in curriculum development : A history of the idea and practice*. [online]. Available from : <https://www.pubmed?> [accessed 16 December 2021].
- Everard, K.B. and Geoffery, M. (1990). *Effective School Management*. 2nd ed. London : Hollen Street Press Ltd.
- Hitoshi, K. (1995). *Management by Quality*. Portland : United States.
- Kaufman, R. and English, F.W. (1981). *Needs assessment: Concepts and application*. Englewood Cliffs, NJ : Educational Technology Publications.
- Kaufman, R., Rojas, A.M. and Mayer, H. (1993). *Needs assessment: A user's guide*. Englewood Cliffs, NJ : Educational Technology Publications.
- Lam, T.S.J. (2011). *Deliberation and School-Based Curriculum Development-A Hong Kong Case Study Hong Kong: Hong Kong Teachers' Association*. *New Horizons in Education*, 56(2), 69-82, October.

- Maruca, P.M. (2002). Planning Curriculum for parent involvement on Hispanic, Limited English Proficient students and their parent. *Dissertation Abstracts International*, 97(2), 199-203.
- McKillip, J. (1987). *Need Analysis Tools for the Human Services and Education*. Newbury Park : Sage Publications.
- Teberg, A.S. (2000). *Identified professional development needs of teachers in Curriculum Reform*. [online]. Available from : <http://Nricac.Net/eicdc/ED430976.htm>. [accessed 16 October 2021].
- Tozava, B. (2001). *The Idea Generator : Quick and Easy*. Kaizen : PCS.
- Witkin, B.R. and Alshuld, J. (1995). *Planning and conducting needs assessments: A practical guide*. Thousand Oaks, CA : Sage.







แบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม
สำหรับการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง
สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

.....
คำชี้แจง : โปรดพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item-Objective Congruence : IOC) โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่
 -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์/ เนื้อหา	ข้อคำถาม	ผลการพิจารณา			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
		1	0	-1	
1. กระบวนการ ด้านการเตรียม ความพร้อมของ สถานศึกษา	1.1 สถานศึกษามีการสำรวจสภาพปัจจุบันของ บุคลากร				
	1.2 มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้ เป็นระบบ				
	1.3 สถานศึกษามีการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ หลักสูตร				
	1.4 คณะผู้จัดทำมีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักสูตร				
	1.5 มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความ ต้องการของบุคลากร				
	1.6 สถานศึกษาสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยน ประสบการณ์การจัดการเรียนรู้				
	1.7 บุคลากรมีการศึกษาดูงาน เกี่ยวกับหลักสูตร สถานศึกษา				
2. กระบวนการ ด้านการจัดทำ และใช้หลักสูตร สถานศึกษา	2.1 มีการประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง				
	2.2 มีการจัดทำคู่มือครูในการศึกษาเกี่ยวกับ หลักสูตร				

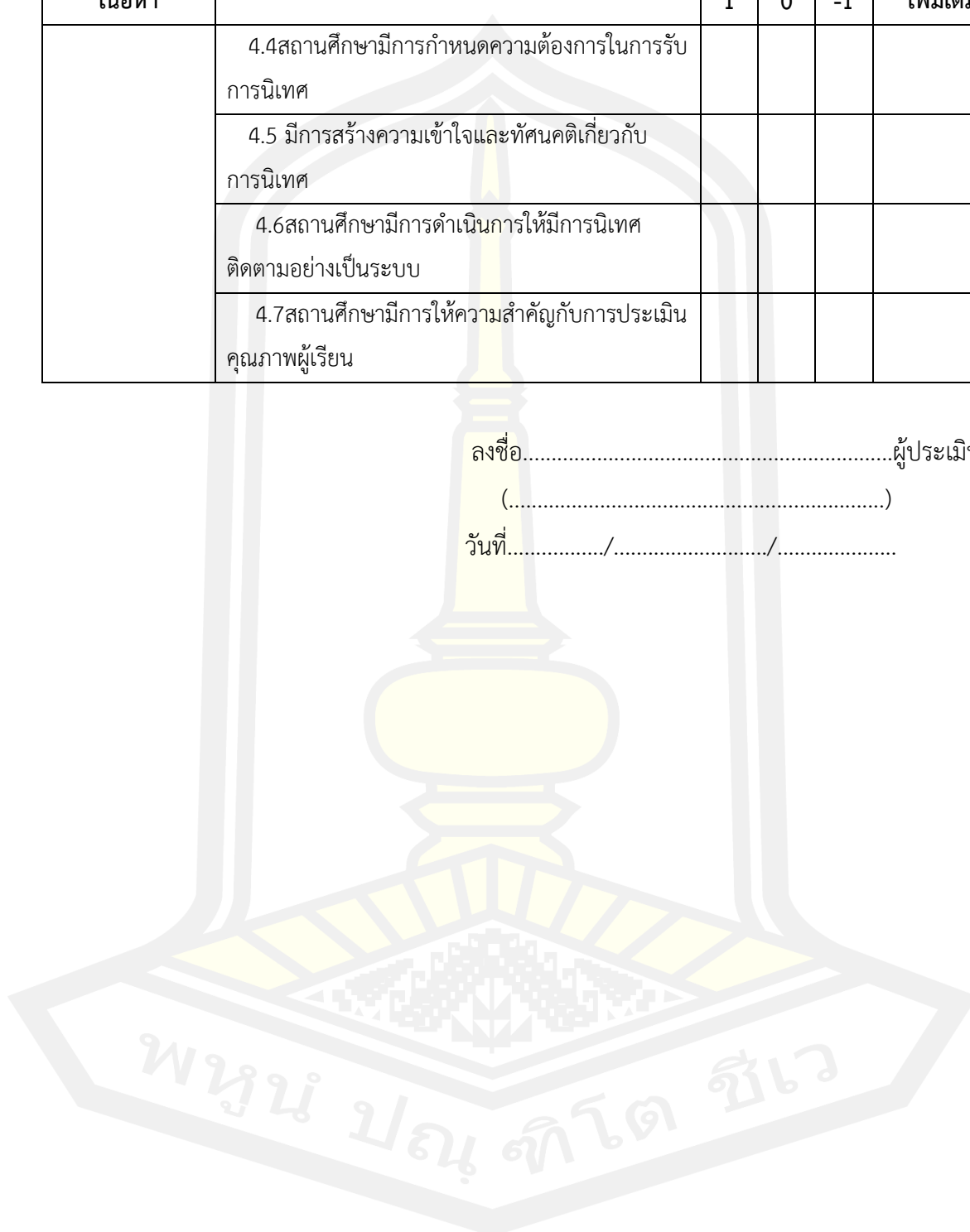
วัตถุประสงค์/ เนื้อหา	ข้อความถาม	ผลการพิจารณา			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
		1	0	-1	
	2.3สถานศึกษาจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการจัดทำหลักสูตร				
	2.4 มีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง				
	2.5 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน				
	2.6 มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบให้ครบถ้วน				
	2.7 หลักสูตรการผ่านการพิจารณาเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา				
3. กระบวนการ ด้านการส่งเสริม สนับสนุน หลักสูตร สถานศึกษา	3.1 มีการจัดสรรการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า				
	3.2 ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรของทุกฝ่าย				
	3.3 มีการสร้างบรรยากาศการร่วมคิด ร่วมทำในองค์กร				
	3.4 สถานศึกษามีการจัดระบบการบริหารงานหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ				
	3.5 มีการสนับสนุนให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร				
	3.6 สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา				
	3.7 สถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ ผลงานทางวิชาการ				
4. กระบวนการ ด้านการกำกับ ติดตามและ ประเมินผล หลักสูตร สถานศึกษา	4.1 สถานศึกษามีการสรุปผลการประเมินและนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา				
	4.2 สถานศึกษามีการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในและการเตรียมความพร้อมสำหรับประกันคุณภาพภายนอก				
	4.3 บุคลากรมีการวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา				

วัตถุประสงค์/ เนื้อหา	ข้อความถาม	ผลการพิจารณา			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
		1	0	-1	
	4.4สถานศึกษามีการกำหนดความต้องการในการรับ การนิเทศ				
	4.5 มีการสร้างความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับ การนิเทศ				
	4.6สถานศึกษามีการดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ				
	4.7สถานศึกษามีการให้ความสำคัญกับการประเมิน คุณภาพผู้เรียน				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่...../...../.....



แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์
สำหรับงานวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง
สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

คำชี้แจง :

1. แบบสอบถามนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
 2. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่
 - ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
 3. ผู้วิจัยจะใช้ข้อมูลของท่านเพื่อการศึกษาในเรื่องนี้เท่านั้น ขอความกรุณาท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามที่ตรงความเป็นจริงมากที่สุด เพราะข้อมูลที่ได้จากท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามต่อไป ซึ่งการตอบแบบสอบถามนี้จะไม่กระทบต่อหน้าที่การงานของท่านแต่อย่างใด เพราะการวิเคราะห์ข้อมูลจะปรากฏเป็นภาพรวมเท่านั้น
- ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี เพื่อให้ผลการวิจัยมีความสมบูรณ์ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานของโรงเรียนต่อไป จึงขอกราบขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบคุณ

นางสาวศุภวารี สิงโสม

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

โทร 099-4730720

ตัว ชี้วัด	การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	ระดับสภาพปัจจุบัน					ระดับสภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
19	มีการสนับสนุนให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น เพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร										
20	สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา										
21	สถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการ นำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ										
กระบวนการด้านการกำกับติดตามและประเมินผล หลักสูตรสถานศึกษา											
22	สถานศึกษามีการสรุปผลการประเมิน และนำผล มาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา										
23	สถานศึกษามีการจัดระบบการประกันคุณภาพ ภายในและการเตรียมความพร้อมสำหรับประกัน คุณภาพภายนอก										
24	บุคลากรมีการวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา										
25	สถานศึกษามีการกำหนดความต้องการในการรับ การนิเทศ										
26	มีการสร้างความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับ การนิเทศ										
27	สถานศึกษามีการดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ										
28	สถานศึกษามีการให้ความสำคัญกับการประเมิน คุณภาพผู้เรียน										

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียน
มัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

1. กระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

2. กระบวนการด้านการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

3. กระบวนการด้านการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

4. กระบวนการด้านการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา

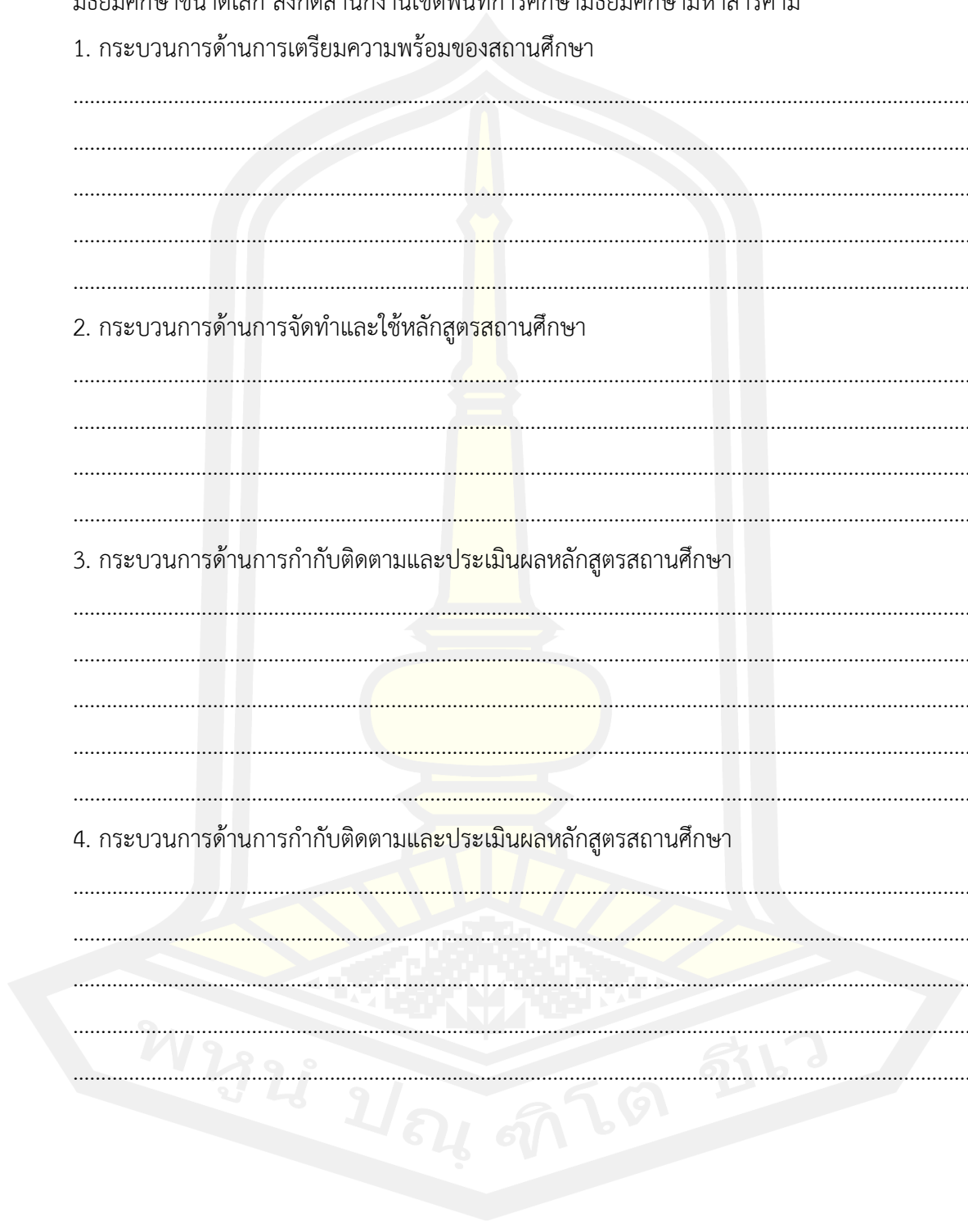
.....

.....

.....

.....

.....



พจน ภาณุ จิตต์ ธีระ

แบบสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practices)

สำหรับการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง
สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

คำชี้แจง :

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ ต้องการทราบแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

3. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ซึ่งไม่มีผลกระทบหรือเกิดความเสียหายต่อหน่วยงานหรือบุคคลที่ให้สัมภาษณ์แต่อย่างใด จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จาก ท่านในการสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

นางสาวศุภวารี สิงโสม

นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่น พ.33

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน บณ จิต ชีเว

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

คำชี้แจง : ขอความกรุณาท่านให้สัมภาษณ์ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ชื่อ-นามสกุล.....
2. วุฒิการศึกษาสูงสุด
สาขาวิชา
3. ตำแหน่งปัจจุบัน
4. สถานที่ทำงาน

เรื่องที่สัมภาษณ์ แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ผู้สัมภาษณ์ นางสาวศุภวารี สิงโสม

สถานที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.เริ่มเวลา.....น. ถึง.....น.

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับ แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ทางด้านการบริหารสถานศึกษา และการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ท่านมีแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามประเด็นที่ กำหนดให้ อย่างไร

1. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษามีแนวทางการพัฒนาอย่างไร

.....

.....

.....

- 1.1 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นระบบ สถานศึกษาของท่านมีแนวทางในการพัฒนาโดยใช้วงจรเดมมิงอย่างไร

.....

.....

- 1.2 คณะผู้จัดทำมีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ตามแนวทางในการพัฒนาโดยใช้วงจรเดมมิงอย่างไร

.....

.....

1.3 สถานศึกษาของท่านมีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของบุคลากร มีแนวทางพัฒนาโดยใช้วงจรเดมมิงอย่างไร

1.4 สถานศึกษามีการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวกับหลักสูตร โดยใช้วงจรเดมมิงอย่างไร

1.5 สถานศึกษาสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ มีแนวทางในการพัฒนาโดยใช้วงจรเดมมิงอย่างไร

1.6 บุคลากรมีการศึกษาดูงานเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา มีแนวทางในการพัฒนาโดยใช้วงจรเดมมิงอย่างไร

1.7 สถานศึกษามีการสำรวจสภาพปัจจุบันของบุคลากร มีแนวทางในการพัฒนาโดยใช้วงจรเดมมิงอย่างไร

2. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษามีแนวทางการพัฒนาอย่างไร

2.1 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบให้ครบถ้วน สถานศึกษาของท่านมีแนวทางในการพัฒนาโดยใช้วงจรเดมมิงอย่างไร

2.2 สถานศึกษาจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการจัดทำหลักสูตร ตามแนวทางในการพัฒนาโดยใช้วงจรเดิมมีอย่างไร

2.3 การจัดทำคู่มือครูในการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร มีแนวทางในการพัฒนาโดยใช้วงจรเดิมมีอย่างไร

2.4 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ตามแนวทางในการพัฒนาโดยใช้วงจรเดิมมีอย่างไร

2.5 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน มีแนวทางในการพัฒนาโดยใช้วงจรเดิมมีอย่างไร

2.6 การประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีแนวทางในการพัฒนาโดยใช้วงจรเดิมมีอย่างไร

2.7 หลักสูตรผ่านการพิจารณาเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา มีแนวทางในการพัฒนาโดยใช้วงจรเดิมมีอย่างไร

3. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษามีแนวทางการพัฒนาอย่างไร

3.1 ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรของทุกฝ่าย สถานศึกษาของท่าน
มีแนวทางในการพัฒนาโดยใช้วงจรเดมมิงอย่างไร

3.2 สถานศึกษามีการจัดระบบการบริหารงานหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ตามแนวทาง
ในการพัฒนาโดยใช้วงจรเดมมิงอย่างไร

3.3 มีการจัดสรรการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า
มีแนวทางในการพัฒนาโดยใช้วงจรเดมมิงอย่างไร

3.4 สถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ ผลงานทาง
วิชาการ ตามแนวทางในการพัฒนาโดยใช้วงจรเดมมิงอย่างไร

3.5 การสร้างบรรยากาศการร่วมคิด ร่วมทำในองค์กร มีแนวทางในการพัฒนาโดย
ใช้วงจรเดมมิงอย่างไร

3.6 การสนับสนุนให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร
มีแนวทางในการพัฒนาโดยใช้วงจรเดมมิงอย่างไร

3.7 สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากร
ทางการศึกษา มีแนวทางในการพัฒนาโดยใช้วงจรเดมมิงอย่างไร

4. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตร
สถานศึกษามีแนวทางการพัฒนาอย่างไร

.....

.....

.....

4.1 สถานศึกษามีการสรุปผลการประเมินและนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร
ของสถานศึกษา สถานศึกษาของท่านมีแนวทางในการพัฒนาโดยใช้วงจรเดมมิงอย่างไร

.....

.....

4.2 สถานศึกษามีการให้ความสำคัญกับการประเมินคุณภาพผู้เรียน ตามแนวทางในการ
พัฒนาโดยใช้วงจรเดมมิงอย่างไร

.....

.....

4.3 สถานศึกษามีการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในและการเตรียมความพร้อม
สำหรับประกันคุณภาพภายนอกมีแนวทางในการพัฒนาโดยใช้วงจรเดมมิงอย่างไร

.....

.....

4.4 บุคลากรมีการวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามแนวทางในการพัฒนาโดยใช้
วงจรเดมมิงอย่างไร

.....

.....

4.5 สถานศึกษามีการดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ มีแนวทางในการ
พัฒนาโดยใช้วงจรเดมมิงอย่างไร

.....

.....

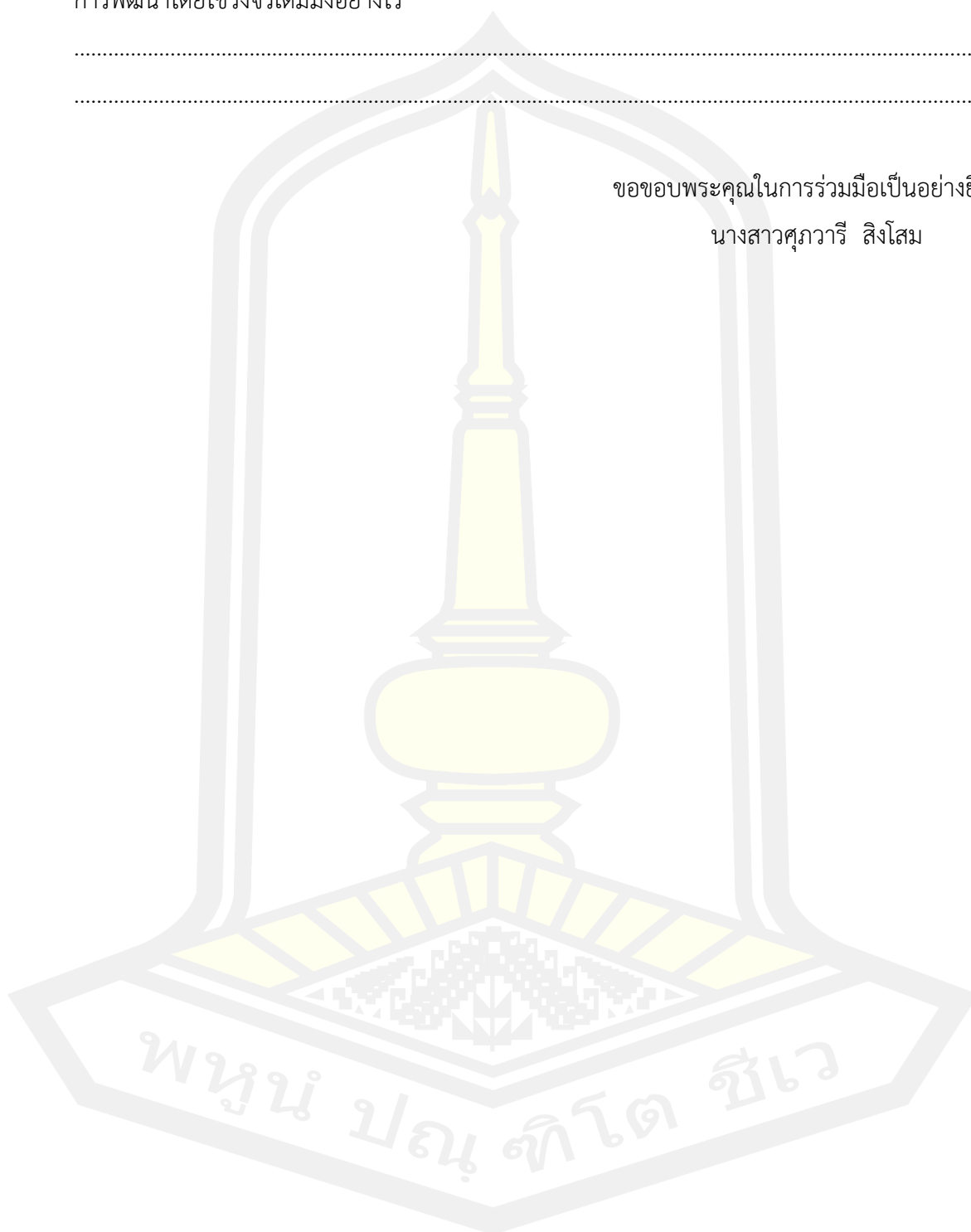
4.6 สถานศึกษามีการกำหนดความต้องการในการรับการนิเทศ มีแนวทางในการพัฒนา
โดยใช้วงจรเดมมิงอย่างไร

.....

.....

4.7 มีการสร้างความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการนิเทศ มีแนวทางในการพัฒนาโดยใช้วงจรเดมมิงอย่างไร

ขอขอบพระคุณในการร่วมมือเป็นอย่างยิ่ง
นางสาวศุภวารีย์ สิงโสม



**แบบประเมินคู่มือแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง
สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม**

คำชี้แจง

1. เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้เป็นแบบประเมินคู่มือแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ในประเด็นความเหมาะสมและความเป็นไปได้ หลังจากที่ท่านได้ศึกษาหัวข้อแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งผู้วิจัยแนบมาพร้อมนี้
2. โปรดพิจารณาคู่มือแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามให้ครบหัวข้อ
3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นแต่ละช่อง โดยกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนนดังนี้
 - 5 หมายถึง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด
 - 4 หมายถึง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก
 - 3 หมายถึง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลาง
 - 2 หมายถึง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อย
 - 1 หมายถึง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

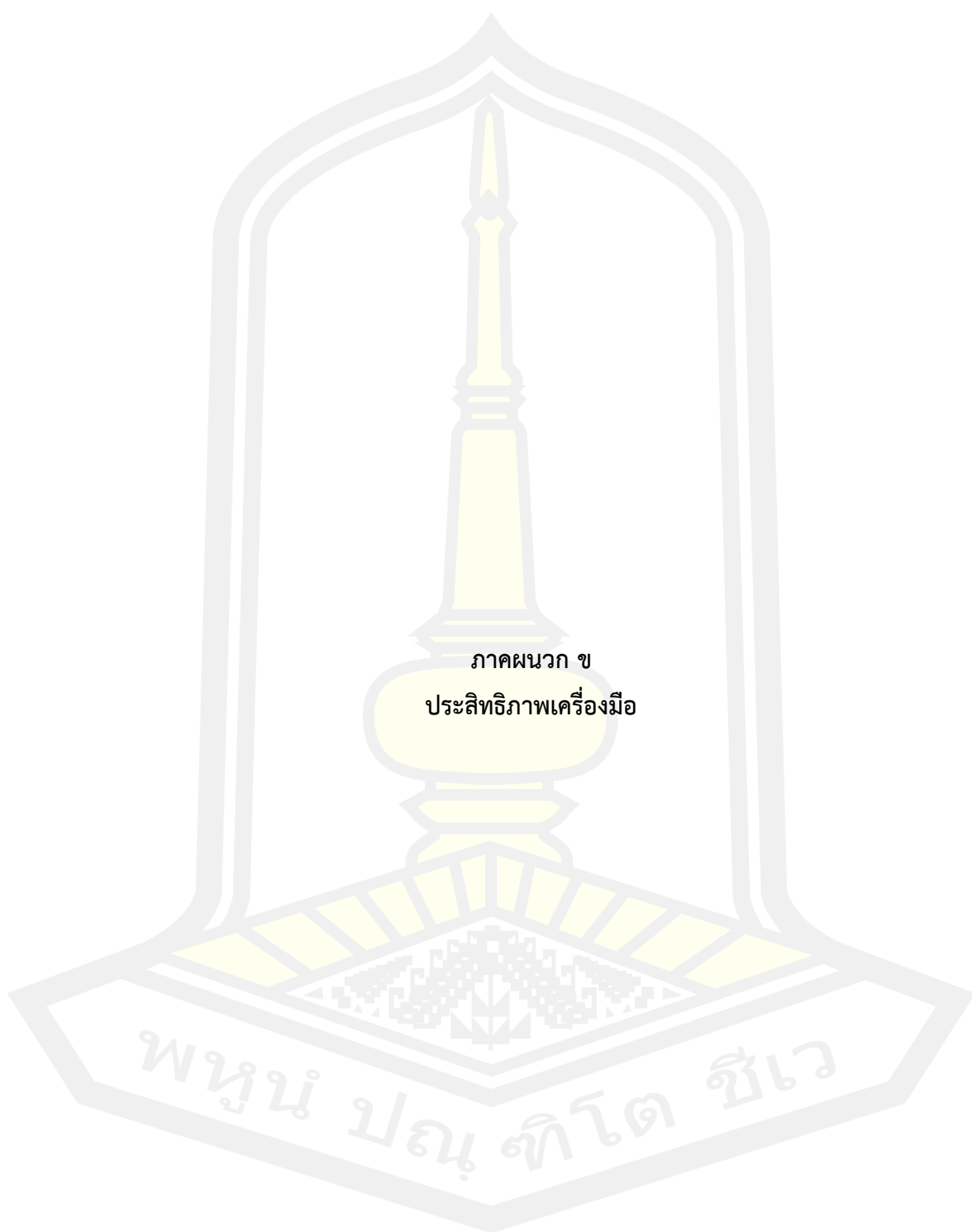
นางสาวศุภาวรี สิงโสม

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

แบบประเมินคู่มือแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง
สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ที่	รายการ	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1	หลักการ										
2	วัตถุประสงค์										
3	ระบบกลไกดำเนินการ										
4	วิธีดำเนินการ										
	4.1 กระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา										
	4.2 กระบวนการด้านการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา										
	4.3.กระบวนการด้านการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา										
	4.4.กระบวนการด้านการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา										
5	เงื่อนไขความสำเร็จ										





ตาราง 19 ค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม (ΣR)	ค่าเฉลี่ย (IOC)	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1. กระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา								
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5	0	+1	+1	+1	+1	4	.8	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. กระบวนการด้านการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา								
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3. กระบวนการด้านการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา								
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม (ΣR)	ค่าเฉลี่ย (IOC)	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
4. กระบวนการด้านการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา								
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

สรุป ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าตั้งแต่ 0.80 - 1.00



ตาราง 20 ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (rxy)		ค่าความเชื่อมั่น (α)	
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
1	.707	.648	.916	.972
2	.519	.682	.914	.973
3	.495	.553	.916	.972
4	.622	.641	.915	.973
5	.615	.526	.916	.973
6	.535	.577	.916	.973
7	.544	.633	.916	.973
8	.612	.634	.914	.973
9	.746	.669	.918	.972
10	.644	.632	.918	.973
11	.622	.641	.915	.973
12	.617	.644	.918	.972
13	.612	.634	.914	.973
14	.748	.642	.915	.972
15	.689	.655	.917	.972
16	.713	.597	.916	.972
17	.584	.598	.917	.972
18	.735	.642	.915	.972
19	.743	.667	.915	.972
20	.702	.653	.915	.973
21	.535	.577	.916	.973
22	.705	.686	.916	.972
23	.544	.568	.915	.972
24	.613	.633	.916	.972

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})		ค่าความเชื่อมั่น (α)	
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
25	.761	.693	.918	.972
26	.602	.641	.918	.972
27	.612	.634	.914	.973
28	.712	.688	.916	.973
โดยรวม	.639	.632	.916	.972

สรุป แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.495 – 0.761 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.916 ส่วนแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.526 – 0.693 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.972



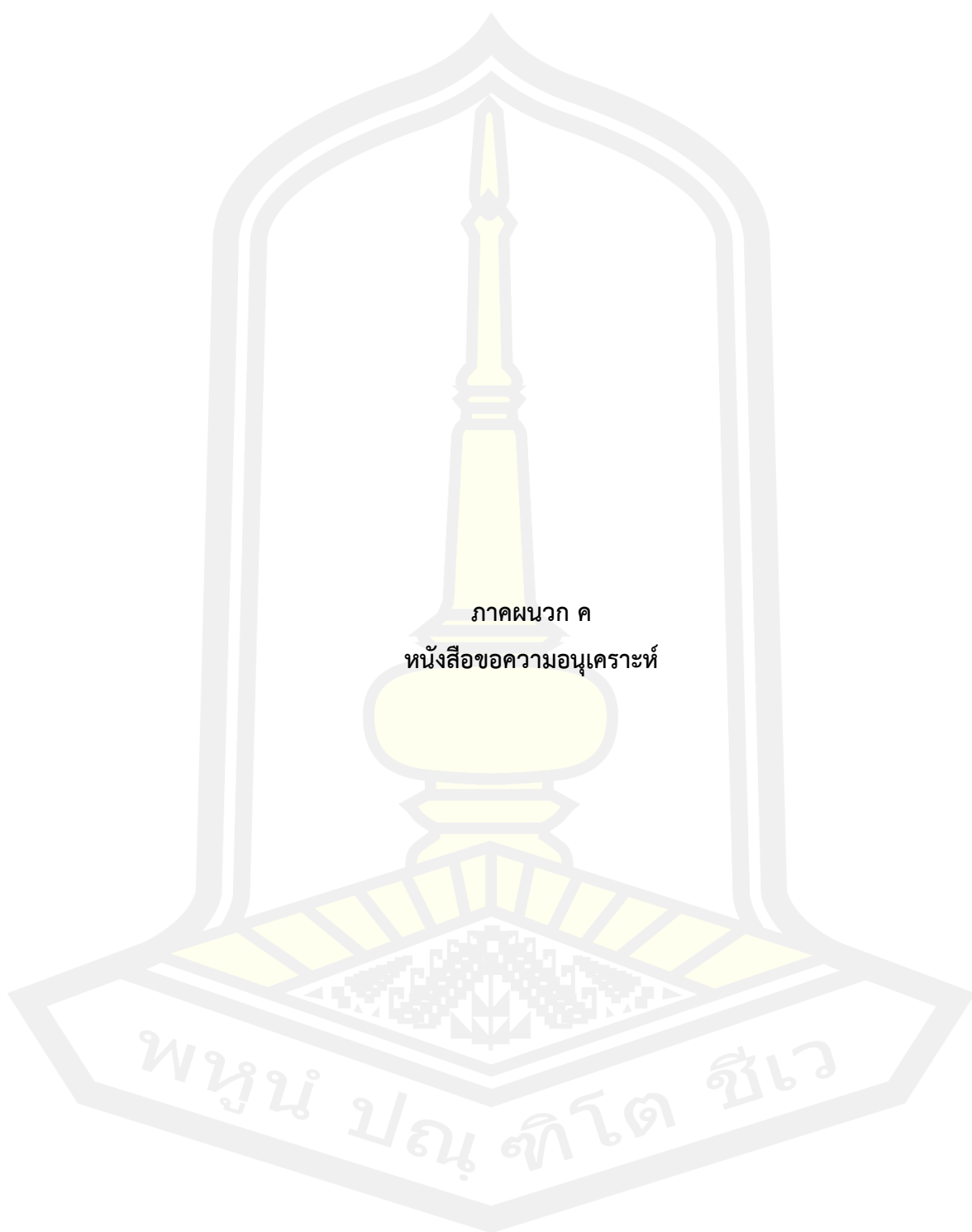
ตาราง 21 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจร
เดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษามหาสารคาม

รายการ		ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ							$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
		คนที่									
		1	2	3	4	5	6	7			
1	หลักการ	5	5	4	5	5	5	5	4.86	0.38	มากที่สุด
2	วัตถุประสงค์	5	5	5	5	4	5	5	4.86	0.38	มากที่สุด
3	ระบบกลไกดำเนินการ	4	5	5	4	5	4	5	4.57	0.49	มากที่สุด
4	วิธีดำเนินการ										
	4.1 กระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	5	5	5	4	5	5	5	4.86	0.45	มากที่สุด
	4.2 กระบวนการด้านการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา	4	5	5	5	5	5	5	4.86	0.43	มากที่สุด
	4.3 กระบวนการด้านการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา	4	5	5	4	5	5	5	4.71	0.83	มากที่สุด
	4.4 กระบวนการด้านการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา	5	5	5	5	5	5	5	5.00	0.36	มากที่สุด
5	เงื่อนไขความสำเร็จ	5	4	4	5	5	5	5	4.71	0.49	มากที่สุด
โดยรวม									4.80	0.48	มากที่สุด

พูน ปณ จิต ชีเว

ตาราง 22 ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจร
 เดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษามหาสารคาม

รายการ		ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ							$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
		คนที่									
		1	2	3	4	5	6	7			
1	หลักการ	5	5	5	4	4	5	5	4.71	0.49	มากที่สุด
2	วัตถุประสงค์	5	5	4	5	5	5	5	4.86	0.38	มากที่สุด
3	ระบบกลไกดำเนินการ	5	5	5	4	4	5	5	4.71	0.49	มากที่สุด
4	วิธีดำเนินการ										
	4.1 กระบวนการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	4	5	5	5	5	5	5	4.86	0.77	มากที่สุด
	4.2 กระบวนการด้านการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา	5	5	5	4	5	4	5	4.71	0.60	มากที่สุด
	4.3 กระบวนการด้านการส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษา	4	5	5	5	5	5	5	4.86	0.75	มากที่สุด
	4.4 กระบวนการด้านการกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา	5	4	5	5	5	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
5	เงื่อนไขความสำเร็จ	5	4	4	5	5	5	5	4.71	0.49	มากที่สุด
โดยรวม									4.77	0.36	มากที่สุด



ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์

พหุมน์ ปณฺ จิตฺ ชีเว



ที่ อว 0605.5(2)/ว1433

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

15 มิถุนายน 2565

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายรณกฤต รินทะชัย

ด้วย นางสาวศุภวารี สิงโสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและ พัฒนาการศึกษ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธวา คามดิษฐ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และ มีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0994730720



ที่ อว 0605.5(2)/ว1433

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

15 มิถุนายน 2565

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้ใช้ขั้วสายตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางอรุณรัตน์ ทรงมีสิงห์สกุล

ด้วย นางสาวศุภวารี สิงห์โสมนิธิ์ ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธะวา คามดิษฐ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุญาตจากท่านเป็นผู้ช่วยสายตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภู่อ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0994730720



ที่ อว 0605.5(2)/ว1433

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

15 มิถุนายน 2565

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางสาวประวีณ์ อุทปา

ด้วย นางสาวศุภวารี สิงโสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและ พัฒนาการศึกษามี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธะวา คามดิษฐ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0994730720



ที่ อว 0605.5(2)/ว1433

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

15 มิถุนายน 2565

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้ใช้วิชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางพรายนภา ปินะเก

ด้วย นางสาวศุภวารี สิงโสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและ พัฒนาการศึกษามี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธวา คามดิษฐ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุญาตจากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0994730720



ที่ อว 0605.5(2)/ว1433

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

15 มิถุนายน 2565

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางสาวเจนอารี ผาพิมูล

ด้วย นางสาวศุภวารี สิงโสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและ พัฒนาการศึกษาด โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธวา คามดิษฐ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0994730720



ที่ อว 0605.5(2)/ว1471

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

22 มิถุนายน 2565

เรื่อง ขออนุมัติโครงการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน

ด้วย นางสาวศุภวารี สิงโสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและ พัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธวา คามดิษฐ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางสาว ศุภวารี สิงโสม เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการ ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0994730720



ที่ อว 0605.5(2)/ว1582

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

8 กรกฎาคม 2565

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน สิบเอกวิชชากร ยงไธสง

ด้วย นางสาวศุภวารี สิงโสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและ พัฒนาการศึกษ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธวา คามดิษฐ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และ มีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำ ข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0994730720



ที่ อว 0605.5(2)/ว1582

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

8 กรกฎาคม 2565

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายเฉลิมชัย สืบสุนทร

ด้วย นางสาวศุภวารี สิงโสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและ พัฒนาการศึกษ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธะวา คามดิษฐ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำ ข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0994730720



ที่ อว 0605.5(2)/ว1582

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

8 กรกฎาคม 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายวิชัย ลาภิ

ด้วย นางสาวศุภวารี สิงโสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและ พัฒนาการศึกษ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธะวา คามดิษฐ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำ ข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0994730720



ที่ อว 0605.5(2)/ว1582

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

8 กรกฎาคม 2565

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
เรียน นางสาวรัชณี โพธิ์หล้า

ด้วย นางสาวศุภาวรี สิงโสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธะวา คามดิษฐ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำ ข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทองศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0994730720



ที่ อว 0605.5(2)/ว1582

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

8 กรกฎาคม 2565

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.สุทธญาณ์ จำปาทอง

ด้วย นางสาวศุภวารี สิงโสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและ พัฒนาการศึกษ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธะวา คามดิษฐ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำ ข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0994730720



ที่ อว 0605.5(2)/ว1582

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

8 กรกฎาคม 2565

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายสุพัชร์ สมสา

ด้วย นางสาวศุภวารี สิงโสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและ พัฒนาการศึกษ โดย มี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธะวา ความดิษฐ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และ มีประสบการณ์ ในเรื่องนี้อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำ ข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0994730720



ที่ อว 0605.5(2)/ว1582

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

8 กรกฎาคม 2565

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางกาญจนา อนุรักษ์รัมย์

ด้วย นางสาวศุภวารี สิงโสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและ พัฒนาการศึกษ โดย มี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธวา คามดิษฐ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำ ข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

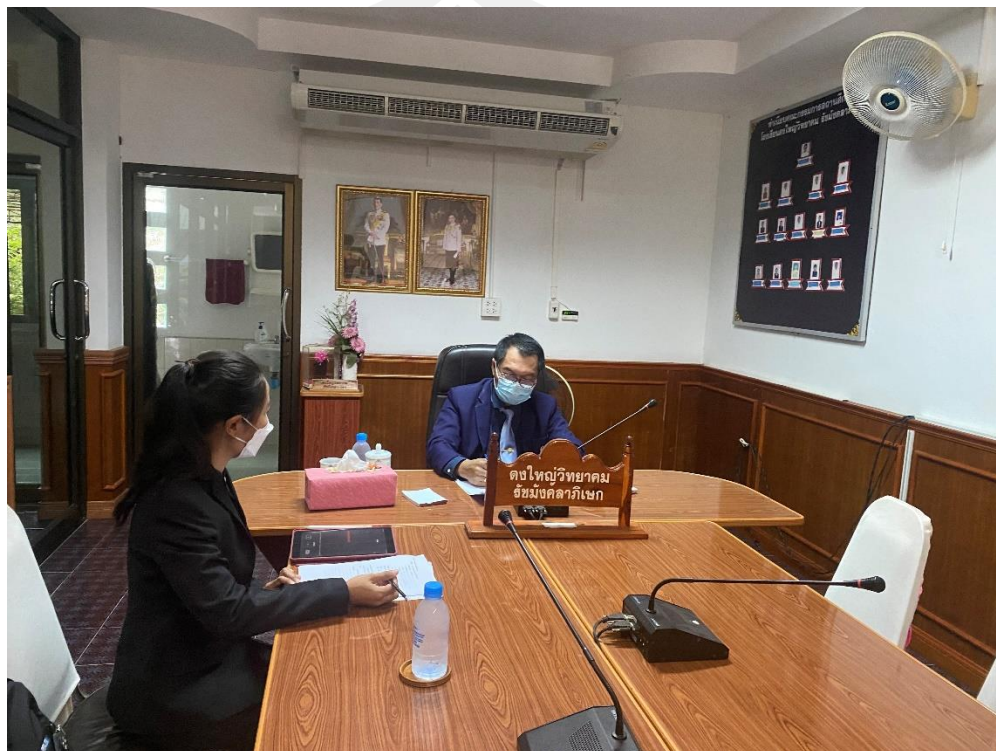
งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0994730720



การศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)
สัมภาษณ์วันที่ 1 กรกฎาคม 2565 เวลา 9.00 น. ณ โรงเรียนดงใหญ่วิทยาคมรัชมังคลาภิเษก



การศึกษาศถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)
สัมภาษณ์วันที่ 5 กรกฎาคม 2565 เวลา 10.00 น. ณ โรงเรียนนาฏพิทยาคม



การศึกษาศานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)
สัมภาษณ์วันที่ 7 กรกฎาคม 2565 เวลา 14.00 น. ณ โรงเรียนโพนงามพิทยานุกุล



ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวศุภวารี สิงโสม
วันเกิด	วันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2534
สถานที่เกิด	อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 46 หมู่ที่ 2 ตำบลพระธาตุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา รหัสไปรษณีย์ 90110
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนนาฏพิทยาคม ตำบลนาฏ อำเภอวังสราญ จังหวัดสงขลา รหัสไปรษณีย์ 90210
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2549 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนาฏประชาสรรค์ จังหวัดสงขลา พ.ศ. 2552 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนนาฏประชาสรรค์ จังหวัดสงขลา พ.ศ. 2558 ปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลา พ.ศ. 2565 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลา

พูน ปณ จิต ชีวะ